National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/C/1914

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 28 SESTDIENA, 1982. GADA 10. JŪLIJS 32. GADS

SATURDAY, JULY 10, 1982.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Draudžu dienas Katskiļos

Piektās latviešu draudžu dienas notika no 27. jūnija līdz 4. jūlijam, pirmo reizi Ņujorkas draudzes skaistajā īpašumā Katskiļu kalnos. Tajās piedalījās ap 430 dalībnieku, kā arī aptuveni simt viesu. Daudzi bija piedalījušies iepriekšējās LDD Gaŗezerā (3 reizes) un Saulainē. Toreiz dalībnieku lielākais skaits bija no ASV austrumpiekrastes un no Kanadas (apm. 80). Toronto un apkārtnes latvieši brauca īrētos autobusos (53), kā arī privāti.

Draudžu dienu ļoti sekmīgo norisi kārtoja un vadīja LELBAs evaņģelizācijas nozares vad. māc. J. Cālītis, bet daudzos administrātīvos darbus izcili veica rīcības komiteja māc. A. Ozola vadībā.

LDD—82 atklāja LELBAs priekšnieks prāv. A. Voitkus sākuma dievkalpojumā, kuŗā svētrunu teica tālākais LDD dalībnieks prāv. A. Grosbachs. Septiņu dienu programmā bija: rīta lūgšanas (māc. R. Zariņš), prof. E. Grīšļa vadītās bībeles stundas, referāti (prāv. A. Voitkus, māc. A. Celms, māc. V. Vārsbergs, māc. I. Gaide, prāv. L. Čuibe, māc. J. Ķinēns un profesors Dr. V. Klīve), interešu loki māc. M. Ozoliņa, māc. V. Vārsberga, māc. E. Ķiploka, māc. A. Ozola, māc. R. Zariņa, prāv. K. Valtera, evaņģelista T. Šmita, I. Galiņa un A. Trautmaņa vadībā; bija pārrunu grupas, kā arī vakara programmas ar koncertiem, referātiem un filmām. Šajā ciklā iekļāvās Ritas un Pāvila Brūveru stāstījums ,,Kā mēs varam palīdzēt mūsu tautiešiem dzimtenē''. Īpašai kristīgai akcijai LDD dalībnieki saziedoja 1860 dol.

LDD koris 75 dziedātāju sastāvā J. Baruša vadībā dziedāja svētbrīžos un koncertā, kas pēdējā vakarā ievadīja bikts dievkalpojumu.

Draudžu dienas beidzās ar agro rīta dievkalpojumu, dalībniekiem nākot pie dievgalda. Daudzi liecināja, ka lielā mērā piepildījusies LDD-82 mude: ,,Viena sirds un viena dvēsele''.

I. G.

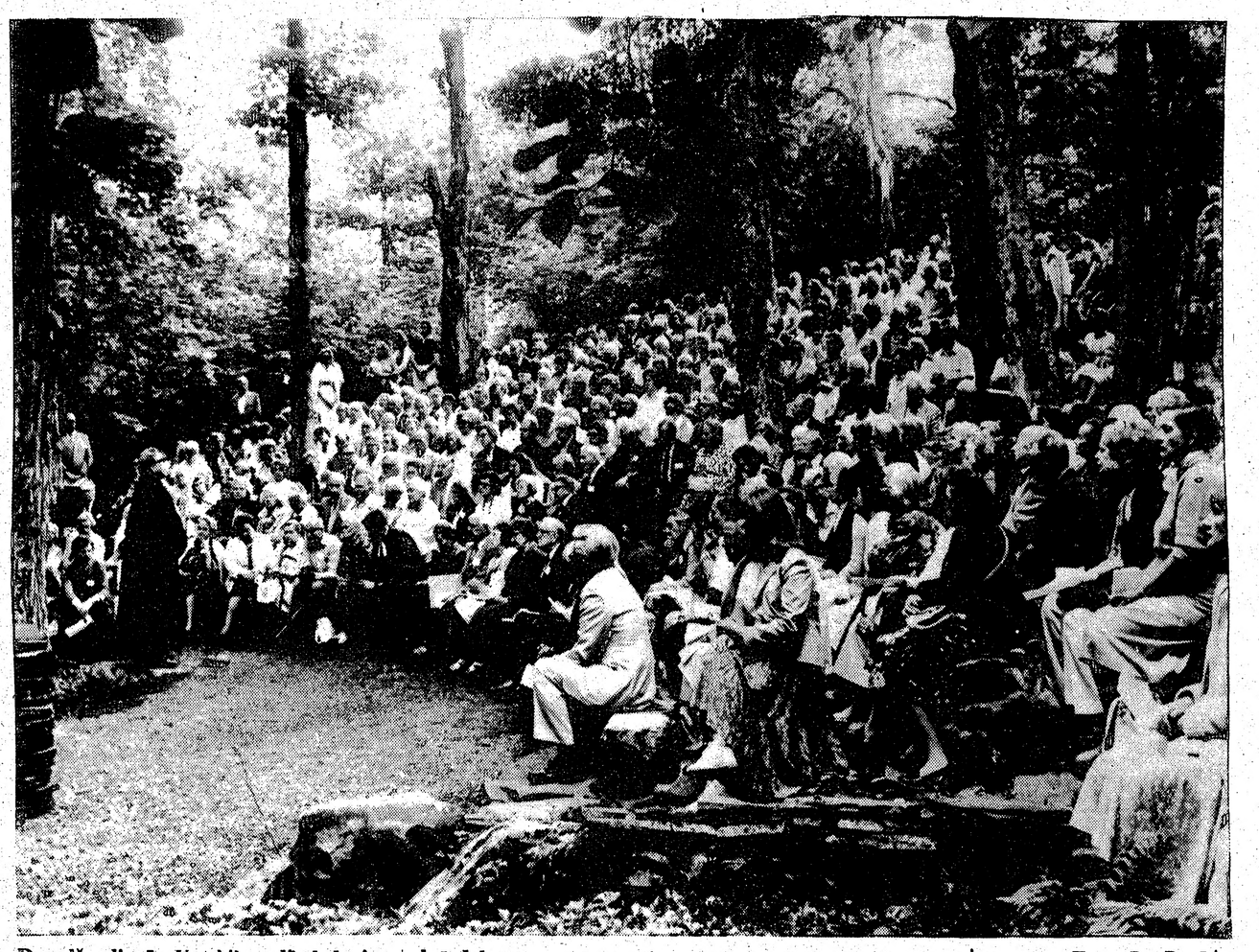

Draudžu dienās Katskiļos dievkalpojumu brīvdabas baznīcā vadīja prāv. A. Grosvalds no Austrālijas. Foto B. Rozītis

Lebanonas dēkas bīstamās sekas

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

ASV prezidenta Ronalda Rēgena pleciem uzveltā atbildības nasta ir neapskaužami smaga. Jāpatur vērā, ka līdzās savas valsts administrātīvi augstākam amatam Rēgenam jāveic arī visas brīvās pasaules vadoņa loma.

Aizvadītajā pusotra gada laikā Rēgena optimistisko nākotnes skatījumu, diemžēl, aptumšojuši vairāki negaidīti mākoņi kā pašā Amerikā, tā arī viņa uzņemto kursu ārpolitikā apdraudējušas zemūdens klintis satrauktos bangu pilnos starptautiskos ūdeņos.

Rēgena pieteiktais saimnieciskais atlabšanas brīnums vēl nav īstenojies. Gluži otrādi — amerikāņu saimniecība patlaban pārdzīvo atslābuma periodu, kas jau robežojas ar dziļas krizes apmēriem. Iecere par budžeta līdzsvarošanu izrādījusies nereāla. Arī Rēgena saimnieciskā brīnumbērna Stokmaņa ievadītā politika piedzīvojusi kritiku kā no demokratu, tā no republikāņu puses. Rēgens tomēr nešaubīgi tic, ka ar nodokļu samazināšanu un privātās iniciātīvas atbalstīšanu, varbūt vēlāk nekā sākumā cerēts, gala rezultātā tomēr pie debesīm sāks atkal spoži spīdēt labklājības un saimnieciskā uzplaukuma saule.

Rēgena saimnieciskās politikas rezultātā inflācijas liesmas ir apslāpētas, un amerikāņu dolars ir viena no visstabilākām valūtām pasaulē. Augstās aizdevumu likmes, bezdarba pieaugums, kā arī daudzas citas sociālās iekšpolitiskās problēmas vēl nav atrisinātas.

Rēgena administrācijas personāla izvēli mēdz dēvēt par ,,Kalifornijas miljonāru klubа'' smadzeņu trestu. Līdz šim pieminētais klubs ir visumā attaisnojis cerības. Nenoliedzami, tas ir kvalitātīvi daudz augstāks nekā agrākā prezidenta Džimija Kārtera no saulainās Džordžijas savāktais draugu pulks.

Rēgena izšķiršanās par sava spējīgā ārlietu ministra ģenerāļa Aleksandra Heiga atbrīvošanu var izrādīties par prezidenta pirmo lielāko kļūdu. Varbūt ka šī notikuma pamatā ir ģenerāļa Heiga ambīcijas kandidēt nākamās prezidenta vēlēšanās. Rēgenam tuvu stāvošās aprindās runā, ka, pretēji vispārējam pieņēmumam, Rēgens pats kandidēšot, lai paliktu Baltajā namā vēl nākamos četrus gadus. Protams, tā ir priekšlaicīga zīlēšana, jo līdz vēlēšanu dienai vēl daudz kas var notikt. Ar Heiga atbrīvošanu Rēgens zaudējis amerikāņu ārpolitikas kuģim piedzīvojumiem bagātu un drošas rokas stūrmani. Pašam kapteinim Rēgenam par to jāuzņemas pilna atbildība, jo vēstures priekšā Baltā nama kancelejas intrigām nebūs nekādas nozīmes. Heigs nekādā gadījumā arī pēc šī nepelnītā viņa līdzšinējo panākumu novērtējuma nelīdīs kā nopērts suns aizkrāsnē.

Heiga nolicēji jau pasteigušies safabricēt veselu baumu virkni par ārlietu ministra it kā neattaisnojamiem aizkulišu manevriem. Tā, piemēra pēc, viņš esot centies pārliecināt amerikāņu žīdu politiskos vadoņus, ka visā Rēgena administrācijā esot tikai viens uzticams Izraēlas draugs, proti, Aleksandrs Heigs. Prezidenta vēlēšanu kampaņā amerikāņu žīdu politiskais svars ir nenoliedzami liels.

Te jānorāda, ka republikāņu partija nebūt nav tā vieta, kur amerikāņu žīdu aktīvisti jūtas kā savās mājās. Jau gadiem viņi par savu partiju uzskata demokratus. Atcerēsimies, ka Heigs pirms Lebanonas krizes mēģināja pats doties uz Jeruzalemi, bet Klarks Rēgenu pārliecināja, ka īpašais sūtnis Habibs lietas izkārtošot daudz labāk un ātrāk. Tagad pierādījies, ka Habibs jau vairākas nedēļas nevarīgi mētājas vidējos austrumos starp Jeruzalemi un Beirutu bez jebkādiem vērā ņemamiem panākumiem.

Kad Begins iesāka savu Lebanonas dēku, Heigs klusēja un patiesi nenosodīja neticami noziedzīgo Izraēlas agresijas aktu. Runā, ka Heigs deviņu stundu sarunā ar Gromiko esot panācis slepenu vienošanos, ka Kremlis tagadējo vidējo austrumu konfliktā neatbalstīs ne palestīniešus, ne Siriju, ne arī Lebanonu, un par to Vašingtona savukārt apsolās vairs nekārt pie lielā zvana ne Afganistānas, nedz arī Polijas likteni.

Protams, teiktais var būt tikai kāda propagandista fantazijas auglis, bet līdzšinējie notikumi Lebanonā ir pierādījuši, ka ne Arafats, ne Libija, nedz Lebanona nav saņēmuši no Kremļa tikpat kā nekādu vērā ņemamu palīdzību. Maskavas prese gan apgalvo, ka Pad. savienība esot darījusi visu iespējamo starptautiskā cionisma un imperiālisma upuŗu atbalstīšanā vidējos austrumos, bet šis apgalvojums domāts pašu Pad. savienības pilsoņu patēriņam. Daudz reālāks ir pieņēmums, ka Kremlis vidējos austrumos nevēlē-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1982. G. 10. JŪLIJS, 28. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Vecais labais futbols ir populārākais sports pasaulē Dadža zīm. L.A.

Viktors Kalniņš

Jaunstaļinisms Padomju savienībā

Nesen laikrakstā Padomju Jaunatne rakstā ,,Vārds, tas esi tu pats'' starp aplamiem un kurioziem vārdiem, kas bērniem doti Latvijas dzimtsarakstu nodaļās, minēts vārds Staļins. Nezinu, vai vārda devējs bija krievs vai latvietis, kaut visumā rakstā ir runa par latviešu bērnu vārdiem. Staļina apjūsmotājus var sastapt Latvijā gandrīz tikai starp krieviem, bet kas to lai zina, varbūt kāds ir arī starp latviešu cilmes atvaļinātiem čekistiem.

Krievu emigrācijas prese jau gadiem ilgi noskaņota apsūdzēt gruzīnus Staļina dievināšanā un nevēlas ievērot tādā parādībā pretkrieviskus nacionālus centienus, kaut arī aplamā formā. Bet pēdējā laikā ir daudz liecību par jaunstaļinisma parādīšanos visā Padomju savienībā. Vēl vairāk, parādījās jaunstaļinisma ,,samizdats'', autovadītāji puskailo skaistuļu vietā savās kabīnēs piesprauž ūsainā portretus, militārie pieceļas kājās, dzirdot Staļina vārdu, pat strādnieki saka: jā, viņš bija bargs, bet toties saimnieks, bet jaunbagātnieki tikai nopūšas: viņa laikos melno kaviāru varēja vienkārši katrā lielākā veikalā nopirkt.

Ar ko tas izskaidrojams? Vai tas būtu saistīts ar parasto krievu mentālitāti, kad arī pie cara patvaldības un toreizējās apspiestības vienkāršo cilvēku, vispirms zemnieku, pretestība bija vienīgi ,,labā cara'' meklēšana? Zināma daļa patiesības tādos apgalvojumos ir, bet, liekas, parādības saknes un izskaidrojums ir daudz sarežģītāks. Bez gruzīniem un krieviem tendence ideālizēt Staļina laikus ir vērojama starp citu tautību pārstāvjiem. Kā par brīnumu vēl savā laikā pirms vairākiem gadiem tādu tendenci biju ievērojis starp dažādiem latviešu cilmes partijniekiem, vispirms saimniecības vadītājiem. Protams, viņiem nebija noslēpums, cik milzīgu postu Staļina diktātūra atnesa latviešu tautai, bet Brežņeva laiku saimnieciskais haoss, nepārtraukta lejupslīdēšana saimniecībā kaut kādā mērā novirza sānis visus ūsainā pastrādātos noziegumus. Rodas iespaids, ka viņa laikos bijusi kārtība, aizmirstot, ka strādnieki dzīvoja mūžīgās bailēs nokavēt kaut minūti darbā, jo par to lika cietumos, ka rūpnīcas atgādināja kazarmas, kur jāpavada gandrīz vai viss laiks, ka kollektīvizētie zemnieki mira bada nāvē, ka pati partijas birokratija drebēja kā apšu lapa bailēs no čekas, bailēs būt fiziski iznīcinātam. Atšķirībā no autoritārās iekārtas totālitārā ar milzīgu propagandas aparātu spēj iznīcināt atmiņu un izkropļot vēsturi tik lielā mērā, ka pat opozicija var izpausties pilnīgi pretdabiskā, izkropļotā formā. Jaunā paaudze, īpaši Krievijā, gandrīz neko nezina par Staļina asiņaino terroru, jo tagad tā ir aizliegta tema. Toties vecāku deformētajā atmiņā palikušas dažas pēckara cenu pazemināšanas (kaut pazemināja par 10 kapeikām, bet uz citu preci pacēla par 30). Viņu nostāsti arī dezorientē lielu daļu nezinošas un nekritiskas jaunatnes. Vispārēja dzīves lejupslīdēšana, korupcija, meli rada tādu kā nostaļģiju pēc stipras personas. Es nevaru pievienoties dažiem krievu emigrantu publicistiem, ka jaunstaļinisms ir pirmā pakāpe ceļā uz masveidīgu opoziciju un politisku cīņu pret pastāvošo Padomju savienības iekārtu.

Dažas parādības liecina, ka tāda nostaļģija pēc spēcīgas personas, kas stāv pāri likumiem, kas ar dzelžainu roku nodibina kārtību, vienlaicīgi aizraidot uz viņpasauli simtiem tūkstošu vai pat miljonu dzīvību, var pāraugt tikai tāda paša veida totālitārajā opozicijā. Bet jautājums ir: vai totālitārisms vai demokratija. Igaunijā un Latvijā starp jaunatnes nelielo daļu ir visai populārs fašisms. Baltijā tam ir antikrieviska nokrāsa, tātad nav tiešas saistības ar jaunstaļinismu. Bet nesenie ziņojumi no Maskavas par krievu fašistu aktīvitātēm liek iedomāties par kontinuitāti ar Staļina apjūsmotājiem. Tādas pašas ilgas pēc saimnieka, kas ar dzelžainu roku ievestu valstī kārtību, pie viena, jādomā, asiņaini izrēķinoties ar neapmierinātiem nacionālistiem. Tādas parādības ir totālitārisma psiholoģiskās sekas, kas demokratiju izprot vienīgi kā vājuma pazīmi.

Lasītāju Vēstules

HAZNERA NORĀDĪJUMS

Paldies DV organizācijas goda priekšniekam un ideoloģiskās nozares vad. Vilim Hāzneram par rakstu "Vai vienīgi ideoloģiskās neskaidrības"? Ar to katram kļūs skaidrs, kas mēs esam, par ko mēs cīnāmies un kādiem jābūt, lai kalpotu tiem mērķiem, kas pieņemti DV organizāciju dibinot Cedelgemā. Tas nav domāts tikai DV organizācijai vai tās biedriem, bet visai latviešu tautai. Tikai tādā veidā vienoti, mēs atgūsim zaudēto brīvību un savu tēvzemi Latviju. To no sirds ieteicu izlasīt ikvienam, bet jo sevišķi tiem, kas negrib vai nevēlas sekot mūsu kopējai lietai. Sirsnīgs paldies V.Hāzneram par vērtīgo rakstu, tāpat laikrakstam un redaktoram par nacionālo stāju. Nobeidzot šo rakstu, gribas jautāt, kad mēs reiz sapratīsim, ka kulturas sakari nav nekas vairāk kā mūsu šķelšanai.

Aleksandrs Zaube, Čikagā

BALTIC DILEMMA

Austrālijas bijušās kreisās valdības skandalozais lēmums 1974.gada jūlijā atzīt de jure Baltijas valstu iekļaušanu Padomju savienībā izraisīja ne tikai baltiešu, bet arī toreizējās Austrālijas parlamenta opozīcijas skaļus protestus.

Prof. Edg. Dunsdorfs nekavējoties sakārtoja attiecīgu dokumentāciju šinī jautājumā un publicēja savu grāmatu "The Baltic Dilemma", ko izdeva Roberta Spellera apgāds Nujorkā, ASV. Grāmatā savāktie fakti un publicētie dokumenti deva valdības opozicijai ieroci, kas palīdzēja 1975.gada decembrī gāzt kreisi noskaņoto Vitlama valdību Austrālijā. Tajā vietā nāca liberālās un valsts nacionālās partijas koalicijas valdība Malkolma Frēzera vadībā. Kā viens no pirmajiem jaunās valdības aktiem bija iepriekšējās valdības lēmuma atsaukšana par Baltijas valstu inkorporāciju Pad. savienībā.

Šādas akcijas īstenošana prasīja kā latviešu, tā citu baltiešu un Austrālijas politiķu milzu piepūli un steidzamu rīcību.

Kā tas viss norisinājās, pamatīgi aprakstīts prof.Dunsdorfa jauniznākušajā grāmatā "The Baltic Dilemma", 2.daļā, ko drīzumā piesūtīs visiem pirmās daļas subskribentiem.

Grāmatas cena Kanadā 11.50 dol; abas daļas kopā 15.00 dol. Grāmata būs drīz dabūjama arī latviešu grāmatnīcās. **N. Z., Sidnejā**

ASTRONOMISKAIS BUDŽETS

Nupat ASV kongress apstiprināja 1983.g. budžetu uz 770 biljoniem. Cik daudz tas ir?

Ja visi šie 770 biljoni būtu viena dolara papīra naudas zīmēs un mēs tās uzliktu vienu uz otras, tad iznāktu dolaru grēda 52250 jūdžu augstumā.

Ja to pašu viena dolara papīra naudas zīmi liktu gareniski vienu aiz otras, tad iznāktu 75 milj. jūdžu gara sleja, ko varētu aptīt 3040 reizes ap zemes lodi vai 313 reizes sasniegt mēnesi.

Ja mēs ik minuti izdotu pa 20.000 dolaru, tad 770 biljonus mēs iztērētu 73 gados.

Te bija runa par 770 biljoniem. Bet cik daudz ir viens biljons? Pirms viena biljona minutēm vēl dzīvoja Jēzus Kristus. Pirms viena biljona stundām cilvēks vēl nedzīvoja uz šīs zemes.

Voldemars Augusts Čikagā

BRĪDINĀJUMS

Kur Jūs liekat izlietotos un neizlietotos manuskriptus un it sevišķi redakcijai sūtītās vēstules un aploksnes? Rīgas čeka tās meklē.

Jānis Liepkalns, Mineapolē.

No ganu zēna par skolotāju

Eduards Šmugajs — Skolotājs Antons, gandrīz dzīves stāsts, apgāds Gauja, brošēta, 208 lp. O. Jēgena apvalks.

Autors grāmatas ievadā atzīmē, ka rakstnieki sava sacerējuma sākumā vai beigās piezīmē, ka visas aprakstītās personas ir fiktīvas, un ja kāds saskata kādu līdzību ar sevi vai citu, tad tā ir sagadīšanās. Autors tam netic, jo viņš nevienu personu nevarot izdomāt, kam dzīvē nebūtu prototipa. Tāpēc viņš apgalvo, ka visas personas stāstā ir patiesas, ņemtas no dzīves, dodot tikai citus vārdus un dažreiz ievedot citā vidē, vietā vai apstākļos.

Grāmata sarakstīta pirmajā personā, kaut autors norāda, ka viņš runājot ar kādas citas personas muti. Šādā veidā savā darbā autors ir labi iejuties, arī lasītājs negaŗlaikojas, lasot raitā stilā sarakstīto grāmatu. Darbs liekas kādas personas autobiografija. Latgales ganu zēns mācās dažādās skolās, līdz beidzot kļūst par skolotāju.

Grāmatā tēloti gan nopietni, gan jautri un palaidnīgi brīži. Autors pratis risināt dažas neparastas situācijas, kaut daži apstākļu, vietu un cilvēku raksturojumi Latgalē citas ticības lasītājam varētu sagādāt grūtības stāvokli izprast.

Dažādi pārdzīvojumi zēnam rodas, apmeklējot trīsklasīgo krievu pamatskolu. Ar krievu burtiem lasīt viņš prot, bet nekā no lasītā nesaprot. Radās pārpratums ar skolotāju, ko autors meistariski notēlojis. Dažādi zēna skolas piedzīvojumi aprakstīti vairākās lappusēs, par daudziem var pasmieties, bet gadās arī nopietnāki notikumi. Puikas krievu strēlniekiem no šautenēm bija izņēmuši aizslēgus un tos noslīcinājuši mārkā; izcēlās pānika, sekoja izmeklēšana, bet vainīgos neatrada.

Skolas laikā gadās norakstīšana vai draudzīga izpalīdzēšana uzdevumu atrisināšanā klases darbos. Puika ir sprukās, kad pusdienās pie skolotājām jālieto nazis un dakšiņa. Pēc ilgas svīšanas zēns mūk mājās nepaēdis.

Kad zēns pēc trešās klases beigšanas grib izglītību turpināt, tēvs to neļauj. Zēns pieteic ,,streiku'', kas beidzas ar atklātu izrunāšanos un iestāšanos piektajā klasē, pārlecot vienu klasi, kas pat skolotājam pārsteigums. Notiek dažādi gribēti un negribēti pārpratumi vai mazi ,,stiķīši'' ar dažādām sekām.

Skolas laikā jauniešiem rodas pirmās mīlestības jūtas. No dažādiem mīlestības piedzīvojumiem nevar izbēgt arī Antons Antona dēls (dzīves stāsta varonis). Ja meitenei patīk zēns, tad zēns negrib ar meiteni runāt, ja iemīlējies zēns, tam gadās citas likstas. Autoram labi padevies mīlestības tēlojums ar jaunu skolotāju, kas apprecas ar citu, bet zēnam radies neparasts pārdzīvojums.

Ar baznīckunga palīdzību un mātes viltību jauneklis iekļūst skolotāju institūtā Rēzeknē, bet rodas atkal dažādi piedzīvojumi. Jau ceļā no stacijas uz apmešanās vietu pie baznīckunga uznāk lietus gāzes, alkšņu mizās krāsotās pakulu bikses nav izturējušas vasaras lietu, rodas pārpratumi ar kalponi, kas tomēr atļauj pārgulēt šķūnītī. Otrā rītā eksāmenos jauneklis nemaz neizskatās pēc nākamā skolotāja savā jocīgajā, kaut izžuvušajā tērpā. Sākumā sekmes eksāmenos labas, bet nemūzikālās dzirdes dēļ tas gandrīz savu mērķi nesasniedz. Arī šinī posmā daudz neparastu piedzīvojumu.

Skolnieku saietā Rīgā latgaliešu dialekta lietošana sagādā panākumus, bet darba vietas meklēšana pēc Rēzeknes skolotāju institūta beigšanas nesekmējas. Vietu var dabūt tikai Latgales zemāko pakāpju skolās. Arī šinī laikmetā rodas dažādi neparasti notikumi, tāpat kā kaŗa dienestā. Savi piedzīvojumi rodas arī aizsargu organizācijā un krievu okupācijas laikā.

Pilsētniekam grūtāk izprast lauku nepilnās pamatskolas darbību. Latvijas neatkarības laikā pilsētās parasti bija 6-klasīgās pamatskolas, bet uz laukiem bieži tikai zemākās klases, kur skolotājs vienā laikā mācīja vairāku klašu skolēnus vienā telpā. Darbodamies par skolotāju, Antons panāk dažādus uzlabojumus, iegūstot atzinību un ievērību.

Autors viegli atrisinājis visas stāstīšanas un rakstīšanas grūtības. Valoda ir raita, stils koncentrēts, darbība risinās nepārtraukti ar dažādiem pārsteigumiem, lasītājs nejūt, ka nemanot nonācis pie pēdējām lappusēm. Var priecāties par interesanto grāmatu, bet mazliet jāskumst par ,,mīkstiem'' vākiem (grāmata ir brošēta).

V. Irbe

Mākslinieka Jāņa Zuntaka darbu skati Sidrabenē atklāja O. Liepa. Foto V. Plampe

Zuntaka izstāde Sidrabenē

Sidrabenes Līgo svētku ietvaros arī šogad bija tradicionālā gleznu izstāde, kuŗā gleznotājs Jānis Zuntaks bija izstādījis 28 gleznas. Izstādi atklāja Zuntaka Arģentīnas laika biedrs Osvalds Liepa.

Izstādē, kā parasti, dominēja ziemas - 15. J. Zuntaka izstādē šoreiz bija arī 9 akvareļi. Ja savā laikā Zuntaks Vācijā tika daudzkārt slavināts ar saviem akvareļiem, tad pēdējos gados viņš bija no šī žanra novērsies. Ir patīkami redzēt, ka mākslinieks ir atkal atgriezies pie akvareļiem. Izstādes labo izdošanos sekmēja arī gleznu novietošana uz paneļiem, tā dodot iespēju redzēt gleznu labā apgaismojumā. Izstāde bija sekmīga arī ar 11 pārdotām gleznām.

Ž. Zentiņš.

Advokāts Egils Stokans

Melburnas universitātē ieguvis otru zinātnisko gradu (B.A.), nobeidzot humanitāro zinātņu fakultāti. Arī pirmo akad. gradu tieslietu zinībās viņš ieguva Melburnas universitātē pēc tam sākot strādāt savā profesijā un pievienojoties advokātu firmai Dižgalvis and Co., drīz kļūstot par uzņēmuma līdzīpašnieku. Pēc apvienošanās ar advokātu firmu Kahn and Clahr, viņš paliek par partneru jaunajā uzņēmumā Kahn, Clahr and Gārša. E. Stokans jau kopš studenta gadiem bijis rosīgs latviešu sabiedriskajā dzīvē. Viņa darbības loku veido divas mīlestības — skatuves māksla un sports. Ar savu jachtu Panache E.Stokans piedalījies vairākās starptautiskās burošanas sacensībās, bet basketbolā viņš ir viens no spēcīgākajiem locekļiem savas studentu korporācijas Selonija vienībā. Tikpat mīļa viņam ir skatuves māksla. Austrālijas latviešu teātris viņu uzņēmis savā ansamblī kā talantīgu aktieri.

A.M.

Komponista H. Pavasara jubilejas plate

Pirmā informācija par šo plati parādījās Londonas Avīzē (19.febr. un 26.martā) un Latvijā (22.februārī LNPL Sesijas un DVF delegātu sanāksmes atreferējumos. Līdz jubilejai 1983.g. 19.maijā ir vairāk nekā gads, bet nav grūti iedomāties, ka skaņu plate nevar izaugt vienā dienā kā sēne.

Par šo plati pasākuma iniciātori Ziedonis Āboliņš, Marie Anne Zariņa, Lilija Zobena un Leslie East sāka runāt pagājušā gadā. Šogad 5.februārī Harovā (Harrow) notika sanāksme, kuŗā pārrunāja veicamos darbus un sadalīja uzdevumus. Man kā administrātoram jāmēģina panākt, lai visi priekšdarbi tiktu veikti laikus un lai plate būtu gatava līdz komponista jubilejas dienai. Technisko darbu kārtošana ir samērā viegla, salīdzinot ar līdzekļu sagādi. Balstoties uz dažādu citu pārdoto plašu skaitu, pagaidām plāno izdot 1000 plates, lai dotu iespēju to iegādāties visiem Helmera Pavasara mūzikas cienītājiem.

Griežos pie latviešiem trimdas mītņu zemēs atbalstīt plates izdošanu ar pasūtinājumiem un ziedojumiem. Subskripcijas cena Eiropā nolikta £ 5.50 par plati, bet pārjūŗas zemēs ar individuālu pasūtināšanu pa gaisa pastu £ 8.50 par plati. Lūdzu grāmatnīcu un grāmatu galdu vadītājus nākt talkā ar pircēju apzināšanu un plates finansēšanas iemaksām. Naudas pārvedumi un čeki izrakstāmi ''Pavasara skaņdarbi'' un nosūtāmi A.Ozoliņam, 5 Leys Close, Oadby, Leicester LE24HJ England. Plati izdod LNPL protektorātā.

Pats komponists izvēlējies savus darbus ieskaņošanai. No tiem jau ieskaņoti Andante Sostenuto un Koncertino vijolei un klavierēm un Sub Pondere. Vēl jāieskaņo Fantazija Kaŗavīri bēdājas un Intermeco ērģelēm, stīgu kvarteta Impresija un Intermeco, kā arī vairākas solo un koŗa dziesmas. Lielāko daļu no ieskaņojumiem veiks Londonā tūlīt pēc 5.Eiropas latviešu dziesmu svētkiem. Attiecīgos darbus ieskaņos šādi mākslinieki: Ieva Graubiņa, Rasma Lielmane, Ileāna Pētersone, Anita Rundāne, Lilija Zobena, Leslie East, Ēriks Kancāns un Jānis Laurs.

Diemžēl, vienā platē nevarēs uzņemt visu, ko komponists vēlētos dzirdēt, kaut arī paredzēts ieskaņot visus ieteiktos darbus ar cerību, ka pasākums būs sekmīgs un varēs izdot otru H.Pavasara darbu plati. Izteikta doma, ka šis varētu būt sākums latviešu mūzikas plašu serijai. Ja komponistu darbi ir tikai nošu rakstā, tad tas līdzinās uzņēmumam uz neattīstītas filmas. Ja šie darbi tikai reizi tiek atskaņoti koncertā, tad tie ir kā gaisa bilde, kas pēc spuldzes izdzišanas vairs nav redzama. Ierakstot šos darbus skaņu lentē un izplatot uz plates vai kasetē, tie līdzinās iespiestam vārdam, kuŗu var lasīt un pārlasīt pēc sirds vēlēšanās.

Andrejs Ozoliņš

MAIJAS ZEMĪTES
GRAFISKO ZĪMĒJUMU
IZSTĀDE
no 10. — 31. jūlijam
Petteplace galerijā,
27 King William Street,
Hamilton. Atklāšana
14. jūlijā 8 vakarā.

Edvarts Tūters

Nedzīves baidos

Svešums kā akmens
Spiež krūtis,
Gausina soļus.
Grūti,
Pārāk grūti
Apmānīt pašam sevi!

Apmānīt sevi:
Pateikties
Par pajumti
Tukšumā . . .
Un dzīvot ar jausmām
Par rītdienas postu.

Svešums kā akmens
Spiež krūtis,
Gausina soļus.
Baidos,
Baidos apstāties
Pie rītdienas domām,
Pie durvīm —
Aiz kuŗām zeļ tukšums.

Ar nāvi draugos
Esmu,
No tās es nebaidos;
Nedzīves baidos —
Aiz rītdienas durvīm.

Sinajas tuksnesis

Mūsu dienās ir dažādas iespējas šķērsot tuksnesi. Daudzi izvēlas ērtāko transporta līdzekli — lidmašīnu, bet vietējie tuksneša dēli vēl joprojām pārvietojas ar kamieli. Kurš gūst labāku priekšstatu par tuksnesi, arī nevar apgalvot. No gaisa redz tālu, no kamieļa līdz tuvākām kāpām. Es katrā ziņā labāk izvēlētos kamieli, bet tā kā man nebija ne tik daudz laika, nedz līdzekļu kamieļa iegādei, nekas cits neatlika kā ceļot ar autobusu.

Izziņu birojā noskaidroju, ka autobuss no Jeruzalemes līdz Kairo ejot apmēram deviņas stundas; braukšanas maksa nav pārāk dārga, 24 dol. Biļeti iegādājoties, katrs ceļinieks saņem arī papīra lapu, kurā sīki minēts viss, kas katram jāģērbj mugurā un kas jāņem obligāti līdz — galvenais ir kanna ar ūdeni, pārtika vienai dienai, kabatas baterija u.t.t. Nezinātājam jautājums, ko tuksnesī darīs ar kabatas bateriju. Tā vien liekas, ka tuksnesī mūžīgi spoži spīd saule. Bez tam autobuss atiet agri no rīta, tātad ceļojums pa tuksnesi būs dienā, bet acīm redzot tie, kas sarakstā ierakstīja baterijas, zina, ko dara. Katram sava pieredze.

Autobusam vajadzēja atiet no Ķēniņa Dāvida viesnīcas septiņos no rīta. Tas tomēr nenotika. Nedaudz nokavējās, tikai pa vienu stundu. Pēc dažu stundu brauciena caur apelsīnu dārziem un plantācijām pēdīgi parādījās Sinajas tuksnesis. Bet arī tuksnesī vietām bija iekopti nelieli lauciņi. Katrs lauciņš iežogots no visām pusēm ar zemām palmiņām vai zaļiem krūmiem, lai aizsargātu lauciņus no smiltīm. Turpat nelielās māla mājiņās, ar un bez logiem, dzīvoja cilvēki un mājlopi, galvenokārt kazas. Pie katras mājas pa vienam vai diviem kamieļiem.

Vietām tuksnesī ganās veseli ganāmpulki, ap 50 un vairāk kazu, aitu. Tas izskatās pavisam nedabiski. Dzeltenajās smiltīs ganās kazas. Kazas pieskata sievietes, no galvas līdz kājām ietinušās grezнās, melnās drēbēs. Cita pat melnā samtā, ar vai bez zelta izšuvumiem un mākslīgu dārgakmeņu rotājumiem. Ja labi ieskatās, tad šur tur var ieraudzīt pa šķipsniņai cietās kamieļu zāles. Cita nekā nav. Tuksnesis paliek tuksnesis. Bet tautas tuksneša dēļ plēšas.

Tam, kas Sinaju nekad nav redzējis, ir varbūt vienalga, kam tuksnesis pieder. Redzot milzīgo darba un pūļu ieguldījumu, kādu izraēlieši ieguldījuši, un rezultātus, kā tuksnesī aug apelsīni, mandeles, tomāti un viss cits, neviļus jāpadomā, kam ir priekšroka, tiem, kas apstrādājuši, vai tiem, kas nekad neko nav darījuši. Izraēlieši tuksnesi iekaroja tad, kad tur bija tikai smiltis. Šķiet ēģiptieši par to sākumā pārāk neuztraucās, bet izraēlieši sabūvēja mājas, ierīkoja apūdeņošanas sistēmas un izveidoja ziedošus dārzus.

Tagad ēģiptieši panāca, ka viņiem atdod visu Sinajas tuksnesi. Tiesa, lielu daļu māju nojauca un pārveda aiz jaunās robežas, bet lauki palika apsēti, tāpat sakņu dārzi. Daži gan ar buldozeriem savus dārzus izraka, lai neko svešiniekiem neatstātu, tomēr tas vairs nav tuksnesis, tā jau ir apstrādāta zeme. Gaŗāmbraucējiem paliek skumji, noraugoties uz ziedu pilnajiem apelsīnu kokiem, izrautiem un pamestiem, saknēm balojam saulē un vējā. Ikkatrs sveszemnieks varēja redzēt, ka tur valda nemiers un uztraukums. Jauna robeža jau bija uzcelta. Tā bija pamatīgi nostiprināta ar dzeloņstieplēm. Katram sava zeme jāsarga...

Bijām sasnieguši El Arišas robežas punktu. Tās bija pēdējās dienas, kad izraēliešu robežsargi vēl sēdēja El Arišā.

Ēģiptieši nesteidzās, tādēļ robežkontroles punktā bija milzīga ļaužu drūzma. Cilvēki sarunājās visās Eiropas un turienes valodās, bet pēc dažām stundām karstumā nepieradušie tūristi sēdēdami vai gulēdami smiltīs, apklusa pavisam. Laiku pa laikam kāds sakustējās, lai padzertos no savas ūdens kannas, vai arī atgaiņājās no uzmācīgajām mušām. Daži jaunieši izmantoja savas ceļa somas par spilveniem, bija iemiguši. Pēc kādām četrām stundām sākās rosība. Kāds robežsargs atveda ar ratiņiem visas pases un sauca nevienam nesaprotamā dialektā uzvārdus. Pēdīgi tomēr katrs savu pasi dabūja. Tad visus sastādīja gaŗā rindā un tādā kārtībā. Tūristi, nesdami katrs savus smagos koferus, somas un ūdens traukus, kājām apmēram kilometru devās uz ēģiptiešu autobusiem. Ceļojums varēja turpināties.

Vēroju apkārtni caur autobusa logu. Cik tālu vien acis sniedz, ir tikai smiltis, gan klajumos, gan sadzītas viļņainās kāpās. Šad tad var pamanīt labajā pusē šauru ūdens svītriņu tumši zilā krāsā. Tā ir Vidusjūra. Dīvaini, ka pat jūras krasti ir kaili, bez kokiem vai krūmiem. Taču būtu pavisam aplam teikts, ka tuksnesis neapdzīvots. Gluži negaidot kaut kur smilšu kāpas galā stāv kāds kamielis ar jātnieku. Citur no benzīna mucu skārda, papīra un lupatām sasieti mitekļi. Pie tiem stāv kamielis, cilvēki ar bērniem un pāris kazas. Mitekļa tuvumā neviena krūmiņa, ne zāles stiebriņa. Tūristam tā ir neatminama mīkla— no kā šie cilvēki un dzīvnieki pārtiek. Pat ūdeni tuvumā neredz. Kādēļ viņi sēž tuksnesī, atsevišķi, pa vienai ģimenei? Vai tie ir kādi veci beduīnu likumi, kas viņiem neļauj dzīvot ciematos un nodrošināt sevi un dzīvniekus ar pārtiku. Man bija ilgi un daudz par viņiem jādomā.

Suecas kanāli sasniedzām jau tumsā. Pie pārceltuves sastājusies gaŗa rinda ar visdažādākiem transporta līdzekļiem, gan kravas, gan pasažieŗu autobusiem un personiskām automašīnām. Aptuveni ap 150 mašīnu. Bet pārceltuve nedarbojas. Neviens nezina iemesla. Tuvumā nevienas mājas, ne skārda būdas. Visapkārt smiltis.

Pie pasažieŗu autobusiem ar sarūsējušiem velosipediem piebrauc daži tirgotāji. Viņi piedāvā mango sulu un vafeles. Viss standarta iesaiņojumā. Var droši pirkt. Tumsā spīdošām acīm ap autobusiem zaglīgi ložņā izbadējušies noplukuši suņi. Bez tirgotājiem un suņiem kanāļa malā sastājušies jauni vīrieši, tērpušies gaŗos paltrakos līdz pat zemei, un pusaudži. Viņi vienkārši atnākuši paskatīties uz tūristiem. Nav grūti iedomāties, ka viņiem tādi tūristu autobusi ir tas pats, kas eiropietim kino vai teātris. Tumsā un neziņā bija pasažieri, bet transporta vadītājiem tā acīm redzot bija parasta parādība. To varēja spriest kaut vai pēc viņu mierīgās, bezrūpīgās izturēšanās. Uz jautājumiem viņi atbildēja vienā mierā: ,,Neraizējieties, būs.''

Bet prāmja tā arī nebija. Pēc dažām stundām no Ēģiptes puses uz Sinaju atvilka pontona tiltiņu. Tādu pašauru. Lēni gaŗā rinda sakustējās, un automašīnas uzmanīgi slīdēja pāri tiltiņam. Kad beidzot pienāca kārta autobusiem, tad pasažieŗiem lika izkāpt, jo autobusa svars kopā ar pasažieŗiem esot par lielu. Pasažieŗiem bija jāiet no Āzijas uz Afriku kājām.

Te nu atklājās, kādēļ jāņem līdz kabatas baterijas. Ne pie tilta, ne arī kādā krastmalā nekāda apgaismojuma nav. Vienīgais apgaismojums pie Suecas kanāļa ir automobiļu uguņi, bet tie nesniedzās tālāk par tilta ceturto daļu. Laime, ka dažiem vīriešiem bija līdz baterijas.

Tilts sastādīts no posmiem un ir ļoti nelīdzens, ar ciļņiem un spraugām. Tātad tumsā bīstams. Var krist. Nav kur pieturēties. Nekādu margu, pat aukliņas nav. Abās pusēs melns ūdens. Zem kājām melns tilts. Visam pāri melnas debesis. Tālumā gaudo suņi. Ejot neviens nesarunājas. Vēl nedaudz soļu. Priekšā paliela sprauga. Lēciens, un Ēģipte laimīgi sasniegta. Tieši pusnaktī autobuss ieripoja Kairo.

Helēna Celmiņa

ASV PAAUGSTINĀTAS VALSTS PENSIJAS

Ar jūlija mēnesi 36 milj. pensionāru saņems čekus ar 7,4 proc. dzīves dārdzības pielikumu. Šis būs jau astotais pensijas pielikums kopš 1975. gada, kad pirmo reizi ieveda dzīves dārdzības 8 proc.pielikumu.

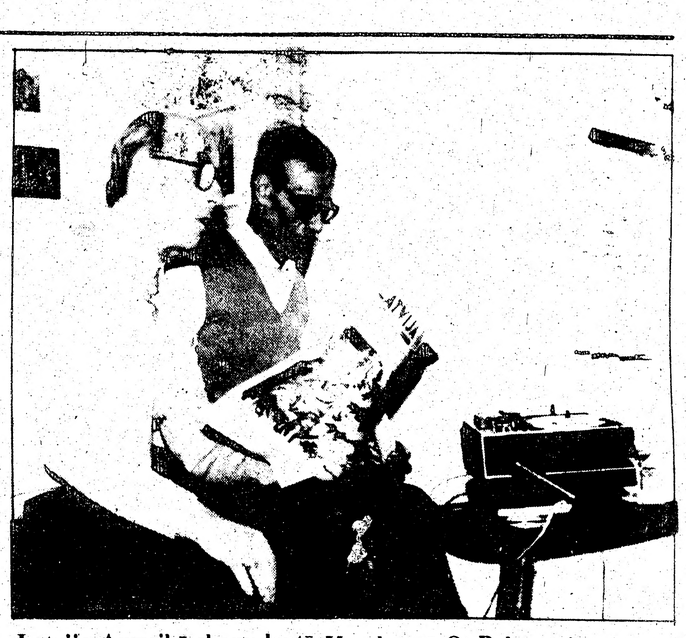

Latvija Amerikā skaņu lentē Hamburgā O. Baltputnis un U. Bergholcs ierunā neredzīgo žurnālam "Ziņu Vanags."

IEVĒLĒTA RIETUMVĀCIJAS LATVIEŠU CENTRĀLĀ PADOME

Rietumvācijas latvieši jūnija sākumā ievēlēja jaunu Latviešu centrālo padomi. No 1223 apzinātiem tautas kopības maksātājiem vēlēšanās piedalījās tikai 971 jeb 79 proc. Uz 21 vietu sacentās 44 kandidāti no dažādām organizācijām un interešu grupām.

Starp daudzajiem kandidātiem balsis sadalījās tā, ka tikai trīs kandidāti saņēma vairāk nekā pusi nodoto balsu, pārējos ievēlēja ar mazāk nekā pusi un pat mazāk nekā trešdaļu nodoto balsu. Ar vislielāko balsu skaitu 590 ievēlēja līdzšinējo LCP priekšsēdi un DV Rietumvācijas valdes priekšsēdi Dr. Jāni Plato, bet ar vismazāko 306 — jaunatnes un DV darbinieku Klāvu Bērziņu.

No vecajiem padomes locekļiem jaunajā LCP ievēlēja 11, bet 10 jaunus gan gados, gan darbības ziņā. Tikai viens no šiem 10 jau kādreiz darbojies LCP. Pārējie ievēlēti pirmo reizi, visi jaunās paaudzes pārstāvji, jaunāki par 50 gadiem, sabiedriskā darba māku ieguvuši Eiropas latviešu jaunatnes apvienībā vai citā kādā darbības grupā.

Visvecākais jaunās padomes loceklis ir agr. Jānis Daģis ne tikvien gadu ziņā, bet arī ilggadējās darbības ziņā, jo kopš Vācijas latviešu pašpārvaldes nodibināšanas 1951. gadā nepārtraukti ievēlēts visās LCP. Iepriekšējā bija prezidija sekretārs. Visjaunākais ar 24 gadiem ir Valdis Labinskis, students un rosīgs sabiedriskais darbinieks.

Arī jaunajā LCP ievēlētas divas dāmas, tāpat kā iepriekšējā. Divi dēli gājuši „tēvu pēdās", proti: Gustavs Šilde un Klāvs Bērziņš padomē ievēlēti pirmo reizi. Abu tēvi bija ilgus gadus padomes locekļi.

Jaunievēlētā LCP savā pirmajā sēdē sanāks tikai septembŗa beigās vai oktobŗa sākumā, kad ievēlēs prezidiju, Latviešu centrālo komiteju, Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra locekļus un citas amatpersonas.

Vēlēšanas notika pa pastu. Tās vadīja (jau piekto reizi) žurnālists Alberts Eglītis.

P. B.

Ziedojumi

Latviešu Biedrības sestdienas skolai 1981./82. mācību g.

750 dol. Daugavas Vanagi — Januma Fonds, 520 dol. Daugavas Vanagi Kanadā, 500 dol. Toronto Latviešu Biedrība, 220 dol. K. Bencons, 200 dol. — Toronto latv. katoļu draudze, Sv. Jāņa draudze, DV Toronto vanadžu kopa, DV Toronto nod., Austrumu draudze, 150 dol. — TL Nama dāmu komiteja, 18. novembŗa rīcības komiteja, 125 dol. — Austrumu draudzes dāmu komiteja, Studenšu korp. kopa Toronto, 110 dol. Selonija, 100 dol. Kaļiņu ģimene, P. Treiers, Ārstu un zobārstu apv., J. Kūlnieks, K. un O. Riekstiņi, K. Ulmaņa piemiņas fonds, 60 dol. — N. Pētersons, A. Roce, 55 dol. I. Jankovskis, 50 dol. — M. Matīss, Korp. Lacuania, Latv. strēl. kaŗa vet. biedr. Kanadā, Akadēmiskā vienība Austrums, Amerikas latv. palīdzības fonds, Sv. Jāņa dr. dāmu komiteja, Beveronija Toronto kopa, Kaŗa vet. inv. apv. Kanadā, DV koris Zīle, M. Roce, Latv. virsnieku apv. Kanadā, saimnieciskie darbinieki, Korp. Spīdola, 43 dol. 1980./81. g. absolventi, 40 dol. — M. Hollanders, V. un A. Brieži, J. Ruskis, 30 dol. — Dr. G. Roce, P. Zaroteks, A. un E. Pētersons, 25 dol. — B. Senkēviča, Grāvīšu ģimene, Kritušo kaŗavīru piem. pārvalde, J. Zvirgzdiņš, K. un N. Puriņi, 20 dol. — M. un P. Vāgneri, A. Rolovs, A. Zutis, M. Fenkovskis, Z. Pūliņš, E. Slaucītājs, R. Bērziņš, J. Treimanis, A. Tērauds, A. Grigals, Tikiņu ģimene, A. Ameriks, Korp. Vesthardiana, 16 dol. A. Ezergailis, 15. dol. DV grāmatnīca, 10 dol. — J. Ezergailis, J. Grāvītis, E. Broders, I. Stagava.

Grāmatas, žurnālus un laikrakstus ziedojuši: Sv. Andreja draudzes padome, L. Treimane, A. Plampe, LNJAK, A. Dzērvīte, H. Ritums, P. Treiers, B. Senkēviča, A. Ameriks, Latvija Amerikā, Laiks.

Prezidents Kārlis Ulmanis Vladimiras cietumā

PRESES INFORMĀCIJA

Par pēdējā Latvijas valsts un ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa likteni ziņas bijušas visai skopas. Līdz šim zināmiem faktiem, kas pa daļai atspēkojuši padomju varas versiju, ka Ulmanis miris 1942. gadā, tagad pievienojusies jauna liecība, kas šinīs dienās sasniegusi rietumus.

Sakarā ar lielo publicitāti, kas dažādās internacionālās sanāksmēs izraisīta zviedru diplomāta Vallenberga likteņa noskaidrošanai, kāds krievu disidents rietumvalstu žurnālistiem Maskavā norādījis, ka ir arī vēl citas ievērojamas personas, kuŗu liktenis padomju soda nometnēs un cietumos nav noskaidrots, piemēram Kārļa Ulmaņa. Šī persona nodevusi žurnālistiem liecinieka stāstu, kuŗā aprakstīts gadījums, kad kāds krievu ārsts 60. gadu sākumā Vladimiras cietumā redzējis Ulmani.

Kā zināms, Vladimiras cietumā, kas atrodas apm. 120 km uz austrumiem no Maskavas, vieninieku kamerās ilgu laiku bijis ieslodzīts bij. Latvijas ārlietu ministrs V.Munters un viņa dzīvesbiedre N. Muntere (pēc pašu Munteru liecības). Liecinieka stāstu par tā drauga ārsta tikšanos ar Ulmani, sakarā ar Latvijas okupācijas gada dienu, šinīs dienās savos krievu valodas raidījumos uz Padomju savienību noraidīja vācu raidītājs "Deutsche Welle". Sniedzam pilnīgu un negrozītu liecības tekstu.

"Aptuveni pirms 20 gadiem mans draugs, lielisks kardiochirurgs, kas strādāja par pasniedzēju medicīnas institūtā un vasaras laikā kopā ar studentiem mēdza braukt uz Vladimiras pilsētu, kur vadīja viņu ārstniecisko praksi.

Reiz vakarā, kad mans draugs pēc nogurdinošas darbdienas un nepārtrauktām konsultācijām jau gatavojās atstāt slimnīcu, viņu lūdza ieiet uzņemšanas nodaļā. Tur viņu gaidīja divi nenosakāma vecuma cilvēki. Viens no viņiem uzrādīja tumši sarkanas krāsas apliecību un lūdza, vai ārsts nevarot izmeklēt kādu sirds slimnieku, jo pastāvot šaubas, vai tik neesot infarkts. Ja ārsts piekritīšot, tad lejā jau gaidot mašīna, un pēc vizītes tā aizvedīšot ārstu atpakaļ.

Manam draugam pat prātā nenāca atteikties. Viņš ātri savāca visus nepieciešamos medikamentus un kopā ar pavadītājiem iesēdās mašīnā, kuŗa viņus aizveda uz Vladimiras Centrāli (domāts centrālais cietums, ref.). Sākumā ārstu ieveda kādā kabinetā, kuŗa saimnieks, ģērbies civīlapģērbā, bet pavisam droši pakāpi augstāks par pavadītājiem, atkārtoja iepriekšējo lūgumu. Viņš bija nedaudz runīgāks par saviem kollēgām un neiedomājami pieglaimīgs. Izrādījās, ka ārsts nekādā ziņā nedrīkst ar pacientu ne par ko citu runāt kā tikai par slimību. Viņš nedrīkstēja arī jautāt, kā slimnieku sauc. Un, kaut arī kabineta saimnieka balss kā iepriekš bija pieglaimīgi lūdzoša, manam draugam nebija ne mazāko šaubu, ka tā ir pavēle. Tā kā manu draugu nekas cits, izņemot slimnieku, neinteresēja, viņš ar vieglu sirdi apņēmās izpildīt visus norādītos priekšrakstus.

Tad viņu uzaicināja sekot pavadītājiem. Acis, saprotams, viņam netika aizsietas, bet viņu veda tik ilgi, ka viņš daudzajos koridoros, trepju telpās un ejās pilnīgi pazaudēja orientāciju. Beidzot viņi nonāca strupceļā un apstājās pie durvīm, uz kuŗām nebija nekādas atzīmes vai arī plāksnītes ar obligāto numuru. Žvadzinot atslēgas, kameru atvēra, tad pavadītāji iegāja telpā un aicināja iekšā ārstu.

Mans draugs ieraudzīja plašu istabu, kas nemaz nelīdzinājās cietuma kamerai: istabā bija liela atspeŗu gulta, pārklāta ar tīru veļu, drēbju skapis, rakstāmgalds ar grāmatām un manuskriptiem. Saprotams, tā tomēr bija kamera: par to liecināja masīvie dzelzs režģi pie loga. Viss pārējais nekādi neatgādināja to, ko mans draugs bija dzirdējis par mūsu cietumiem. Viņš sākumā pat nedaudz apjuka un uzreiz nesteidzās pie cilvēka, kas tīrā, labi gludinātā pidžamā sēdēja uz gultas.

Jautāt par pacienta vecumu bija aizliegts. Pēc izskata slimnieks noteikti pārsniedza to nenosakāmo robežu, kad par cilvēku var nodomāt: viņam ir 60 vai arī tikpat labi 90 gadi. Viņš izskatījās ļoti savaldīgs, un neņemot vērā sāpes, izturējās mierīgi. Mans draugs ļoti ilgi un rūpīgi izmeklēja slimnieku, kaut gan uzreiz saprata, ka viņam nav infarkta, bet gan parastā sirds lēkme.

Ārsts turpināja izmeklēšanu, izklausīja slimnieku, pārbaudīja asinsspiedienu, tad izdarīja injekciju un atkārtoja visu izmeklēšanas gaitu no jauna. Pavadītāji, kas sākumā bija ļoti sasprindzināti, pēc pusstundas kļuva mazāk uzmanīgi. Kāds no viņiem izgāja ārā no kameras, tad nāca atpakaļ un atkal izgāja ārā. Tā kā ārsts acīm redzot necentās lauzt doto vārdu, cietumsargu uzmanība pamazām atslāba vēl vairāk.

Liekas, mans draugs tiešām nebija domājis lauzt savu solījumu, bet situācija bija pārāk neparasta un jaunībai taču piemīt ziņkāre. Šodien viņam grūti atcerēties, kādi jautājumi viņam toreiz bija uz mēles, bet viņš intuitīvi izvēlējās vienīgo jautājumu, kam šai situācijā bija kaut kāda jēga. Zemi pieliecoties slimnieka krūtīm un turot stetoskopu rokā, viņš izdevīgā brīdī, starp vārdiem "elpojiet" un "aizturiet elpu", pajautāja, kā slimnieku sauc.

Cietumnieka vārds bija Ulmanis."

Šis ir liecinieka stāsts, kas pēdējās dienās sasniedzis rietumus. Tā kā šī persona līdz šim arī par citiem jautājumiem jau vairākkārt sniegusi vienmēr patiesu informāciju, nebūtu jāšaubās par liecības pareizumu.

Jūlijs Kadelis
PBLA IB vadītājs

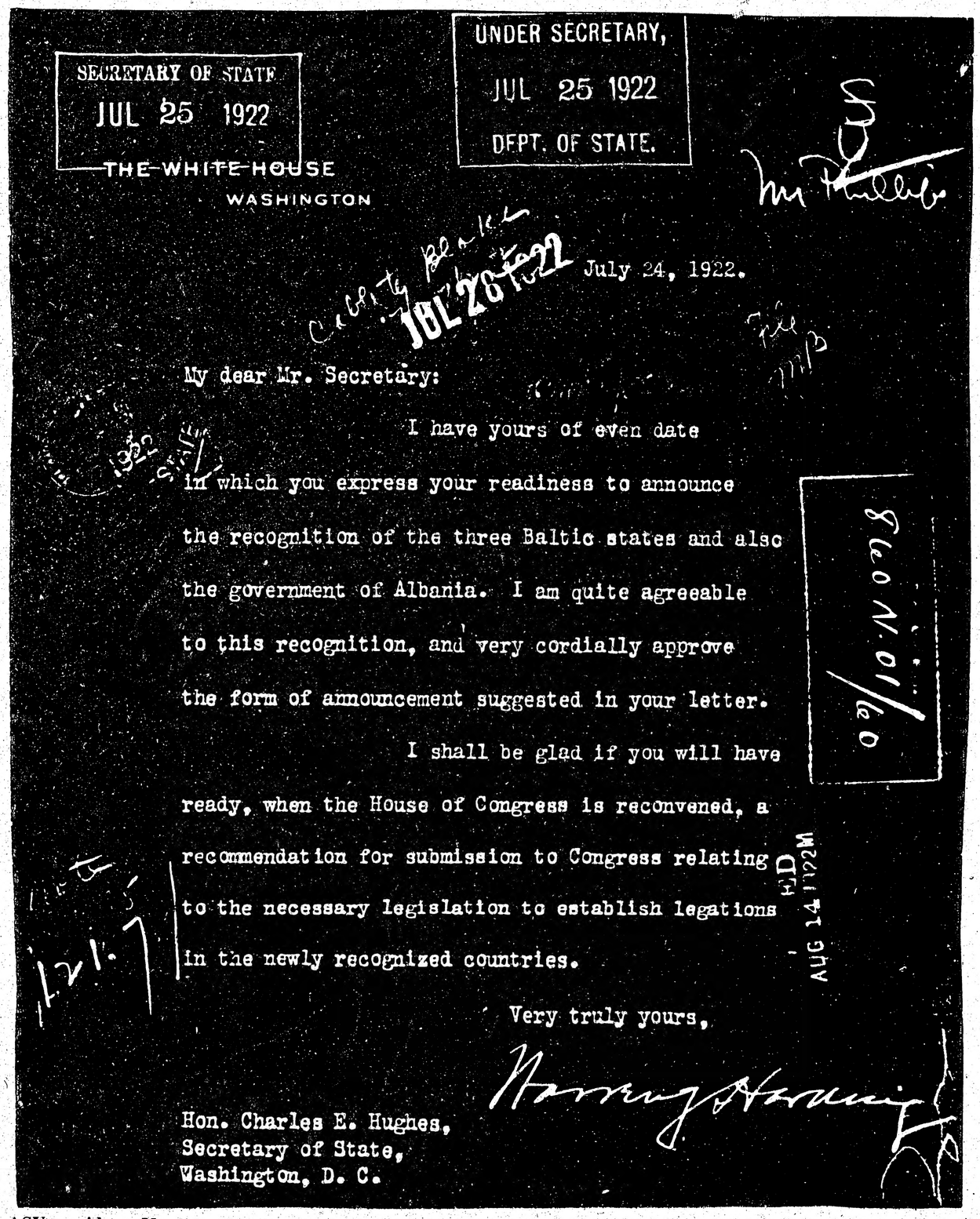

SECRETARY OF STATE
JUL 25 1922
THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

UNDER SECRETARY,
JUL 25 1922
DEPT. OF STATE.

July 24, 1922.

My dear Mr. Secretary:

I have yours of even date in which you express your readiness to announce the recognition of the three Baltic states and also the government of Albania. I am quite agreeable to this recognition, and very cordially approve the form of announcement suggested in your letter.

I shall be glad if you will have ready, when the House of Congress is reconvened, a recommendation for submission to Congress relating to the necessary legislation to establish legations in the newly recognized countries.

Very truly yours,

Hon. Charles E. Hughes,
Secretary of State,
Washington, D. C.

AUG 14 1922

ASV prezidenta Hardinga Latvijas de jure atzīšanas vēsture ārlietu ministram Hjūzam. **O. Akmentiņa archīvs**

Ž. Zentiņš

Papardes zieds Sidrabenē

Līgo svētku rīts Sidrabenē 26. jūnijā atausa mākoņains. Tikai vēlā pēcpusdienā iesāka plūst pa Sidrabenes vārtiem automašīnu rindas. Sidrabene patīkami pārsteidza viesus ar sauli un saules izžāvētām pļavām. Zinātāji vēlāk stāstīja, ka tanī laikā lietus lijis netālā Hamiltonā un arī Toronto. Daudzus bija atbaidījis lietus, un kopējais apmeklētāju skaits, ieskaitot bērnus, bija tikai ap 1200.

Vakarā uz brīvdabas skatuves notika Maijas Ķuzes jautrs Jāņu uzvedums Papardes zieds. Izrādi ievadīja Sidrabenes pārvaldes priekšnieka V. Ozola uzruna. Uzvedumu bija iestudējusi Maija Ķuze. Mūzikālā vadība bija Skaidrītes Darkēvicas ziņā, dekorācijas — mākslinieka Otto Grebžes, akordeonists E. Zakulis. Ar tautiskām dejām izrādi kuplināja Diždanča dejotāji. Krāšņo papardes ziedu, kas iemirdzējās izrādes beigās, bija ,,izaudzējis'' Valdis Gulbis.

Papardes zieda saturā bija ietvertas parastās Jāņu izdarības, kuŗās asprātīgi ievijās jautri epizodi. Labi skanēja koris, ko sastādīja Toronto un Hamiltonas dziedātāji. Mūzikālā vadītāja Skaidrīte Darkēvica bija pielikusi daudz pūļu, lai uzvedumā skanētu mazāk vai vispār agrāk nedzirdētas Jāņu dziesmas. Tas lielā mērā sekmēja izrādes labo izdošanos. Patīkami bija arī redzēt, ka šoreiz Jāņu uzvedumā piedalījās jaunā paaudze.

Skatītāji sumināja uzveduma dalībniekus ar ilgiem aplausiem.

Pēc izrādes Sidrabenē iedegās daudzie ugunskuri. Deju laukumā spēlēja Zakuļa deju kapella. Krāšņo uguņošanu vadīja P. Plīsis un J. Blūms.

Daudzi līgotāji pārnakšņoja Sidrabenē un piedalījās nākošā rītā dievkalpojumā, ko vadīja mācītājs Ā. Čops.

Ž. Z.

Jauniešu iesvēte Kristus ev. lut. draudzē Hamiltonā. Attēlā 1. rindā no kr.: Andra Zute, māc. Kārlis Kuškēvics, draudzes priekšnieks Oskars Bērztīss, Linda Zute; 2. rindā no kr.: Atis Alksnis, Rasma Suškova un Ilmārs Pizičs.

Sidrabenē līgotājus iepriecināja Maijas Ķuzes iestudētais jautrais Jāņu uzvedums Papardes zieds. **Foto V. Plampe**

Brāļu kapos Katskiļos

Kad pavasarī Katskiļu kalni smaržo gaidāmās vasaras elpā, Brāļu kapi ik gadus ieņēma savā svētnīcā daudzus, kam svēta bijusi ticība un cieņa pret mūsu tautas nākotni.

Raugoties dzeltenīgi spoži iesarkanajā lapā, kas rudenī tika pārvesta no Katskiļu kalniem, acu priekšā pavīd apciemojums Brāļu kapos. Tur pavadītās dienas jau sen ir galā, bet līdzi paņemtos mirkļus vēl arvien iežūžo Katskiļu kalnu rudens saltais vējš.

Brāļu kapi. Latviešu Brāļu kapi svešumā. It kā neredzami tos glāsta mātes tēls dzimtenē. Tik sen jau apklusuši kauju dārdi un miera atplūdos snauž spēka pilnās tautas, bet vēl gadu desmitus tiek verdzināta mūsu tauta: — mēs, trimdinieki, lasām uzrakstu: ,,Tēvzemei un Brīvībai''. Zem uzraksta sarkanbaltsarkani ziedi. Kāds svinīgums un svētums!

Tikai daži soļi, un mēs lasām: ,,Latvijas valsts prezidents Dr. K. Ulmanis. Viņa vārdi: ,,Latvijas vārdam un Latvijas idejai vajaga degt mūsu sirdīs ar karstu un gaišu liesmu.''

Kaŗa ministrs ģen. Jānis Balodis, virspavēlnieks Latvijas atbrīvošanas cīņās. Valsts prezidenta vietnieks un kaŗa ministrs. ,,Tauta, kas neprot cienīt savus varoņus un varoņu slavu daudzināt, nav varoņu darbu cienīga un ir nolemta bojā ejai.''

Ģenerālis Kārlis Goppers, Latvijas skautu prezidents: ,,Izcils latviešu kaŗavīrs un skautisma cēlājs, uzticīgs Latvijai līdz mocekļa nāvei.''

Latvijas Aviācijas pulka un Latviešu Aviācijas leģiona: ,,Mūsu valsts okupantu nomocīto, Otrā pasaules kaŗā kritušo, bez vēsts pazudušo, pēc kaŗa mūžībā aizsaukto piemiņai.''

Noliecam galvas šo varoņu priekšā, kas sevi ziedoja Latvijai. Kaut arī mēs spētu paturēt sirdīs to svētumu, ko pauž šie ierakstītie vārdi. Tālāk Akadēmiskās saimes, dzejnieku, rakstnieku, mākslinieku, gara mantu krājēju, kas kā spilgti tēli dzīvo mūsu atmiņā, atstādami mums lielu gara mantojumu. Kapenēs iegravētie vārdi mums atgādina, ka vēl nav aizvērusies mūsu tautas pēdējā lappuse.

Oktobris. Brāļu kapu jauno urnu iesvētes priekšvakarā. Deg svētugunis, plīvo sarkanbaltsarkanais karogs. Mīļas rokas klāj kapu novietnes ziediem. Plūst dievlūdzēju straume. Ikkatram rokās vējā dreboša liesmiņa. Vīru koris Tēvija dzied: ,,Kaŗavīri bēdājas''. Klausāmies valgām acīm, un liekas, ka šai brīdī dziesmu skaņas lauž svešuma sienas. Esam visi kā viens — ar vienu domu, vienu vēlmi sirdī. Zeme, koki un akmeņi klusē.

Par Brāļu kapu īstenošanu pastāsta architekts Arvīds Ādamsons. Savā stāstījumā viņš atceras nelaiķi mācītāju Voldemāru Rolli, kad abi kādā vakara stundā sprieduši, kā izskatītos, ja iedegtu svētuguni Brāļu kapos. Izmēģinot tas radīja abos lielu sajūsmu, un nolēma, ka svētugunij ir jādeg. Tā arī radās iedvesme rīkot vakara piemiņas brīžus 3 reizes gadā: maijā, augustā un oktobŗa sākumā. Ar apmierinātu smaidu sejā architekts stāstīja, kā ir veicies turpmākais darbs.

1967. gadā lika pamatus platformai, kuŗā ietelp altāris ar svētugunīm katrā pusē. Bija jāpārvar arī grūtības, jo ne vienmēr viss bija paveicams kā iedomāts, bija vajadzīgi līdzekļi. Ar nelaiķa Bruņinieka Dzelzkrusta kavalieŗa Roberta Ancāna aktīvo līdzdalību, kas bija arī Brāļu kapu sirds un dvēsele, vāca līdzekļus. 1967. gadā uzcēla altāŗa platformu, domātu mācītājiem noturēt dievkalpojumus, kā arī mākslinieku priekšnesumiem. 1970. gadā uzbūvēja Tautas platformu dievlūdzējiem.

Īsā laikā radās pieprasījumi paplašināt novietņu uzbūves. Ar plašu vērienu, precīzitāti, lielu entuziasmu darbs turpinājās. Radās jauni plāni, jaunas ieceres. Dzima jauni projekti. 1973. gadā iesāka Centrālo urnu izbūvi, kuŗā varēja vēl papildus novietot 800 urnas; no tām jau novietoti vairāki simti urnu. Centrālā urnu novietnē ietelpa arī pagaidu urnu uzglabāšana līdz iesvētīšanas dienai. Pēc tautiešu vēlēšanās, kas gribēja urnas atdot zemei 1980. gada vasarā, tika būvēts veidojums 600 kapa vietām. Darbs vēl nebeidzās, un 1981. gada maija beigās uzsāka novietņu beidzamo posmu 3000 novietnēm. 90 proc. jau varētu uzskatīt par pabeigtu, jo arī šajā veidojumā jau ap 100 urnu ir novietotas. Atlicis tikai savienot kājceliņus ar puķu apstādījumiem, tad komplekss būs pabeigts — savu stāstījumu beidz architekts. Pats dzīvodams 200 jūdžu attālumā, architekts visu brīvo laiku ir ziedojis kapu izbūvei. Lepns arī ar to, ka viņa darbu nav ietekmējuši citu architektu projekti.

Un ja akmeņi spētu runāt, tie pateiktos Arvīdam Ādamsonam par šo augsti vērtējamo darbu, māksliniecisko daiļumu, latvieša vienkāršību, kas strādāja savas zemes, savas tautas vārdā.

Un tad, kad atkal cīruļi trallinās pavasaŗa saulē, Brāļu kapos ar noliektām galvām ziedu klēpjiem pulcēsies latvieši, bet rudenī Brāļu kapu kapenes klās vēja dzenātas dzeltenīgi iesarkanās lapas.

Vera Dāboliņa

Biruta Senkēviča

Meža aicinājums

Nenāc manā mierā vienaldzīgs
Pat ja putnu dziesmu nav, kas sauc,
Jo rēnā migla mani maigi māc. —
Nāci manā krēslā acīm gaišām,
Tālās pēdas sūnā meklējot:
Pēdas, kas vēl tagad tevī pašā
Pirmo aizsākumu minēt liek.

Nāci, šurp pa abām takām, —
Ja spēsi to, tad ceļš būs vaļā
Caur saviem tāliem skaistu skumju gadiem,
Kad, pats sasildams, tu klīdi manī
Un manās šalkās velti klausījies, —
Tāpat kā savu nemierbalsu korī . . .

Nāc, pa abām takām es tev rādīšu,
Kur bij biezokņi, kur tagad sausi zari,
Tur Jāņos papard's ziedu plūci.
Tas arī šodien tevī plaukst,
Mirklī stindzis laimes slāpēs.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 38

Nemitīgi pa savu pavalsti indīgas bultas pret krievu sarkano lāci raida ,,Captive Nations Committee of Masachusett'', ko veido Bostonā apspiesto nāciju etnisko grupu pārstāvji.Latviešiem vajadzētu ko līdzīgu nodibināt it visās pavalstīs, kādam apgādājot paraugam nedaudzo pastāvošo komiteju darbības noteikumus. Negaidīsim no citiem, lai sīkās vietējās urdziņas saliedētu straumē, kas drupinātu iesarkanās slūžas amerikāņu vienaldzīgajā sabiedrībā.

* * *

Mūsu jaunatnes nacionālās audzināšanas uzlabošanai LN AK revīzijas komisijas locekļis O. Ieviņš sūkstas:,,Mūsu skolu sistēmā iefiltrējies pretinieks, bet abas Ziemeļamerikas centrālās organizācijas šo jautājumu nobīda malā kā nesvarīgu!''

Čikagas rosīgajam sabiedriskajam darbiniekam V. Lazdiņam savukārt ir īsi un skaidri komentāri, ka Daugavas vanagi nekad ,,nav apkarojuši Kalamazū Studiju centra vai latviešu valodas mācīšanas nozīmīgumu, izteiktas tikai bažas par šī centra vadību un mācībspēku sastāvu, kas nerada uzticību darbības izvēršanai mums vēlamās nacionālās politikas plāksnē''. Cerēsim, ka ar laiku arī šīs problēmas reiz labvēlīgi tiks izkārtotas...

* * *

Ja Gallupa institūta zinātniski izdarītās aptaujas par ASV iedzīvotāju caurmēra ieskatiem sadzīves jautājumos tikpat labi attiecas arī uz ASV latviešiem, tad der pārdomāt šādas atziņas: 89 proc. no iztaujātiem iestājušies, ka nepieciešams lielāks respekts pret autoritātēm (,,runas vīri'', priecājieties!), 76 proc. vēlējušies, lai mūsu dzīvē vairāk nostiprinātos reliģijas ietekme (mācītāji, sastarājieties!), 71 proc. netīk, ka Amerikā visi pārāk dzenas pēc materiālām vērtībām (naudas krājēji, atbalstiet vairāk latviešu kultūru!). Par vēl lielākas seksuālas brīvības pieļaujamību savas balsis nodevuši gan tikai 25 proc., viņu vidū 32 proc. vīrišķu un tikai 19 proc. meitiešu (jauniešu grupā, 18 — 29 g.v., seksa brīvības tīkotāju gan bijuši 46 procentu). Šādas aptaujas ir mūsu sadzīves spogulis. Ja skaitļi nemelo — padomājiet par tiem...

* * *

Lielu darbu veikuši valodnieki Fennels un Gelsens, sarakstot moderno latviešu gramatiku. Labi domājušas tās organizācijas, kas ziedoja līdzekļus šī darba īstenošanai. Bet nu viena ķibele, domā Viskonsinas universitātes profesors Dr. Valdis Zeps, — neviens neesot padomājis, ka mūsu modernā gramatika tik sarežģīta, ka grāmata bija jāiespiež 3 daļās, kas nu maksā 180 dolaru! Prof. V. Zeps saka, ka grāmatas dārgums ir šķērslis, lai tā ieviestos kā mācības līdzeklis universitatēs. To vajadzēja jau iepriekš apsvērt... Izlietu ūdeni nesasmelsi...

* * *

Vai kāds mūsu fonds nevarētu atbalstīt pāris mūsu jaunos akadēmiķus sastādīt divas interesantas apceres: vienu par visām tā sacamām Baltijas valstu brīvības un neatkarības rezolūcijām, to izcelsmi, debatēm komisijās, tekstu variācijas un to likteni, kas pēdējos 10 gados ierosinātas vai pieņemtas ASV likumdošanas iestādēs, bet otru par ievērojamāko Brīvās pasaules valstsvīru ,,simpatiju apliecinājumiem'',(norādot, kad un kur tie dokumentēti) okupēto baltiešu tautām, par krievu noziegumu nosodījumiem, u. t.jpr., un kāda bijusi šo valstsvīru nostāja detentes, tirdzniecības u.c. maskaviešu dzīvības interesēm svarīgos jautājumos. Par pēdējo klāstu mums būtu ko pasmieties, ir par savu naīvumu, ir par politiskajiem leijerotājiem (,,klausieties manos vārdos, bet neskatieties manos darbos''!).

* * *

Šo hipokritu galerijā labi iederētos pašizceptais ,,baltiešu draugs'' Džeralds Fords, kas 1970. gadā, būdams ASV Tautas vietnieku nama mazākuma līderis, lietuviešu izcelsmes pilsoņu iepriecināšanai, sašutis par to, ka ,,1940. g. 15. jūnijā Lietuva nokļuva totalitārās diktatūras verdzībā un tika iekļauta Padsavienībā, vārda tiešā nozīmē teica:,,Mana sirds raud, kad iedomājos, ka ar vienu spalvas vilcienu lietuvieši tika pakļauti krievu likumiem un padomju iekārtai. Es saku: Lietuvu lietuviešiem! un ticu, ka pienāks diena, kad mēs kopīgi atkal cildināsim Brīvo Lietuvu!'' Kad nu šis pats runātājs kļuva par neievēlētu ASV prezidentu, viņa ,,sirds vairs neraudāja'', kad tas, lai izpatiktu Kremļa varmākām, 1975. g. 1. augustā, ignorējot lietuviešu (arī pārējo ASV baltiešu) izmisīgos protestus, ,,ar vienu spalvas vilcienu'' lietuviešu Lietuvu atstāja paša slānītās Kremļa totālitārās diktatūras verdzībā!

* * *

Nožēlojama ir tāda dulburēšana un vēstures patiesības graušana, kad trimdas presē tagad parādās raksti, ka Fords Helsinkos, parakstīdams svarīgo konferences beigu aktu, esot nodeklarējis, ka tas uz krievu okupētajām Baltijas valstīm neattiecas; bet par šādu nepiedodamu aplamību sīkāk citreiz...

* * *

Stipro padzērienu rūpniecības pārskats par 1981. gadu liecina, ka pag. gadā vairumtirdzniecībai pārdoto pudeļu skaits ievērojami samazinājies, pie kam desmit visvairāk pārdoto dvēseļu ūdeņu ,,marku'' sarakstā vodka atdevusi savu pirmo vietu rumam. Vai tad latvieši tagad to mazāk lietoja?

* * *

LNAK pēdējā sesijā Toronto PBLA priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis jau vienu kaiti pateica — ,,mums nav kopēja nacionāla cīņas institūta, un politiskais darbs netiek viena kopēja centra organizēts''. Arī viņa vietniekam Dr. L. Luksam tādi paši ieskati(jācentralizē politiskās rosmes). Bet kad beidzot sāksim savus trūkumus un mazasinību novērst? Laiks atskārst, ka runāšana un darīšana pie mums ir divi dažādas lietas! Savu recepti cīņas centra darbībai jau ieteicis Aivars Runģis savā trimdas ideoloģijas grāmatā (,,Iet latvietis caur gadu simtiem'', 384. lpp): brīvības un neatkarības ,,pieprasīšanas darbu'' var veikt katrs skolnieks, bet cīņa (!) par brīvību un neatkarību jāizdzīvo 24 stundas dienā, strādājot un uzupurējoties (!), nepārtraukti vērojot tekošos apstākļus!

* * *

Pareizi vien ir, mēs gan izsludinām brīvības ,,prasīšanas akcijas'', bet lai piestrādātu, lai pat tās nevainojami norisinātos, mums trūkst neatlaidīgas gribas, sīkstuma, izturības, nedz ziedošanās prieka. Tālab uz papīra arī paliks jaunākais ALA Detroitas kongresa ieteikums (kas instruēs, vadīs un pārraudzīs tā īstenošanu?), ka latviešu pagastiem jānodibina tieši, personiski sakari ar savas pavalsts kongresmeņiem. Šādi sakari jāuztur, regulāri informējot viņus par visām mūsu politiskām rosmēm.

* * *

Kas ir ,,atšķaidīts latvietis''? Tādas latviešu pasugas pazīmes atrodam ,,Montrealas ziņotājā kādā rakstā, kur norādīts, ka viņu Agrumu Pēteris, kas gandrīz visu savu brīvo laiku ziedojot sabiedriskam darbam, esot gandrīz vienīgais latvietis, kas uzdrošinoties būt dievturis, ,,lai drīzāk nebūtu liekulīgs kristīgais un līdz ar to tikai atšķaidīts latvietis, kādi mēs visi pārējie esam!'' Sāksim nu tikai viens otru papētīt, kurš no mums ir īstais, kurš neīstais, kurš pilnasinīgais, kurš atšķaidīts latvietis. Neba jau jezgas mūsmājās par maz!

* * *

Bez oficiāla ,,atsaukuma'' palicis Ulža Gravas publiskais nolieciājums (taisnība, jebšu aplamība?), ka viņš, būdams ALA kongresā Detroitā, manījis ,,pārspīlētu trauksmi pašā ALA valdē, kas, nodrošinoties, lai tiktu par jaunu ievēlēti. Acīm redzot, citējot aizmirstos, bet zīmīgos mūsu valsts finanču ģenija, Selonijas filistra Ringolda Kalninga vārdus, tie kungi apzinājās ,,paši sav' vērtīb'''!...

Mūsu bērni arī šogad atpūtīsies Saulainē. Foto J. Liģers.

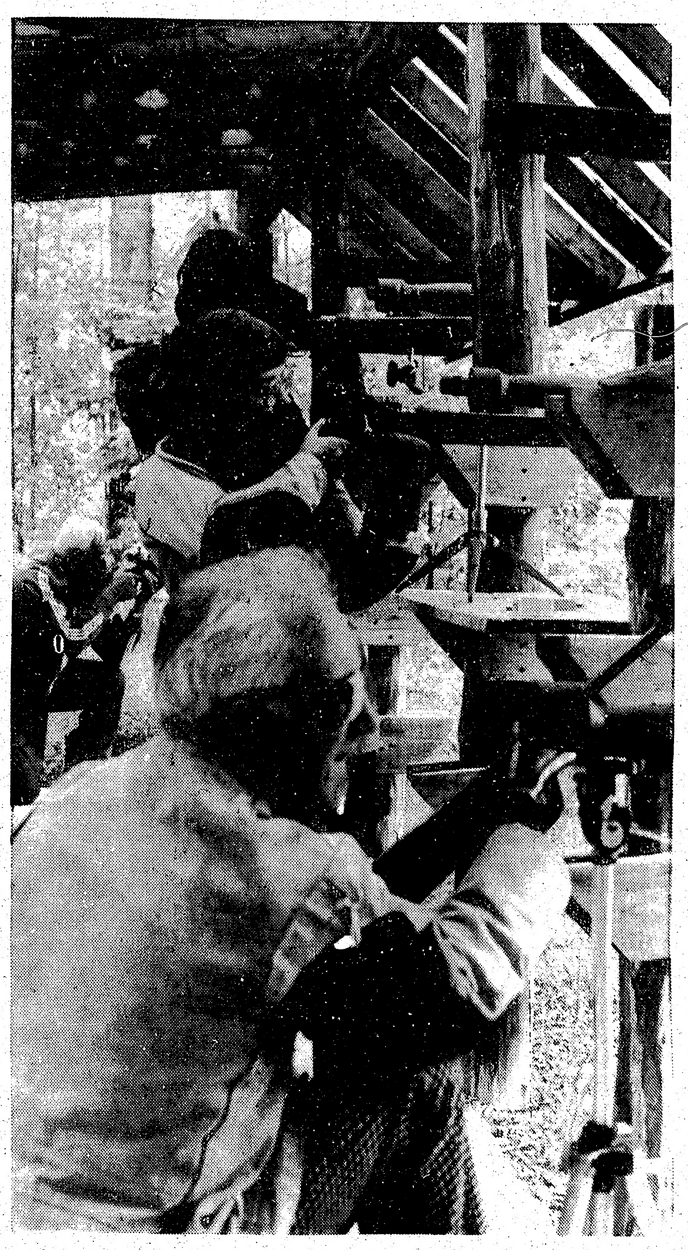

Ugunslīnijā — DV Toronto nodaļas šaušanas sacensībās Bērzainē. Foto V. Cinis.

TORONTO ZIŅAS

● New Horizons 10 gadu pastāvēšanas svinībās 29. jūnijā Harbour Front, Toronto pludmalē, Toronto latviešu pensionāru apvienība piedalījās ar rokdarbu un ādas izstrādājumu skati rokdarbu grupas vadītājas Mildas Kalniņas vadībā. Bija iekārtoti divi galdi ar izšuvumiem, adījumiem, tautiskiem spilveniem, rokdarbu ainavām, keramikas izstrādājumiem u. c. Starp etnisko grupu pensionāru skatēm latviešu izstrādājumu skate bija krāšņākā un bagātākā. Pensionāru koris Jāņa Beloglāzova vadībā nodziedāja vairākas mūsu tautasdziesmas. Jubilejā pensionārus uzrunāja New Horizons priekšnieks Fer. dinands Loziers un palīdze Kētija Daudella, kā arī Toronto pilsētas galva Arts Egletons. Pensionārus pacienāja ar jubilejas torti un kafiju.

● Jāņu dienā, 24. jūnijā, 40 agrākie Dānijas latvieši ar piederīgajiem pulcējās Dr. V. Mileiko mājā, lai satiktos ar savu bijušo līdzgaitnieku prāvestu Arnoldu Grosbachu no Melburnas Austrālijā. Prāvests Kanadā viesojās jau trešo reizi. Liels vairums bijušo Dānijas latviešu iecelojuši Austrālijā. Prāvests pastāstīja par dzīvi Austrālijā, kad tur no Vācijas bēgļu nometnēm sāka ierasties latvieši, līdz mūsu dienām, kad jaunajā kontinentā paspējuši izaugt jaunas latviešu paaudzes līdz trešai ģenerācijai. Vairāk nekā 30 gadu laikā, kopš tur iecelojuši latvieši, dzīves paražas ievērojami mainījušās. Latviešu turība vairojusies, jaunā paaudze apguvusi labu izglītību.

● Austrumu draudzes laku īpašumā Tālavā 19. jūnija dievkalpojumā piedalījās arī viesi — prāvests Arnolds Grosbachs no Austrālijas, . prāv. Ringolds Muižnieks no Anglijas un prāv. Elmārs Rozītis no Rietumvācijas. Draudzes mājā pie kafijas ar 40 bijušiem ventspilniekiem tikās prāv. A. Grosbachs. Viņš atcerējās Ventspilī aizvadītos gadus un iemīļoto Kurzemes ostas pilsētu, kur zvejnieku laivā braucis jūrā uz zveju. Prāv. R. Mužiks savukārt pastāstīja par draudžu dzīvi Anglijā. Angli esot jautājuši latviešiem, kāpēc tiem jāpulcējās dievkalpojumiem atsevišķi, bet nenākot uz angļu dievkalpojumiem? Viņš arī stāstīja, kā angļi Rīgā cēluši angļikāņu baznīcu, „ieveduši zemi" no Skotijas un materiālus no Anglijas. Prāv. E. Rozītis pastāstīja par dzīvi Rietumvācijā, kur vāciešiem grūti bijis izprast, kāpēc latviešiem jāpulcējās īpašos dievkalpojumos un ne kopā ar viņiem vācu baznīcā, jo visiem taču esot viena luterāņu ticība.

● Ontario mākslas padome publicējusi sarakstu par piešķirtiem valdības kultūrāliem atbalstiem, kopsummā par 5.329.946 dol., kas sadalīti 269 grupām un 496 atsevišķām personām. Starp pārējām grupām 720 dol. pabalstu saņēmis arī Sv. Andreja draudzes koris. Kanadas valdības jaunajā statistikas izdevumā atzīmēts, ka 1980. gadā Kanadā no Lietuvas iecelojušas piecas personas, no Latvijas trīs un Igaunijas divas, bet nav atzīmēts, ka šie immigranti nākuši no Pad. savienības okupētajām valstīm.

● Sv. Jāņa draudze 1976. gadā iegādājās baznīcai jaunas ērģeles; šim mērķim draudze toreiz sagādāja 60.000 dol. Draudzes darbinieces Helenas Mangales testamenta novēlējums tagad devis iespēju ērģeles paplašināt, palielinot to stabulu skaitu no 1.300 uz 1684 stabulēm un no 19 uz 26 reģistriem. Jaunos 7 reģistrus novietos balkona labajā pusē, bet ērģeļu galdu pārcels uz kreiso pusi. Jaunos ierosinājumus izstrādājis Casavant Freres ērģeļu būvfirmas pārstāvis A. Dženksons sadarbībā ar draudzes mācītāju I. Gaidi, ērģelnieci A. Rundāni un architektu E. Tanni. Tā pati firma bijusi arī ērģeļu iebūvētāja draudzes dievnamā. Draudzes padome firmas ērģeļu paplašināšanas projektu pieņēmusi. Tas izmaksās tagad apm. otrus 60.000 dol., ievērojot inflāciju, projektu īstenojot viena gada laikā.

● Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē jau notikušas vairākas talkas, izdarot pārbūves, remontus un krāsošanas darbus. Dārzu architekta E. Lazdas vadībā veikti Putnu salas apkārtnes izdaiļošanas darbi. Jaunās ēkas lejas stāvā pēc moteļu parauga būvētām četrām vienībām paredzēts iegādāties jaunas un piemērotas mēbeles par apm. 1.500 dol. katrais vienībai, vai pavisam 6.000 dolariem, kuru īstenošanai ziedotājiem būs jānāk palīgā. No kāda veikalnieka un uzņēmēja jau saņemts ziedojums vienas vienības mēbeļu iegādei.

● Sv. Jāņa draudzē, kā ziņo finaču komiteja, pašreiz ir 1592 iesvētītie draudzes locekļi ar 1118 maksātāju vienībām. Draudzes padome 57 personas no sarakstiem svītrojusi, jo tās jau vairākus gadus nav kārtojušas savas nodevas, neatbildot arī uz atgādinājumiem. Pārējie bijuši atsaucīgi nodevu kārtotāji, un draudzes kasē, kā ziņoja kasieris J. Bārs, uz 1. jūniju bijis 21.452,25 dol.

● Vasaras nometne Saulainē sākās 4. jūlijā un turpināsies līdz 14. augustam. Teoloģijas kursi notiks no 1. — 15. augustam ar apm. 40 dalībniekiem. Dažiem kurstantiem, kas ieradušies no tālākām vietām, pat no citiem kontinentiem, trūkst apmešanās vietas, kādēļ Saulaines pārvalde lūgusi vasaras māju īpašniekus tos uzņemt. Bērnu svētki un Saulaines 30 gadu jubilejas svētki paredzēti 31. jūlijā un 1. augustā. Rudens svētki 18. septembrī. Draudzes jauniešu iesvēte nākošā gadā 22. maijā. Iesvētāmiem jāpiesakās pie draudzes mācītāja līdz šī gada oktobrim.

● Sv. Jozefa slimnīcā 25. jūnijā ar sirdskaiti miris vecais latviešu strēlnieks Jānis Cielava, dzimis 1897. g. 22. decembrī. Piedalījies Ziemsvētku kaujās, kur ievainots kaujas laukā gulējis ilgāku laiku, kamēr sanitāri viņu atraduši. Latvijā strādājis valsts dienestā. 1960. gadā izceļojis kopā ar sievu no Latvijas pie meitas un znota A. Masiša uz Kanadu. Dzīvesbiedre mirusi priekš 11 gadiem Toronto. Aizgājēju no Jarset bēru nama uz Jorkas kapiem 29. jūnijā izvadīja mācītājs A. Briedis. Pie šķirsta stāvēja strēlnieku goda sardze. Atvadvārdus teica vecais strēlnieks Eduards Apenis un biedrības goda biedre Biruta Senkēviča. Toronto Latviešu pensionāru apvienība bija sūtījusi ziedus ar mūsu nacionālo krāsu lenti.

● TLB bitinieku kopas 8 bitinieki 4. jūlijā devās izbraukumā uz Toronto mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumu Bērzaini, kur apskatīja J. Birznieka drabas un bišu māšu audzēšanu pašu dravām. Nākošā kopas sanāksme 8. septembrī pl. 19 Latviešu namā.

Rigas paviljons pirmajā vietā

Lieltoronto internacionālā karavānā, kas šogad notika 14. reizi, laikā no 18. — 26. jūnijam, Rīgas paviljons Latviešu centrā ieguva pirmo vietu kā labākais paviljons. Karavānā piedalījās etniskās grupas ar 44 pilsētu paviljoniem. Bez tam Rīgas paviljons izpelnījās divas otrās godalgas par ēdieniem un Centra iekšējo telpu dekorāciju, par ko rūpējās gleznotājs Valdis Vare, un par viņa metu iedzīvināšanu — Arnis Markitants. Rīgas pilsētas galvu Valteru Cifersonu izraudzīja par „Caravan's Mayor of the Year", bet Miss Rīga Dagnija Taurina ieguva trešo vietu, otrā vietā Miss Viļņa — lietuviete Rasa Rimkus. Par Miss Caravan uz gadu kļuva Miss Ķijave — ukrainiete Kēte Harasimčuka. Pavisam kopā Rīgas paviljons sanēma piecas godalgas (pērngad četras). Otrā vietā ierindojās Tokio paviljons un trešā — lietuviešu Viļņas paviljons, kas arī ieguva pirmo vietu par iekštelpu tematu. Labāko priekšnesumu godalgu ieguva Ķijevas paviljons, un garšīgākā ēdiena aobalvojumu — Novgorodas paviljons.

Godalgas pasniedza karavānas beigu sarīkojumā Royal York viesnīcā, piedaloties ap 2000 apmeklētājiem. Karavānas prezidents un dibinātāji Leons un Zina Kosari pasniedza balvas. Viņš arī ziņoja, ka karavānas paviljonam apmeklētāju kopskaits šogad deviņās dienās sasniedzis divu miljonus. Rīgas paviljons izpelnījās ievērību ar tīrību un kārtību. Patīkamu iespaidu arī atstāja paviljona darbinieču krāšņie tautas tērpi.

Rīgas paviljona apmeklētāju skaitu rīkotāji lēš uz 10.138, caurmērā katru dienu to apmeklējušas 1142 personas, ap 50 proc. apmeklētāju bijis sveštautiešu. Pirmos piecus vakarus uzstājās TLB deju kopas Diždanča dejotāji Zigurda Miezīša vadībā un vecais Diždancis J. Vāgneres vadībā. Beidzamās četras dienas ar programmu piedalījās DV Toronto nod. deju kopas Daugaviņa dejotāji Edvīna Kalviņa vadībā, kas vadīja un pieteica arī priekšnesumu programmu, bet divus vakarus J. Vāgnere. Rīgas paviljona programmā bija iesaistīts arī vīru koris Viesturs, DV vīru koris, vokālais ansamblis (Atis Freimanis, Laura Zariņa, Linda Kronberga un Aelita Brīviņa), koklētāju vienība Auseklītis, soliste Ariāna Liepiņa un kuplejists Namejs Batraks ar savu ģitaru.

Bez daudzajiem priekšnesumiem paviljona apmeklētājiem vēl bija pieejama plaša daiļamatniecības izstrādājumu un tēlotājas mākslas izstāde, kā arī skate ar LNAK informācijas paneļiem, kur uzskatāmi parādīti latviešu veikumi un pienesumi Kanadas kultūrai. Skates pārzināja Tālis Ķivlenieks, bet daiļamatniecības izstrādājumu tirdziņu — Gunārs Bušs. Paviljonā varēja apskatīt arī Kanadas oficiāli publicēto valodu karti un citas ģeografiskās kartes, kur Latvija un pārējās Baltijas valstis iezīmētas Pad. savienībā, kuras valoda ir krievu. Šai oficiāli izdotajā kartē bez latviešu „likvidētas" arī igauņu un lietuviešu tautas un viņu valodas. Šo karti izplata arī Kanadas skolās un publiskās bibliotēkās. . .

Veiksmīgi darbojusies Rīgas paviljona ēdienu bufete un kafejnīca saimniecības pārzines Ainas Baronas un Izoldes Freimanes vadībā ar daudzo organizāciju un latviešu draudžu palīdzēm. Bārus pārzināja Kārlis Markitants. Šogad iecienīti bija speciālie dzērieni: „Lāčplēsis" (vodka ar dzērveņu sulu) un „Rīgas stiprais" (ar Rīgas melno balzāmu). Mazo bērnu aprūpe, ko vadīja Maija Sukse un Inga Upeslāce, guva lielu apmeklētāju atsaucību.

Rīgas paviljonu organizēja un vadīja īpaša rīcības komiteja ar priekšsēdi Edvīnu Kalviņu, kam šai darbā ir ilgu gadu pieredze. Priekšsēža vietnieki ir daiļamatnieks Aleksandrs Gugāns un Dainis Ķivlenieks, sekretāre Judīte Vāgnere ar palīdzi Dagniju Tauriņu; kasieris ir Juris Simsons, kasiera palīdze Irīna Toža. Par karavānas pasu pārdošanu rūpējās Andris Šmits. Komitejā vēl darbojas Ivars Melnbārdis (no LNAK), Lolita Gulbe, Juris Tērauds un Jānis Treimanis.

Rīgas paviljonu savā Caravan-82 aprakstā bija plašāki pieminējis arī Toronto dienas laikraksts Toronto Star savā 1. jūlija numurā, izcelot Rīgas paviljonu raksta virsrakstā „Riga declared top pavilion of Caravan '82".

V. S.

Laikraksta

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos

un DV grāmatnīcas nodaļās

Latviešu Namā un Centrā,

kā arī spiestuvē.

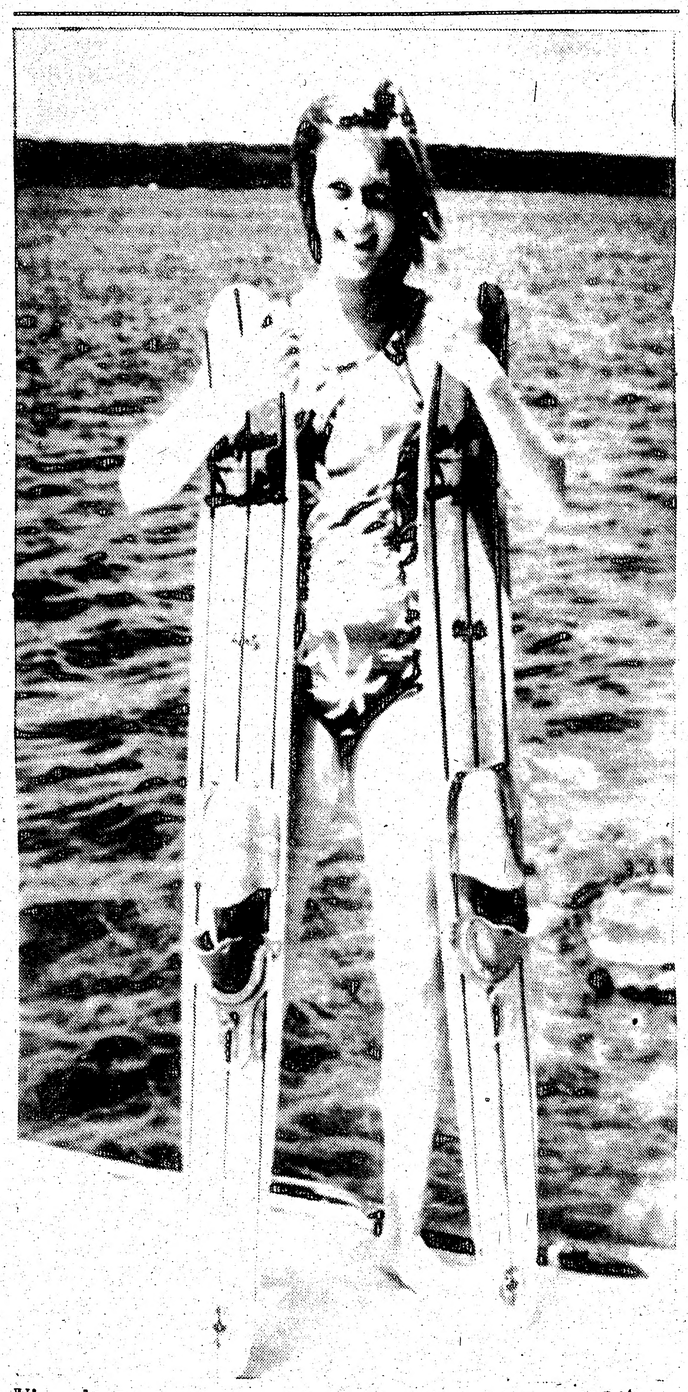

Viņa slēpē arī vasarā. Foto J. Ligers.

5. Eiropas latviešu dziesmu svētki aicina

TIE NOTIKS LĪDSĀ NO 27. JŪLIJA LĪDZ 1. AUGUSTAM.

Kad Anglijas vasara būs sasniegusi savu augstāko virsotni, pa daudz un dažādiem ceļiem Līdsā satecēs ticētāji latviskajam dziesmu garam. Ar gandarījumu jāliecina, ka svētkiem pieteiktais dziedātāju skaits nav slīdējis uz leju, bet gan audzis, un svētku kopkoŗu koncertu ar apm. 500 dziedātājiem Bradfordas Sv. Džordža aulā vadīs diriģenti Arvīds Purvs no Kanadas, Marks Opeskins no Vācijas, Lilija Zobena un Ziedonis Āboliņš no Anglijas. Ērģelniece Anita Rundāne no Kanadas. Dziesmu svētku atklāšana notiks Līdsas pilsētas valdes namā trešdien, 28. jūlijā, kur apvienotos koŗus vadīs diriģents Maņzars Dreimanis no Vācijas. Apvienotā svētku dievkalpojumā dziedās Līgo koris diriģenta Alfrēda Tālberga vadībā.

Laba teātŗa izrāde joprojām sasauc un valdzina skatītājus: apmeklētājiem būs izdevība skatīt Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansambļa dekorātīvi krāšņo Mārtiņa Zīverta trīscēlienu komēdiju ,,Minhauzena precības'' Reiņa Birzgaļa režijā. Bet tam izrādes sniegs arī Stokholmas latviešu teātris. R. Blaumaņa noveli skatuvei drāmatizējis Juris Rozītis, kas arī ir iestudējuma režisors.

Jaunatnes rīta mūzikālās daļas vadītājs komponists Andris Vītoliņš Jaunatnes rīkste, grāmatu un pastmarku izstāde. Būs piemiņlietu stendi: Latvian Music skaņu plates, latviskas rotas lietas, latta orķestrim un korim uzrakstījis šiem svētkiem īpašu oratoriju par tēmu ,,Šī saulīte man zināma, viņa saule nezināma''. Apvienoto kokļu vadītāja Gaida Rulle ansamblim sagatavojusi jauku un piemērotu repertuāru. Pieteikušies 100 bērni un jaunieši, starp tiem 50 koklētāji.

Tautas deju uzvedumam izraudzīta Queens Hall ar 2000 — 4000 sēdvietām. Pieteikušās aktīvās deju kopas Eiropā, Londonas igauņu deju kopa un Daugaviņa no Kanadas. Uzvedumu sagatavo Dr. Viktors Grigulis.

Jaunums svētku apmeklētājiem būs tautas mūzikas koncerts ,,Ar dziesmiņu druvā gāju''. Stokholmas Mālu ansamblis un Trideksnis, Anglijas Atbalss, cerams, parādīs mazu daļu no tā bagātā pūra, kas tik ilgi bijis aizmirsts un atstāts novārtā.

Kamermūzikas koncertā varēsim klausīties tādus latviešu skaņražu darbus, kuŗus reti dzird parastajos latviešu koncertos un sarīkojumos. Piedalīsies tālais ciemiņš čellinieks Jānis Laurs no Austrālijas, Ileāna Pētersone, Leslijs Īsts, Vita Matīsa, Ieva Graubiņa, Ēriks Kāncāns, Džastins Vords.

Latviešu mūzikas koncertā dzirdēsim ērģelnieci Brigitu Miezi, kas nesen izbraukusi no Latvijas, čellinieku Jāni Lauru un mežradznieku Krišu Rusmani no Londonas.

Klausītāji latviešu mūzikas koncertā dzirdēs jaundarba pirmatskaņojumu — prof. T. Ķeniņa šiem svētkiem komponēto Čella sonātu.

Populārās mūzikas laukā Andris Kārkliņš ,,El Leton'' piedalīsies ģitaras koncertā un Anglijas latviešu jauniešu ansamblis Arvīds un Mūrsitēji — rokmūzikas koncertā.

Svētku ballē par mūziku gādās divi orķestŗi, populārā latviešu kapella ,,Kaija'' un blakus zālē darbosies orķestris galvenokārt jaunākās paaudzes gaumē. Būs galdiņi un vakariņas apm. 1000 viesiem. Rakstnieku rītu vada dzejnieks dzejnieks Juris Kronbergs no Zviedrijas.

Svētku priekšvakarā otrdien, 27. jūlijā, pl. 19 DVF Līdsas nodaļas namā 2 Mexborough Ave., Leeds LS7 3EP notiks Daugavas Vanagu un vanadžu tuvināšanās un sadraudzības vakars. Līdsas universitāte būs svētku centrs, galveno sarīkojumu vieta un informācijas biroja miteklis. Tur darbosies arī mākslas un daiļamatniecības izstāde, etnografiskā izstāde, tautas tērpu izrāde, komponista Alberta Jēruma piemiņas darbu

viskas lelles, Raiņa un Aspazijas Fonda izdotās skaņu plates ,,Dievs, Tava zeme deg'' u.c. piemiņlietu pārdošana. Kontinentālu pārtikas preču galds.

Informācijas centri būs atvērti no pl. 9 rītā līdz 20 vakarā un darbosies koristu apmešanās centrā Bodington Hall studentu mītnēs no 25. jūlija līdz 27. jūlijam (ieskaitot); universitātē — Parkinson Court no 27. jūlija līdz 1. augustam.

Svētku viesu galvenais apmešanās centrs Charles Morris Hall studentu mītnes universitātes ēku kompleksā galveno sarīkojumu centrā par 8 angļu mārciņām diennaktī, — ieskaitot brokastis un arī apkārtējās viesnīcās.

Informātīvi jautājumi par svētkiem adresējami rīcības komitejas sekretārei: Ērika Sarkanbārde, 18 Bingley Road, Heaton, Bradford B09 6HH Yorks. Tel.: 0274 43157 England.

J. P.

Dižsociālista Ulofa Palmes vaimanas

Par Zviedrijas sociāldemokratu partijas līdera un bijušā sociāldemokrātu valdības valsts ministra Ulofa Palmes izcelsmi un bērnību Latvijā bija neskaidras ziņas. Pirms pusotra gada dažos zviedru žurnālos parādījās paskopi atzīmējumi. Šoreiz 19. maijā sociāldemokratu rīta avīzē ,,Stockholms Tidningen'' bija iespiesta intervija, kuŗā Ulofs Palme stāsta par sevi un savu bērnību Latvijā. Raksts izraisīja debātes ne vien latviešos par Palmes kontroversālām atmiņām un apgalvojumiem par laiku, kad viņam bija tikai pieci, seši vai septiņi gadi. Sniedzam ,,Latvija Amerikā'' lasītājiem intervijas īsinātu izklāstu.

Intervijai ir virsraksts: ,,Trīs valodu runājošais Palme nebija čakls skolnieks.'' Ievadā Palme saka, ka viņa pirmā polītiskā atmiņa ir par Krīgera (Ivar Kreuger) finanču imperijas sabrukumu un Krīgera pašnāvību. Toreiz nepilnu piecu gadu vecumā viņš jau nojautis šī lielā notikuma konsekvences un apvērsumu nākotnē.

,,Esmu dzimis 1927. gadā Stokholmā. Mans tēvs mira, kad es biju septiņu gadu vecs. Man bija desmit gadu vecāks brālis un septiņu gadu vecāka māsa. Mana māte dzimusi Latvijā, un manas mātes vecāki dzīvoja ļoti tālu uz laukiem. Viņiem bija neliels lauku īpašums un mazs zemes gabals, kuŗu izrentēja. Tur es mēdzu ciemoties vasaras laikā.

Četras tantes

Palme pastāsta kādu atmiņu fragmentu no trīsdesmitajiem gadiem Latvijā, kad diktātors Ulmanis pēc valsts apvērsuma pārņēma varu. — Man bija aklās zarnas iekaisums un bija jāmeklē ārsta palīdzība. Mana vecmāmiņa sameklēja četras tantes resnām ciskām un zirgu, kas vilka gaŗus no dēļiem gatavotus ratus. Tur visas tantes varēja sēdēt blakus rindā. Es gulēju un šūpojos uz viņu ciskām. — Palme iesmējās jautri un turpināja, ka lēnām viņi nonākuši tuvākā pilsētā. — No turienes grabošā ambulancē mani aizveda uz Rīgu, kur mani operēja.

Ulmanis bija izdarījis valsts apvērsumu. Pulksten divpadsmitos pa ielu maršēja viņa parādes karavīri. Karavīru lāčošanu es pārdzīvoju kā kaut ko draudīgu, kas man iedvesa bailes. Vēl šodien es atceros savas pārdomas par to, ko nozīmē diktātūra.

Agrā bērnībā es ieguvu iespaidu par nabadzību. Toreiz Latvijā uz laukiem bija šausmīga nabadzība. Laukstrādniekiem nebija naudas, lai nopirktu pat zeķes, tāpēc kājas ietina grīdas lupatās un uz tām uzsēja kaut ko līdzīgu sandalēm. Visu nedēļu laukstrādnieki strādāja smagu darbu un nedēļu beidzot pamatīgi piedzērās.

Palme reaģē pret virskundzību

Bērnībā vasarā es dzīvoju arī pie tēva mātes Zviedrijā, Ničepingas tuvumā. Tur es spēlējos ar laukstrādnieku bērniem, tāpat kā es to biju darījis Latvijā. Zviedru laukstrādnieku dzīve bija daudz labāka kā latviešu laukstrādniekiem. Viņiem un viņu bērniem dzīve bija trūkumu pilna, bet bērni bija mani draugi. Jau bērnībā es reaģēju pret virskundzības pazemojošo un reizēm nicinošo nostāju pret saviem apakšniekiem. Citu cilvēku pazemošana bija izšķirīga manai polītiskai nostājai, tāpēc es kļuvu sociāldemokrats.

Bieži slims

Bērnībā es bieži slimoju. Man bija tuberkuloze un roze, kuŗas es laikam saķēru no Latvijas piena. Es bieži gulēju slims, vairākus gadus. Slimības gultā es iemācījos lasīt jau kā trīsgadnieks. Mana māte strādāja Stokholmas civilā aizsardzībā. Man bija desmit gadu, kad mani ievietoja Sigtunas internāta skolā.

Mani sevišķi neinteresēja skolas mācības, bet tā kā pratu lasīt, tad mācības uzsāku divas klases augstāk. Es nebiju arī neko zinīgs skolnieks, atskaitot vēsturi. Vispār, neatceros, ka es būtu mācījies uzdevumus. Šolaiku jaunatne mācās daudz vairāk nekā es to darīju.

Trīsvalodu pratējs

Jau bērnībā es iemācījos valodas. Tā ar savu māti sarunājos vāciski, zviedriski runāju ar brāli un māsu. Kad gulēju slims, man bija kopēja francūziete; no viņas iemācījos franciski. Četru gadu vecumā es runāju trīs valodas.

Jaunībā es daudz lasīju. Lielu iespaidu guvu no Dostojevska darbiem. Bez zviedru rakstniekiem lasīju arī amerikāņu rakstnieku darbus. Mana bērnības vide daļēji bija polītiska ar dažādiem uzskatiem. Mana tēva brālēns Ernests fon Borns bija zviedru tautas partijas priekšnieks, iekšlietu ministrs un Somijas valsts ministrs. Pirms 1917. gada mana tēva māte bija iesaistījusies Somijas brīvības atgūšanas cīņā. R. Palme Dutt nodibināja Indijas komūnistu partiju un izdeva žurnālu angļu valodā, kuŗā apskatīja komūnisma teorētiskos jautājumus. Viņš mira nesen, un par viņu bija ievietots nekrologs Pravdas pirmajā lappusē.

Pats par sevi saprotams

Beidzu ģimnaziju un sāku strādāt par sporta žurnālistu laikrakstā Svenska Dagbladet. Dažus gadus vēlāk devos uz Ameriku. Tur es strādāju smagi, lai vienā gadā noliktu gala eksāmenu, pēc tam apbraukāju 34 pavalstis un Ameriku iepazinu ,,no apakšas''.

Man bija jaunības ziņkāre, lai no visa mācītos. Nevaru atbildēt, kad kļuvu sociāldemokrats. Pats par sevi saprotams, ka tāds kļuvu palēnām. Pilsoniskās dzīves veids, kas eksistē pašreiz, man nav pieņemams. Tajā kaut kas nav kārtībā. Viņi runā par cilvēkiem kā par objektiem, bet tie ir mani biedri. Es vienmēr dvēselīgi satraucos, kad redzu cilvēkus trūkumā un nabadzībā, bet ar jūtām vien nepietiek, lai radītu saprātīgus sabiedriskos apstākļus. Šeit rodas viena iespēja sociāldemokratiem kaut ko darīt.''

I.E.

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3

Tel. 537-1401

ARVIDAM BĒRZIŅAM 70 GADI

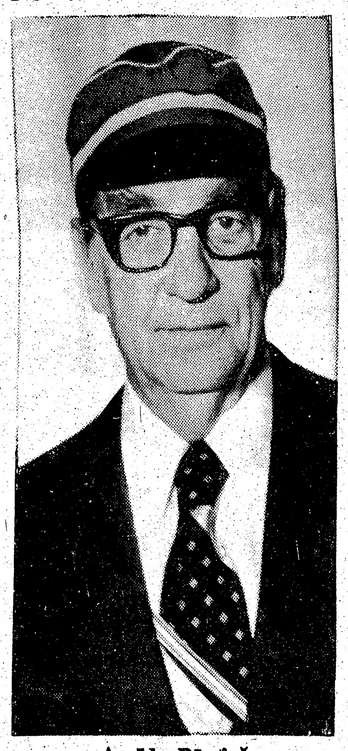

Arvīds Bērziņš

Šinīs dienās uz 70 mūža gadiem atskatījās Toronto latviešu sabiedriski rosīgais darbinieks Arvīds Bērziņš.

Jubilārs dzimis 1912. g. 26. jūnijā Rīgā. Bērnības gadus pavadījis Andulienes pagastā, un tikai 1926. gadā viņa vecāki pārcēlās atpakaļ uz Rīgu. Viņš mācījās I Rīgas pils. ģimnazijā un Rīgas valsts komercskolā. 1932. g. sācis studijas Latvijas universitātes tautsaimniecības fakultātē. 1938. g. pievienojies korporācijas Selonija saimei. Līdztekus studijām strādājis valsts un pašvaldību iestādēs. Latviešu leģiona rindās piedalījies atkāpšanās kaujās un par varonību apbalvots ar Dzelzs krusta II šķiru. Pēc bēgļu gaitām Vācijā kopā ar dzīvesbiedri Regīnu 1949. gadā iecelojis Kanadā. Sākumā strādājis uz būvēm, bet vēlāk bijis grāmatvedis kādā lielā kanadiešu saimnieciskā uzņēmumā.

Kopš 1976. g. A. Bērziņš ir Toronto Austrumu draudzes priekšnieks. Viņš ir arī LNAK padomes loceklis, Latviešu kreditsabiedrības, Latviešu Tautas augstskolas un citu nacionālu iestādījumu aktīvs dalībnieks.

Jubilāra godināšana notika 3. jūlijā Latviešu namā. To ievadīja mācītāja A. Brieža svētbrīdis. Korp. Selonija globālā prezidija vārdā sveica G. Sukse. Jubilāra nopelnus sabiedriskā darbā, LNAK un Latviešu kreditsabiedrībā cildināja T. Kronbergs. Austrumu draudzes sveicienus nesa O. Jeckalēja un V. Pētersons. Bijušo studiju biedru un draugu vārdā laba vēlējumus nodeva P. Plīsis. Kopējo draugu velti gavilniekam pasniedza kalpakietis, gados vecākais Selonijas filistrs P. Ikšelis. P. Plīša sacerēto odu par A. Bērziņa dzīves gājumu asprātīgi nolasīja Irma Plīse.

Jubilārs ir viens no tiem krietnajiem tautas darbiniekiem, kas klusi veic atbildīgus pienākumus, un padarītā darba svētība ir viņa lielākā alga. Līdzās savai studentu brālībai Selonijai un draudzei A. Bērziņš vienmēr dzīvi sekojis mūsu jaunatnes centieniem un Latviešu skolai.

Lai raženi turpmākie dzīves gadi!

A. K.

Toronto 1982. gada Karavānas nobeigumā. Uzņēmumā D. Tauriņa (Miss Rīga), E. Kalviņš un V. Cīfersons. Foto J. Ligers

Latviešu ev.-lut. baznīcas plenārsēdes laikā Sv. Andreja baznīcā Toronto. Archibīskaps A. Lūsis tālo viesu prāv, R. Muižnieka, L. Kandera, prāv. L. Čuibes, prāv. A. Grosbacha, G. Skaistlauka un prāv. E. Rozūša vidū. Foto J. Ligers

Līgotājas Latviešu centra kalna nogāzē Toronto. Foto J. Ligers

LIELISKI IZDEVUŠIES SVĒTKI PORTLANDĒ

Rietumkrasta dziesmu svētku uzvedums „Tu esi Portlandē, mans draugs", 1. un 2. jūlijā pulcināja abās izrādēs 1.600 skatītāju.

Tautas deju lieluzvedumā 3. jūlijā pulcējās 2.500 apmeklētāju. Lieluzvedumā piedalījās vairāk nekā 200 dejotāju. Tās pašas dienas vakarā Populārā mūzikas koncertā Dzintarieši pulcināja ap 1.500 klausītāju.

Visu sarīkojumu telpas bija ļaužu pārpildītas, daudz bija iebraucēju arī no citām valstīm. Latvijas karogs plīvoja uz Portlandes tilta, pa kuŗu pāri virzījās svētku gājiens, un uz visu sarīkojumu vietu celtnēm. Latviešu dziesmu svētkus plaši bija atzīmējuši visi vietējie amerikāņu laikraksti.

4. jūlija pēcpusdienā notika dziesmu svētku gājiens uz galveno koncerta vietu.

O. Klavenieks

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

19. septembrī, svētdien, First Unitarian Church 175 St. Clair West Pēteŗa Zariņa koncerts.

25. un 26. septembrī Bickford Park skolā DV teātŗa izrādes — Emīla Skujenieka komēdija „Diriģents".

16. oktobrī pl. 19 DV namā DV Toronto nod. gada svētki.

30. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa 2 viesizrādes Toronto.

31. oktobrī pl. 15 DV namā mirušo DV biedru piemiņas vakars.

27. novembrī pl. 19.30 DV namā karavīru daudzinājums.

4. un 5. decembrī pl. 10 DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

12. decembrī pl. 14 DV Toronto nod. bērnu eglīte.

18. decembrī pl. 19 DV namā nodaļas biedru eglīte.

31. decembrī pl. 20 DV namā jaunā gada sagaidīšana.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 24. SEZONAS KONCERTI

25. oktobrī, pirmdien, Ingus Nāruns (čello), pie klavierēm — Anatolijs Bērzkalns.

7. decembrī, otrdien, Ruta Kromoviča (vijole) un Alvaro Gomez (vijole). Abi mākslinieki no Čīles.

1983. GADĀ

12. februārī, sestdien, Tālivalža Ķeniņa skaņdarbu koncerts. Piedalās Ērika Beitāne — soprāns, Arturs Jansons — altvijole, Edite Timermane un Pēteris Zariņš — klavieres, Toronto universitātes mūzikas fakultātes kameransamblis autora vadībā, DV sieviešu koris „Zīle — dir. Arvīds Purvs.

5. martā, sestdien, Skaidrīte Līduma - Hildebrante, soprāns; pie klavierēm Daira Kalnāja - Langena.

Visi koncerti notiks pl. 20 Town Hall, St. Lawrence Centre for the Arts.

KIČENERA

18. septembrī pl. 18.30 DV Kičeneras - Vaterlū nod. 30 g. atcere Ukraiņu zālē, 15 Michael St. DV vīru kora uzvedums — „Kanaku vakars Kičenerā". Saviesīgs vakars. Spēlēs Runči.

Jaunatnes un draudzības dienas

10. jūlijā pl. 19. kabarē Victoria Hall, Prudhommes motelī, Wineland.

11. jūlijā pl. 10 volejbola sacensības Club LaSalle, Sv. Katrīnās. LNJAK un Niagaras nama fonda sarīkojumi.

14. augustā pl. 16 R. Purva saimn. Purvainē DV Druvas nod. Dārza svētki.

SIDRABENE

13. — 15. augustam 4. lielsarīkojums.

Humors

Miljonārs kādam ārzemju diplomātam izrāda savu pili un parku.

„Kamdēļ šeit ir trīs peldu baseini?" diplomāts jautā.

„Lūk, viens baseins ir ar siltu, otrs ar aukstu ūdeni."

„Bet kamdēļ trešais ir tukšs?"

„Tas priekš tiem maniem viesiem, kas neprot peldēt."

RAIBĀ NEDĒĻA

KOLUMBIJAS ATGRIEŠANĀS

Amerikāņu izplatījuma lidmašīnu pārbaudes periods beidzās 4. jūlijā ar Kolumbijas pasaules telpas lidmašīnas precīzu nosēšanos Edvarda militārā lidlaukā Kalifornijā. Pēc 7 dienu ilgas misijas Kolumbija tikai ar pāris desmit sekunžu pasteigšanos, simtiem tūkstošiem skatītājiem gavilējot, gludi ieripoja cementa skrejceļā, kas būvēts parasto satiksmes un kara lidmašīnu vajadzībām.

Kolumbijas sagaidītāju vidū bija arī pats prezidents Rēgens un Nansija. Arī daudzo klātesošo agrāko amerikāņu astronautu vērtējums bija vienbalsīgs— „Lielisks, nepārspējams sasniegums!"

Pēc apsveicināšanās ar Kolumbijas apkalpi prezidents gaŗākā runā pieskārās amerikāņu izplatījuma lidojumu tālākiem mērķiem. Viņa optimistiskā vērtējumā daži piedzīvojuši komentātori saskatījā jau jaunu militāru prognozi. Varbūt ka lielvaru militārā konfrontācija patiesi notiks izplatījumā. Jāņem vērā, ka Kolumbijas kravā šajā lidojumā bija vārdā neminēti militāri taktiski ieroči.

Eiropas prese savukārt ziņo, ka Padomju savienības pasaules telpas ekskursijās jau izmēģināti dažādi stratēģiski ieroči ienaidnieka satelītu paralizēšanai.

Kā zināms, Žeņēvā sākušās Vašingtonas un Maskavas savstarpējās atbruņošanās sarunas. Tām pagaidām ir tikai diplomātiski kosmētiska nozīme. Runā, ka šīs sarunas varot ilgt vairākus gadus, un arī tad vēl nevar zināt, kuŗos kapos sarunu protokolu apraks.

HEIGS VĒLĒJIES, LAI PREZIDENTS ĪSTENO VIŅA ĀRPOLITIKU

Par ārlietu ministra Heiga aiziešanas iemesliem Vašingtonā vēl joprojām cirkulē vismaz desmit dažādas versijas. Prezidenta kancelejas šefs Mīss esot Rēgenam savā laikā jau ieteicis Heigam neuzticēt tik svarīgo ārlietu resora vadību. Arī ārlietu ministrs Kaspars Veinbergers un sūtne Apvienotās Nācijās Džīna Kirkpatrika nevarējusi ciest Heiga pārāk lielo autoritāti. Domā, ka izšķirīga nozīme bijusi Heiga attiecībām ar padomdevēju valsts drošības jautājumos Klarku. Heigs Klarkam atklāti pateicis savas domas par Klarka naīvumu un piedzīvojumu trūkumu diplomātiskā laukā. Klarks savukārt esot norādījis, ka pēc vecām amerikāņu tradicijām un protokola valsts ārlietu polītiku nosaka prezidents, un ārlietu ministrs to tikai īsteno. Esot nenormāls stāvoklis, ja prezidentam grib uzspiest viņa ārlietu ministra polītikas īstenošanu.

Ar Džordža Štrausa iecelšanu Heiga vietā tagad visi amerikāņu ārpolītikas pavedieni atradīsies Klarka rokās. Tas ir bīstams eksperiments, kuŗa ietvaros var rasties liktenīgas kļūmes.

Aizvadītajā nedēļā britu premjēre Tačere, kritizējot Rēgena amerikāņu sabiedrotiem ieteiktās sankcijas, pierādīja, ka Heigam bijusi taisnība. — Vecais kontinents pa galvu, pa kaklu necenšas izpildīt tēvoča Sama diktātu. Rēgens eiropiešu vadošo polītiķu novērtējumā bija kļūdījies, bet tas vēl tikai ir sākums. Štrauss ir veikls zirgu mijējs, un varbūt ka viņam izdosies saglābt NATO aliansi no tālāku pretišķību uzliesmojumiem.

Rēgens vēro Kolumbijas nolaišanos Kalifornijas tuksnesī

Džordžs Strauss ar savu aizbildni Klarku

LEBANONA NOSODA IZRAĒLAS TROIKU

Izraēlas tanku divīzijas vēl joprojām operē Dienvidlebanonā, un Beirutas likteni var uzskatīt par apzīmogotu. Arafats pirmais iznāca ar palmas zaru un solīja atvilkt palestīniešu spēkus no Beirutas, ja Izraēla no savas puses respektētu dažas samērā nenozīmīgas prasības. Jeruzalemē steigā sakautā knesetā Arafata miera plānu noraidīja. Lebanonas valdības galva sašutumā izsaucies: „Ko gan šī Izraēlas troika — Begins, Šarons un Šamins — īsti vēlas? Vēl lielāku asins izliešanu? Lebanonas izdzēšanu no pasaules kartes? Kur palikusi pasaules sabiedriskā doma un sirdsapziņa? Vai tā pagriezusi Lebanonai muguru?

Begins savukārt deklarējis, ka Arafatam kopā ar teroristiem esot no Lebanonas jāizvāc arī visi palestīniešu polītiskie, militārie un arī sociālie iestādījumi. Tikai pēc tam Beirutā varēšot darboties stipra un visu respektēta Lebanonas valdība. Izraēla no Lebanonas teritorijas negribot paturēt nevienu pēdu. Neatbildēts paliek jautājums, uz kuŗa sirdsapziņas paliks nogalināto Lebanonas nevainīgo civīliedzīvotāju upuŗu tūkstoši.

IGORA GUZENKO NĀVE

Pagājušā nedēļā Toronto tuvumā savā mājā ar sirdstrieku mira kādreizējais Padomju savienības Otavas sūtniecības slepeno šifru daļas virsnieks Igors Guzenko. Nāve viņu pārsteidza 63 gadu vecumā, un pēdējos piecos gados, sirgstot ar cukurslimību, viņš bija zaudējis redzes spējas.

1945. g. 5. septembrī Guzenko atstāja Otavas sūtniecību,

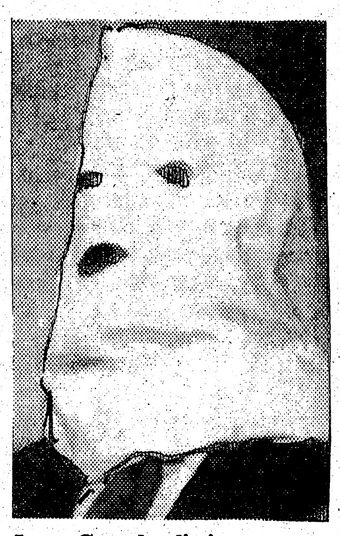

Igors Guzenko liecina

paņemdams līdz 109 svarīgus dokumentus par Kremļa slepenā dienesta aģentu aktīvitāti Kanadā, ASV un Lielbritanijā. Uz šo dokumentu pamata apcietināja 12 spiegus, to starpā vienu parlamenta locekli un vairākus zinātniekus. Guzenko papīri palīdzēja atklāt fiziķa Alena Meija un Klausa Fuksa nodevību — ātomieroču noslēpumu iespēlēšanu Kremļa rokās. Guzenko nodeva valdībai arī sarakstu par 300 iesaistītiem aģentiem Kanadā. Kaut arī pagājis likumā noteiktais noilguma periods, šie Guzenko dokumenti nav publicēti un aizliegums pagarināts vēl uz 15 gadiem. Guzenko ļoti kritiski vērtēja Pīrsona izšķiršanos pieaicināt valdībā P. Trudo. Viņš norādīja uz Trudo savā laikā pretrunīgiem ceļojumiem Padomju savienībā un Sarkanā Ķīnā. Trudo nekad neaizmirsa to, ka Guzenko viņu kādā intervijā nodēvēja par Kanadas Kastro.

Guzenko 37 gadus saņēma nelielu pensiju un dzīvoja pastāvīgā mauntiju apsardzībā. Intervijās viņš bija redzams īpatnējā sejas aizklājā. Pat viņa tuvākie kaimiņi nezināja, kas slēpjas aiz Pēteŗa Brauna vārda. Vairāki deputāti, novērojot Igora Guzenko nopelnus Kanadas drošības laukā, ierosinājuši parlamentā piešķirt Guzenko pēc nāves Kanadas ordeni.

Guzenko 1975. gadā Toronto

VAI TERNERS?

Kanadas liberālās valdības kļūmīgās saimnieciskās polītikas rezultātā partijas popularitātes līmenis turpina slīdēt lejup. Ja parlamenta vēlēšanas notiktu tagad, tad konservātīvo partija Džo Klarka vadībā iegūtu 40 proc. vēlētāju atbalstu, liberāļi — 34 proc. un NDP — 21 proc.

Kanadiešu presē parādījušies minējumi par Trudo aiziešanu no polītiskās skatuves. Par viņa pēcteci atkal min kādreizējo finanču ministru Džonu Terneru. Pēdējais savā laikā aizgāja no Trudo valdības principiālu domstarpību dēļ.

Džons Terners

Pat partijas biedri protestē

Pagājušā gadā rietumos kļuva zināms okupētās Latvijas Sabiedriskā tautas kontroliera Pētera Tomsona iesniegums PSRS ģenerālprokuroram un PSRS Tautas kontroles komitejas priekšsēdim, kurā tas lūdza to aizstāvēt pret Rīgas varas iestāžu patvaļu. Tomsons bija atklājis liela apjoma izlaupīšanas sakņu un augļu bazēs Rīgas centrālajā tirgū, kā arī vairākās ēdnīcās un sabiedrisko pakalpojumu iestādēs. Tā kā visā šajā korrupcijas tīklā bija iesaistītas augsti stāvošas personas gan milicijā, gan Rīgas pilsētas prokuratūrā, sākās Tomsona vajāšana.

Nezinot citas iespējas Tomsonu aizstāvēt, kāda LKP biedru grupa uz rietumiem bija nosūtījusi vēstījumu visu zemju komūnistiskajām partijām un Apvienoto Nāciju Cilvēka tiesību komitejai, kurā aprakstīti Tomsona atklājumi un Rīgas varas orgānu pret Tomsonu vērstās terora akcijas.

Tā kā vajāšanas nav pārtrauktas, šī pati biedru grupa nupat nogādājusi uz rietumiem jaunu dokumentu, kurā tie par jaunu ziņo par partijas un varas iestāžu terroru, tagad terroru kāpinot arī pret Tomsona ģimeni.

* * *

PADOMJU LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS BIEDRU GRUPAS DOKUMENTS NR. 2

Padomju Latvijas strādnieka, komunista Pētera Tomsona vajāšana turpinās. KP CK, prokuratūra, milicija un VDK pēc mūsu ziņojuma 1981. gada 16. martā Apvienoto Nāciju organizācijai, Starptautiskajai amnestijai un komunistiskajām partijām ir jūtami sarosījušās, lai piespiestu klusēt tautas kontrolieri P. Tomsonu, lai atklātu informācijas noplūdi un to novērstu. Pagaidām tas nav izdevies.

Padomju Latvijas prese, televīzija un radio ir pilnīgā tautai naidīgo un noziedzīgo slāņu kontrolē, tādēļ visu noziedzīgo darbību maskē un tautu tur neziņā kā par dzīvi pašu zemē, tā pasaulē. Ka tas nav izdomājums, no jauna pierāda arī šī viena no daudzajām skandalozajām lietām, par kuru neviens no minētajiem komunikācijas līdzekļiem nav vēl bildis ne vārda. Tādēļ mēs nākam ar jaunu dokumentu, ejot dzīves uzspiesto Ļeva Tolstoja cara laika ceļu. Sūtām vēstījumu savai tautai un valdībai caur ārzemēm.

Pēc pārdzīvotā valsts orgānu fiziskā un morālā terora 1981. gada sākumā izmeklētājs Grigoļinovičs uzsāka oficiālu izmeklēšanu P. Tomsona kriminālliet ā. Tomēr biežās pratināšanas parasti beidzās visai komiski — vieni „liecinieki", Tomsona pretjautājumu piespiesti, atzīstas, ka viņu tiešām redzot tikai otro reizi(pirmo reizi pirms pratināšanas Grigoļinoviča rādītā fotogrāfijā)un par lietu, saprotams, neko zināt nevar. Citi savukārt apmaldās paši „savās" biogrāfijās. Tas viss Grigoļinovičā bieži izsauc neapvaldītas dusmas pret Tomsonu par viņa „jaukšanos" izmeklēšanā.

Neparasti erudīts, principāls un nesalaužams izrādās šis vienkāršais strādnieks, un ir vien jāatzīst, ka arī šis kārtējais tiesas orgānu (!) sagatavotais pasākums cietis fiasko. 1981. gada 27. aprīlī izmeklētājs Grigoļinovičs krimināllietu pret P. Tomsonu izbeidz „kā nepierādāmu". Tālāk notikumi, kuri jau kopš iesākuma vairāk atgādina murgu pilnu nakti nekā dzīvi civilizētā valstī, vēršas plašumā uz dziļumā, paņēmieniem kļūstot aizvien negodīgākiem un rafinētākiem. Tie rāda, ka patvaļai atceltas jebkādas robežas...

Un lūk, pēc dažām dienām no ziemeļiem negaidīti ciemos ierodas P. Tomsona sievas brālis, lai kādas nedēļas atpūstos kopā ar viņiem Tomsonu vasarnīcā Saulkrastos. Te kādu dienu sievas brālis atnes it kā nejauši pie stacijas zemē atrastu kabatas portfeli un rāda Pēterim, lai kopīgi apskatītu tā saturu. Izrādās, tas pieder sabiedrībā plaši pazīstamai personai — biedram Grīnvaldam (2. pasaules karā ievērojams partizāņu komandieris, vēlāk Rīgas Raiņa vidusskolas direktors). Kabatas portfelī ir vairākas personīgas lietas — B. Grīnvalda pensijas apliecība, vilciena sezonas biļete u.c., un arī pagarš apraksts, kurā apkopoti kompromitējoši materiāli par Latvijas Zinātņu Akadēmijas viceprezidentu komunistu P. Valeskalnu. Runa ir par Valeskalna gaitām 2. pasaules kara laikā, kad viņš pēc tur minētām ziņām atradies hitleriešu SS dienestā un izdarījis daudzus smagus noziegumus. P. Tomsons atcerējies, ka viņa kaimiņiene arī strādā minētajā vidusskolā, un abi ar sievas brāli devušies tūlīt uz Rīgu pie tās. Viņa pārsteigta droši apliecinājusi, ka minētajā rakstā skaidri pazīstot Grīnvalda rokrakstu un iedod arī viņa adresi. Tālāk abi dodas uz Grīnvalda dzīvokli (turpat Rīgā), kur durvis atver viņa meita un apsola tūlīt zvanīt tēvam uz vasarnīcu, lai viņš steidzas saņemt savu nozaudēto portfeli. Paiet visa pēcpusdiena, bet b. Grīnvalds tā arī neparādās... Tad P. Tomsons, atkal parādīdams partijas biedra konsekvenci, nolemj atrasto kabatas portfeli ar visu saturu nest uz VDK. Tur neviens par atradumu nejūtas ne pārsteigts, ne satraukts, un atnesēja uzvārdu VDK dežurants pieraksta tikai pēc paša atnesēja atgādinājuma. Ak tu mīklainā dzīve! Sievas brālis tāds neparasti dīvains, un tad šis portfelis. Ne Grīnvalds, ne meita neuztraucas, čekā auksta vienaldzība...Ej nu saproti, kas tam strādā...

Tikai pēc dažiem mēnešiem kabatas portfeļa īpašnieks nav vairs starp dzīvajiem. Paiet pāris klusas nedēļas, un tad izsaukums uz rajona partijas komiteju, kur ar P. Tomsonu vēlas runāt organizatoriskās nodaļas inspektore b. Solovjova, kura jūtami sataukta jautā — kā tas varēja notikt, ka par viņa lietu raida radio „Brīvība" un raksta avīzes Zviedrijā un citur. Kā pierādījumu tam pasniedz izlasīt latviešu emigrantu izdevuma „Pasaule un Mēs" eksemplāru, kurā ievietots P. Tomsona lietas izklāsts. Uz Solovjovas jautājumu par raksta saturu P. Tomsons atbild tā, kā ir bijis: „Viss pareizi." Kā informācija „tur" nokļuvusi, to protams viņš nevar zināt. Tad inspektore ierosina uzrakstīt vēstuli radiostacijai „Brīvība", ko arī pati tūlīt nodiktē un P. Tomsons paraksta. Tās saturā izteikta doma, ka viņš — P. Tomsons — nav lūdzis, lai par viņu runātu starptautiskajā līmenī u.t.t. Ar to saruna nobeidzas. Pati avīze, kurā nodrukāts Tomsona iesniegums Maskavai, un tur aprakstītie noziegumi ne Solovjovu, ne kādu citu neinteresē.

Tad uz partijas komiteju tiek vairākkārt saukta Tomsona sieva. Jautājums ik reizi tas pats: kur varētu būt „informācijas noplūde"? Tas skan gandrīz neticami, bet tie ir diemžēl fakti. Un aizvien uzmācīgāks kļūst jautājums — kā to saprast, ka padomju Latvijas drošību apdraud noziedznieku un krāpnieku atmaskošana un ne paši noziedznieki? Daudzi apstākļi nerada šaubas, ka aiz solovjovām stāv VDK. Spiediens uz Tomsona sievu pieaug, viņai tagad tiek parādīta īpaša „uzmanība". Bez izsaukumiem uz partijas komiteju viņas darbā sāk atskanēt telefona zvani, un sveši cilvēki, kuri atsakās nosaukt uzvārdu, dod padomus ierosināt šķirt laulību, citādi smagi cietīs gan viņa, gan bērni. Cietīs bērni...Tas atņem arī nakts mieru. Tad uz mājām zvana arī dēla klases audzinātāja (15. vidusskola) un aicina viņu ierasties skolā uz pārrunām „par notikumiem sakarā ar jūsu vīru". Viņa nepaspēja aiziet, jo pēc dažām dienām Tomsona sieva no pārdzīvotā smagi saslima ar nerviem.

Neskatoties uz visu notiekošo, 1981. gada jūnija sākumā Tomsons sper jaunu, drosmīgu, līdz šim partijas dzīvē nepieredzētu soli — iesniedz darba vietas, Rīgas elektrotīkla (RET) partijas birojam lūgumu izskatīt viņa personīgo lietu, vai nu sodot viņu pašu vai arī, ja kas atklātos, sodīt tos, kuri izvērš korupciju un cīnās pret TKK (Tautas kontroles komiteju), paši pie tam būdami LKP biedri. 3. jūnijā RET partijas birojs sāk iepazīties ar lietu un pieņem lēmumu — Tomsona iesniegumu nosūtīt izskatīšanai Rīgas pils. Maskavas raj. partijas komitejai, jo mūsu pirmorganizācija nav kompetenta to izskatīt, par cik lietā iejauktas augstu stāvošas partijas un valdības personas un iestādes. Pēc mēneša atbildes vietā RET partijas birojā Tomsonam piedāvā iesniegumu ņemt atpakaļ, jo patreiz viņa iesniegumu neviens nevarot izskatīt, taču P. Tomsons nepiekāpjas arī šeit, un iesniegums joprojām paliek spēkā.

Joprojām turpinās arī psiholoģiskais terors un eksistences apstākļi kļūst tik nomācoši, ka brīžiem Tomsona ģimenei tie liekas nepanesami. Īpaši to izjūt Tomsona sieva, un viņa šajā pelēkajā naktī sāk meklēt kādu izeju, bet kur to atrast, ja pat dzīvība izrādās atkarīga no citu žēlastības. Un tad, varbūt atceroties anonīmos zvanus, viņi nolemj šķirt laulību. P. Tomsons ar to, acīm redzams, sper izmisīgu un reizē pašaizliedzīgu soli — visu tālāko cīņas uguni uzņemas uz sevi, ar to no terora cerot aizsargāt sievu un bērnus. Par šī satraucošā fakta ģimenisko aizmuguri maz ko zinām. Zinām tikai to, ka Tomsona ģimeni līdz šim vienoja dziļa abpusēja saprašanās un mīlestība. Arī partijas komitejā viņa ģimene tika uzskatīta kā paraugs. Iesniegums laulības šķiršanai tika iesniegts Maskavas rajona tautas tiesā, un tiesas sēdi nozīmēja uz 13. jūliju. Taču Tomsoni uz tiesu ierasties nevar, jo tiesas biļetēnā viņu lieta izziņota netiek, un partijas komitejā liek saprast, ka šis solis tomēr netiks pieļauts. Acīm redzot nosprieda, ka tur nevēlamu liecinieku klātbūtnē varētu izskanēt nepatīkami fakti un nianses.

Šeit atkāpe atzīmējot, ka šajā laikā Tomsona traģēdija jau plaši zināma pasaulē un, jācer, zināma arī Rietumeiropas un citu valstu komunistiskajām partijām. Šajos mēnešos un pēc tam Latvijā viesojās — oficiāli un neoficiāli — vairāku valstu komunistisko partiju delegācijas un atsevišķi pārstāvji, bet nekas nenorādīja, ka kāds būtu šo jautājumu nopietni pacēlis vai centies personīgi sastapt Tomsonu. Vai no tā varētu izdarīt skumju secinājumu, biedri, ka jūs ieņemsiet līdzīgu nostāju, tikko jūsu rokās nonāks vajadzīgās pilnvaras? Un to, kas piedzīvo līdzīgu traģēdiju Latvijā, nav desmiti, bet tūkstoši, tikai vārdi un notikumi tiek rūpīgi slēpti, lietojot visu plašo mūsdienu psiholoģijas, ideoloģijas un technikas arsenālu. Un daudzi apstākļi nerada šaubas, ka aiz visa stāv VDK.

Alcan Siding

FOREST HILL
Aluminum Products Inc.
MAGDI ALEXANDER
783-7844
Metro Lic. B 3787

- Dubultdurvis 1 3/4", spec. $189.95
- Thermo logi
- Atklātas verandas (patio) — durvis un grīdas segums
- Jumtu pārlaides un sienu segums
- Slēģi. Nojumes.

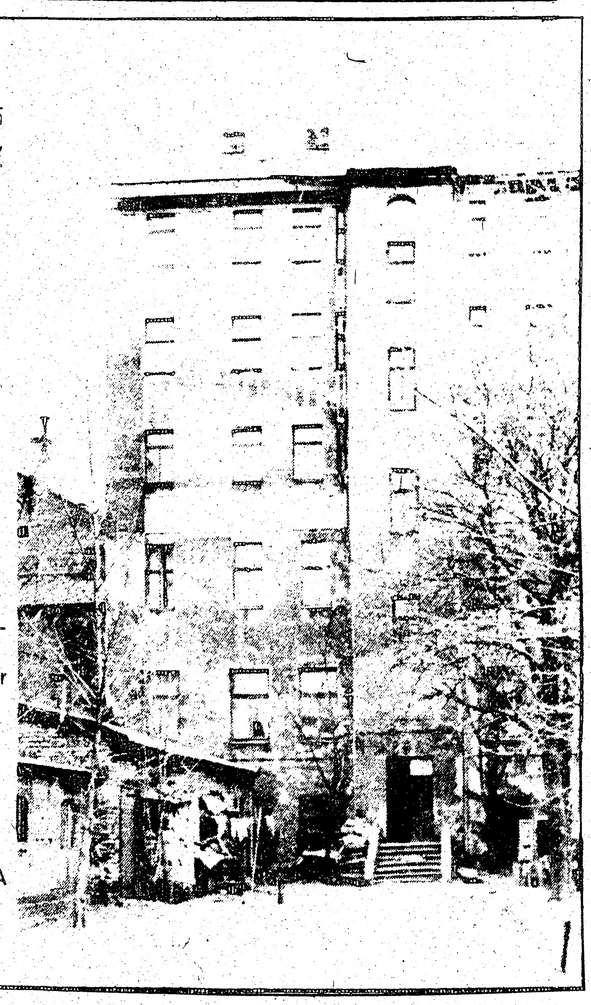

NAMS Rīgā, Kārļa Marksa ielā Nr. 105, kur 12. dzīvoklī mitinās padomju varas vajātais komūnistu partijas biedrs un «tautas kontrolieris» Pēteris Tomsons. Par viņa un tā ģimenes traģēdiju lasiet rakstā — Komūnisti sūdzas par komūnistiem.

Uzņēmums no PBLA Informāc. biroja archīva.

Māc. Jānis Prauliņš

Dieva vadībā

„Ieieta caur šaurajiem vārtiem, jo vārti ir plati un ceļš ir plats, kas aizved uz pazušanu, un ir daudz, kas caur tiem ieiet. Un vārti ir šauri un šaurs ir ceļš, kas aizved uz dzīvību, un maz ir to, kas to atrod . . .''
(Mateja ev. 7, 13 — 14)

Cilvēki šai pasaulē izstaigā daudz ceļu. Ceļojot ir izšķirīgs un nozīmīgs ceļa gala mērķis, kur ceļš noved. Dzīves ceļa galā mūs sagaida tikai divas iespējas — mūžīgā dzīvība vai pazušana. Atkarā no tā, vai esam savu dzīves gājumu ceļojuši ar Dievu vai bez Viņa. No šīs dienas evaņģelija vēsts mācīsimies iet Dieva vadībā, un proti: ejot ar Dievu un ejot pie Dieva. Ar Dievu stāvēt laikā un pie Viņa palikt mūžībā.

Iet ar Dievu nozīmē atrasties Viņa vadībā un klausīt Viņa vārdiem. Vienīgi tie, kas īso dzīves brīdi būs ar Dievu, pavadīs pie Viņa arī mūžību. Mūsu nākotni laikā un mūžībā izšķirs, kāda nostāja zemes dzīves laikā mums bijusi pret visas pasaules Pestītāju Jēzu Kristu. Viņā mājo visa Dieva pilnība, un viņam vienīgajam pieder pestīšanas pilnvara. Visos laikmetos ir bijuši cilvēki, kas nav atzinuši mūsu Kungu un Viņa pestīšanas pilnvaras, reizē ar to noraidot Dievu un Viņa pārpasauli. Beigās viņi gājuši bojā. Bez Viņa neviens nevar pastāvēt ticības un dzīvības ceļā, un beigās gaida mūžīga pazušana.

Laika straume aiznes visu, kam nav Dieva zīmoga. Laika vējos pastāv vienīgi tas, kas iet Viņa vadībā. Ar Viņu mēs vienmēr un visus gūsim uzvaru pār pasauli, grēku un nāves varu. Ar Viņu mēs ejam pretī jaunai dienai, kaut arī ap mums jau tumstu nakts.

Ja vērojam laicīgās pasaules ainu, tur redzam divus ceļus — šauro un plato. Platajā ceļā skatāmi nepārredzami cilvēku pulki, šaurajā viens otrs gājējs. Platajā ceļā visi tie, kam nav Dieva un ticības, kas pasaules troksnī nav saklausījuši Viņa balsi un aicinājumu. Cilvēkam gan ir jābūt pasaulē, bet pasaule nedrīkst būt viņā, jāstaigā nepilnībā, tomēr jācenšas pēc pilnības, jāskata redzamais, bet tomēr garā arī jāredz neredzamais.

Neredzamais ir Dievs un Viņa svētumu pasaule. Ārpus iznīcības, pāri laikam un telpai mūžīgi pastāv Dievs un Viņa svētuma pasaule. Šaurajā ceļā atrodami visi, kas paklausa Dieva aicinājumam un pilda Viņa pavēles. Viņi ieiet par šaurajiem vārtiem, kas ved uz mūžīgo dzīvību. Dieva vadībā viņi staigā pa gaišo ticības un atziņas ceļu. Šis ceļš noved mūžīgā dzīvībā. Šaurajā ceļā ir visi, kam Dievs ir patiesība un dzīvība, kas ir saklausījuši mūsu Kunga un Pestītāja Jēzus Kristus vārdus: „Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība, neviens nevar nākt pie Dieva kā vienīgi caur mani . . .'' Platajā ceļā visi tie, kas saka: „Dieva nav un nav arī Viņa pārpasaules.''

Ikvienam cilvēkam ir tikai divas iespējas: iet ar Dievu vai bez Viņa. Ikviens cilvēks brīdī, kad vairs nav labs, kļūst ļauns, kad vairs nekalpo Dievam, sāk kalpot velnam. Nezāles un kviešu paliek kopā līdz pļaujas laikam. Vai mēs ejam Dieva vadībā vai dažkārt ļaujamies vadīties no ļaunā? Tie ir ļoti nozīmīgi jautājumi ceļā no laika uz mūžību.

Šai ceļā atrodas ikviens cilvēks, tāpēc ieiesim pa šaurajiem vārtiem, kas ved uz mūžīgo dzīvību. Mūsu priekšā divi ceļi — šaurais un platais — un tālē divi mērķi — mūžīgā dzīvība vai pazušana. Pa kuŗu ceļu iesi? Kuŗam mērķim tuvosies? Cik ilgi būsu ceļā, līdz šie liktenīgie mērķi sasniegti? Tas paliek nezināms! Laiks ir īss, un šie mērķi tuvojas ātri. Tāpēc lai Dievs mums palīdz iet Viņa vadībā. Ar viņu un pie Viņa. Ar Dievu dzīvot laikā un pie Viņa palikt mūžībā. Amen!

LONDONA, ONT.

● Tradicionālā 14. jūnija atcere Londonā sākās ar vainaga nolikšanu pie kritušo karavīru pieminekļa Viktorijas parkā, pretī pilsētas valdes namam, svētdien, 13. jūnijā. Ar karogiem goda sardzē stāvēja latvieši, lietuvieši, igauņi, poļi, ukraiņi un ungāri. Tuvojās pēkšņi negaiss, un kad Roberts Epneris un lietuviešu pārstāvis M. Čainauskas nolika vainagu pie pieminekļa, lietus sāka līt smagām lāsēm. Pārējā atceres sarīkojuma daļa noritēja pērkona negaisā, lietus gāzei mijoties ar krusu, ar zibeņu strēlēm un pērkona dārdiem vienlaicīgi un vētras brāzieniem laužot parka koku zarus. — Taču visi palika savās vietās, mēģinot saklausīt runātāju vārdus starp pērkona dārdiem. Runātāju vidū bija arī federālā parlamenta Baltiešu komitejas loceklis J. Burkhardts un ukraiņu pārstāvis Dr. E. Rozlickis. Vairāki dalībnieki arī nesa poļu Solidāritātes plakātus. Stundu vēlāk māc. J. Prauliņš noturēja aizvesto piemiņas dievkalpojumu Trīsvienības ev. lut. baznīcā.

Kā televīzijas ziņu raidījumā, tā arī avīzē The London Free Press atzīmēja šo baltiešu un citu komūnistu apspiesto tautu demonstrāciju, gan vairāk uzsverot nevis deportāciju atceri, bet gan protestu pret padomju apspiešanu. A.

amber
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514; 465-7902

GAISMAS TELEFONS
635-8582
VARIET ZVANĪT DIENU UN NAKTI.
IESKAŅOTA VĒSTS TICĪBAS STIPRINĀŠANAI.
LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDZE
188 Lowther Ave. (Walmer Rd. baznīca), Toronto, Ont.

Paļaujies uz to Kungu Jēzu, tad tu tiksi izglābts.
(Ap. d. 16:31)
Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3S 5B7.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

11. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

18. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

25. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

1. augustā pl. 10.30 Saulainē 30 gadu jubilejas pateicības dievkalpojums. Dievnamā dievkalpojums nenotiks.

8. augustā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

15. augustā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

22. augustā pl. 19 dievkalpojums ar dievgaldu.

29. augustā pl. 19 dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Calītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. māja 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Vasaras mēnešos draudzes mācītāja biroja stundas nenotiek. Mācītāju var satikt katrā laikā ar iepriekšēju norunu. Tālrunis baznīcā 924-1563, Sidrabenē 1-335-9038, mājā — 482-8403. Mācītājs emeritus Ādolfs Čops: tālr. mājās — 249-6593. Stud. teol. M. Irbe: mājās — 924-1867.

11. jūlijā plkst. 10 dievkalpojums dievnamā. Plkst. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

18. jūlijā plkst. 10 Sidrabenes Bērnu svētku dievkalpojums. Dievkalpojums dievnamā nebūs.

25. jūlijā plkst. 10 dievkalpojums dievnamā ar dievgaldu. Plkst. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

1. augustā plkst. 10 dievkalpojums dievnamā. Sidrabenē dievkalpojums nebūs.

8. augustā plkst. 10 dievkalpojums dievnamā. Plkst. 10 dievkalpojums Sidrabenē. Sporta svētki.

15. augustā plkst. 10 dievkalpojums Sidrabenē. Dievkalpojums dievnamā nebūs.

22. augustā plkst. 10 dievkalpojums dievnamā ar dievgaldu.

29. augustā plkst. 10 dievkalpojums dievnamā.

5. septembrī plkst. 15 dievkalpojums.

12. septembrī plkst. 11 Kapu svētki Jorkas kapsētā.

19. septembrī plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

26. septembrī plkst. 11 dievkalpojums. Plkst. 14 elegantas pusdienas Sidrabenē, rīko dāmu komiteja.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

11. plkst. 13 Sv. Barnaba baznīcā dievkalpojums.

18. jūlijā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

25. jūlijā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

1. augustā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

8. augustā plkst. 13 Sv. Barnaba baznīcā dievkalpojums.

15. augustā plkst. 13 Tālavā (lūdzu ievērot mainīto stundu) Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena.

22. augustā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

29. augustā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

5. septembrī plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

12. septembrī Kapu svētki Toronto.

19. septembrī plkst. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

26. septembrī plkst. 13 Tālavā sezonas slēgšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena ar cienastu un programmu.

3. oktobrī plkst. 13. Sv. Barnaba baznīcā Pļaujas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena ar cienastu un programmu.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont. M4B 3C6. tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola un bībeles studiju lūgšanu sanāksmes vasarā pārtrauktas.

Dievkalpojumi jūlija un augusta mēnešos pl. 11.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

11. jūlijā pl. 10 draudzes dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

Vasaras laikā draudzes mācītājs laiku pa laikam uzturēsies arī savā vasaras mītnē, kur sasniedzams, zvanot pa tālruni 1-264-5816.

11. jūlijā plkst. 19 dievkalpojums baznīcā.

18. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Tērvetē.

25. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Tērvetē.

15. augustā plkst. 11 dievkalpojums Ezerkalnos. Dievgalds.

22. augustā plkst. 19 dievkalpojums baznīcā.

29. augustā plkst. 11 Kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

12. septembrī plkst. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

19. septembrī plkst. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

26. septembrī plkst. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

OTAVAS
MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

11. jūlijā pl. 19.30 dievkalpojums baznīcā.

18. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Sprīdīšos. Dziesmu lapiņas.

25. jūlijā pl. 11 Kapu svētki Beechwood kapsētā. Dziesmu lapiņas.

1. augustā dievkalpojums nenotiks.

8. augustā pl. 19.30 dievkalpojums baznīcā.

15. augustā pl. 11 brīvības cīņu piemiņas dienas dievkalpojums Sprīdīšos. Pēc tā draudzes izbraukums (pikniks).

22. augustā pl. 19.30 dievkalpojums.

29. augustā plkst. 11 dievkalpojums Sprīdīšos.

5. septembrī dievkalpojums nenotiks.

12. septembrī pl. 14 ģimeņu dievkalpojums baznīcā. Piedalīties aicināta visa skolas saime.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
27. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS'' RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta [illegible]'o TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta [illegible] pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.50

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Fotografisks uzņēmums
ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willodale, Ont. M2L 1X9
Tel. **444-2447**

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE
25. jubilejas gads
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto.
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905
POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas-Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu saiņīšus līdz 19 2/3 mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Venus
florists
231 Roncesvalles Ave.
Toronto M6R 2L6
TEL. DARBĀ (416) 534-4645,
PĒC DARBA (416) 533-4037
A. Putniņš

Alcan Building Products — ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku —
bez starpniekiem

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot**
ALCAN 20 gadu garantija

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

Mirdza Muižniece

Mičošana latviskās kāzās

Mičošana latviskās kāzās ir simtiem gadu bijusi būtiska šo kāzu sastāvdaļa, un latviešu meitene nekļuva par pilntiesīgu sievu, ja vainagu likumīgā kārtā nebija nomainījusi mice.

20. gadu simtenī laulību slēgšanas tiesiskā puse padota valsts likumiem, un tās pēc līguma parakstīšanas reģistrē attiecīgās valsts dzimtsarakstu nodaļā.

Tādas dzimtsarakstu nodaļas senos laikos, kad visa rakstīšana bija sveša lieta, saprotams, nepastāvēja, bet laulību norunas ne mazāk stingri reģistrēja dzimtas piederīgo atmiņās. Ar kristīgās ticības ievešanu nāca spēkā baznīckungu vara, un dzimtsarakstu nodaļas uzdevumu veica baznīcas grāmatas.

Laulības līgumu un līdz ar to iegūstamās laulāto tiesības nepieciešams saistīt ar kādu norunas līgšanas brīdi, un tā ap šo notikumu dabiski attīstās dažādas izdarības, kas ar laiku kļūst par ierašām un beidzot par nepieciešamiem darījumiem, lai laulības tiktu visā dzimtā atzītas par notikušām un pilntiesīgām.

Atstājot malā precības braukšanu, līgavas izraudzīšanu, sarunāšanu un citas iepriekšējas izdarības, šoreiz rūpēsimies tikai par pašām kāzām un ar tām saistītām tradicijām.

No tām galvenās ir divas: mičošana un guldīšana. Ar mičošanu līgavu uzņem precēto sievu kārtā, ar guldīšanu laulības top tiesiski pilnvērtīgas, un jaunais vīrs iegūst tiesības uz sievu un viņas mantu vai vismaz tās pārvaldīšanu.

Ja senās guldības piederas laulības slēgšanas tiesiskajiem aktiem, tad mičošanai, kad jaunavu no meitu pulka pārņem sievu kārtā, noņem tai jaunavas vainagu un uzliek sievas mici vai lakatu, ir nozīme tikai šai šaurākajā apjomā. Mices vai lakata valkāšana precētai sievai uzskatīta par obligātu, un tā aizstājusi vēl vecāku ieradumu, līgavas matus kāzu dienā nogriezt. Ar laiku šis paņēmiens mīkstināts, un sievai pieticis paslēpt matus cepurē.

Raksturīgi, ka baznīcas laulībai ierobežojot un likvidējot guldīšanas tiesisko nozīmi, arī latviešu tautas dziesmas to piemin visai maz, turpretī mičošanas ceremonija izvirzās jo redzamā vietā. Uzņemšana sievu kārtā ir pa daļai ievešanas ceremonija, pa daļai jaunā stāvokļa atzīšana. Un tikai tad, kad līgava pilnīgi bija uzņemta sievu kārtā, arī līgavainis kļuva par jauno vīru.

No sievu zagšanas laikiem uzglabājusies ieraža līgavas piederīgajiem kopīgi braukt panāksņos. Kad vēl panāksnieki devās ceļā, lai līgavu vedējiem atņemtu, ar viņu ierašanos visas domātās kāzu izdarības varēja arī pārtrūkt. Ar guldīšanu un mičošanu tādēļ daudz nekavējās. Arī vēlākos laikos, kad bija skaidri zināms, ka panāksnieki kāzu namā neieradīsies pirms gaiļiem, un viņu parādīšanās nebija nekāds drauds, turpinājās paradums mičošanu paveikt pirms viņu ierašanās.

Domājams, ka līgavas radu braukšana kopā ar līgavu sākusies reizē ar pūra vešanu, un tā pamazām panāksnieki iekarojuši arvien lielāku līdzdalību kāzu izdarībās .

Bija apvidi, kur vispirms uz līgavaiņa māju devās ceļā pūra vedēji ar līgavaini, tad palikušie izsacīja izvadīšanas vārdus, vēl tēvs izveda meitu plānā padancināt un saņēma par to rakstītu pirkstaiņu pāri.

Īstaju tēviņu, ved meitu dancot,
pēdēju reizīti padancināt!

Tad tēvs novēlēja meitai laimes jaunajā dzīvē, pēc tam panāksnieki ar līgavu un saviem mūzikantiem laida vedējiem pakaļ.

Reizēm meita laista ceļā reizē ar vedējiem, bet tai sūtīti līdz vismaz pāris vai arī vairāki tuvinieki.

Ne mazāk svarīgs kā meita pati bija viņas pūrs. Pūrā nāca gan lopi, gan braucamie un darba rīki, istabas lietas, trauki, apģērba gabali un rotas.

Pūra tiesa pienācās arī gājējiem, kas pie saimnieka bija nodoti par ganiem un nodzīvojuši turpat, kamēr precējās.

Bērniem pūra tiesa bija patiesībā viņu mantojuma daļa. Tāda varēja būt arī dēlam. Parasti dēlam palika tēva sēta, meitai mātes pūrs. Pūra piedarināšana prasīja ilgu laiku, bet nav jāaizmirst, ka pūram pārejot mantojumā no mātes uz meitu, no paaudzes uz paaudzi, pārgāja arī vecuvecās rotas, greznuma lietas, labākie audumi, tērpi un to piederumi. Tomēr daudzkas bija jādarina arī no jauna kā lietošanai ikdienā, tā daudzajām kāzu veltēm.

Veltes dotas kā goda parādījums, tā arī daļēji kompensācija par pakalpojumiem un kāzu rīkošanu. Saprotams, devējs savukārt saņēma līdzīgas veltes citu radu kāzās.

Ir uzglabājušies pūru saraksti, kas dod ieskatu agrāko laiku iedzīvē un godībā. Zemnieku māja ir pašražotāja, ko rūpīgi kopj tās iedzīvotāji un lauku amatnieki.

Minēšu te dažus piemērus. Kādas meitas pūrs pagājušajā gadu simtenī saturējis 20 — 25 valkājamu kreklu, 10 — 15 dalāmo kreklu, 90 pāru dvieļu, piekatra dvieļa pāris dūraiņu rakstītu cimdu. Pods prievetu, kas katra divas olektes gara, u.t.t. Kāda veca māte Dignājas apgabalā vēl nesen stāstījusi, ka savās kāzās izdalījusi 22 kreklus, 6 villaines, 75 pāŗus cimdu un zeķu, vairāk nekā 100 jostiņu.

No 1841. gada uzglabājies kāds raksts, kur minēts, ka latviešu līgavai esot krājumā 300 — 500 cimdu pāŗu, lai kāzu dienā nenonāktu nepatikšanās.

Gan jāpatur prātā, ka pūru rakstīt un apģērba gabalus rotāt meitai pēc kāzām vairs nebūs laika. Pūru darina no mazām dienām, šim darbam veltījot ikkatru brīvu brīdi, gan ejot ganos, gan naktis neguļot, gan arī svētdienās:

Piedod, Dievs, meitai grēkus,
Meita liela grēciniece,
Ne svētīja svētdieniņas,
Ne saulīti noejot.

Turpretī tautās aizejot dziesma cita:

Nesēdēsi tu, māsiņa,
Adīdama, rakstīdama.
Sēdēs' bērnu glabādama,
Vīram cibu taisīdama.

Arī pūra pārvešana uz līgavaiņa mājām iederas kāzu ievada ceremonijās. Pūru mēdz pārvest pirms kāzām, parasti ceturtdienā, jau tādēļ vien, ka tas pilns veltēm, kas izdalāmas kāzās. Ja kāzas svinēja tikai līgavas mājās vien, kas gan gadījās reti, tad pūru pārveda līdz ar līgavu pēc kāzām. Pūru, tāpat kā lopus, izdod līgavas māte:

Domā, māte, ko domā,
Domā pilnus vezumiņus.
Mēs vakar atbraucām
Treju tukšu kamaniņu.

Mūsu 20. g. s. kāzu svinību norisē nav ievietojama nedz līgavas izvešana no tēva mājas, nedz tās pūra pārvešana uz jauno dzīves vietu, kas mūsu priekštečiem sagādāja izpriecas un izdarības veselai nedēļai. Bet nav iemesla pamest novārtā mičošanu, ar kuŗu visai kāzu norisei iespējams piešķirt vienreizēja notikuma raksturu, ko jaunajam pārim visu mūžu pieminēt. Ne tikai bagātīgi klātais mielasta galds var ieņemt centrālo vietu kāzu viesu izdarībās. Tādu klāj daudzās viesībās tiklab pašu, kā draugu mājās. Labāk paspīdēt ar kaut ko citu, kas īpatnējs šīm vienām godībām un otrreiz mūžā vairs nav atkārtojams.

Mūsu tautasdziesmas sagādā bagātīgus avotus, no kuŗiem smelties padomus, kā šādu ceremoniju organizēt. Vajadzīga tikai laba griba šos padomus pieņemt. Ja izdarības nepadara sevišķi smagas un sarežģītas, tās nesagādās neērtības ne pašiem, ne daugiem. No daudzajām iespējām jāizvēlas tā, kas jaunajam pārim visdabiskākā un neprasa nekādas piepūles. Tad nedaudzāos minūtes, kuŗas novēlēsim līgavas ievešanai sievu kārtā, paliks visiem notikuma dalībniekiem tikai labā un jaukā atmiņā.

Svarīgākā mičošanas ceremonijā ir, saprotams, mice. Ja liekas, ka ar to pietiktu, var pat mices vietā siet zīda lakatu.

Katrā ziņā jāpadomā, kur paliks līgavas plīvurs. Tā mičošanai trīs pakāpes, un lai viss norītētu veikli, vēlams laikus sarunāt trīs darītājus vai darītājas. Viens noņem līgavas plīvuru, cits uzliek mici, vēl cits tur gatavībā galvu, uz kuŗas noņemto plīvuru uzlikt. Ar to arī gandrīz pietiktu. Tomēr visa ceremonija iegūtu lielāku svaru, ja līgavu vai abus jaunos ar kādu ievada paņēmienu līdz mičošanas vietai novestu. Tur nu būtu vēlams nodarbināt vēl pāris palīgu.

Jāizvēlas viesību namā arī piemērota vieta, tāda, kuŗu var redzēt ikkatrs kāzinieks. Jāpadomā arī, ka ap līgavas galvu vieglāk darboties, jā meitene sēž. Jo sevišķi tas svarīgi, ja līgava slaida auguma un mičotāja sīka. Manuprāt tas arī būtu viss.

Simbolisku pūra dalīšanu var izkārtot tā, ka līgava jaunajam vīram un viņa tuvākajiem radiem un varbūt arī citiem kāzu rīkotājiem pasniedz kādu velti lielās dienas piemiņai. Ka šīs veltes īstā laikā atrodamas tur, kur tās vajadzīgas, tas nu būtu sievas mātes uzdevums: Domā, māte, ko domā! Domā pilnus vezumiņus!

Lai varētu spriest, kā vislabāk katrā gadījumā mičošanu noorganizēt, apcerēšu dažus veidus, kā šīs izdarības veikuši mūsu priekšgājēji savu dēlu un meitu kāzās.

Viens variants ir tāds: pēc pirmās maltītes izdejots viens dancis, tad rīkota mičošana. Aiz bagātīgi klātā mičojamā galda noliek līdzās divus krēslus un apsedz tos ar vienu un to pašu segu vai palagu. Notur īsu lūgšanu, tad pienāk vedējmāte ar divām micēm, vienu vecu, otru jaunu, noņem līgavai vainagu un uzliek tō galvā līgavas vai līgavaiņa māsai. Vispirms galvā liek veco mici, bet to līgava sviež zemē, līdz beidzot galvā liek jauno mici, ar ko līgava samierinās. Mičotāja tad līgavai iesit pliķi ar vārdiem: Valkā mici, godā vīru!

Tad arī līgavainim no galvas noņem appušķoto cepuri, norauj tai pušķus un tad atliek atpakaļ, arī iepliķējot ar vārdiem: Glabā cepusi, godā sievu!

Pēc mičošanas vedējmāte izdala mičojamo maltīti no mičojamā galda. Pieprieķš jaunajiem, tad pārējiem. Kad visi dabūjuši, sākas mičošanas deja, kur vedējmāte diedina jauno vīru, vedējtēvs jauno sievu. Viņiem pievienojas visi kāzinieki.

Ja līgava mici nepieņem, to var sviest vienkārši zemē, bet jaukāks variants ir tāds: mičo ar īsto, jauno mici, bet līgava pirmās reizes to sviež savam īstajam brālim, kas tādā gadījumā turas tuvumā, piem. galda otrā pusē. (Nobeigums nāk. n-rā.)

Vasaras brīvdienām sākoties. Foto J. Ligers.

Ziedus plūcot . . . Toronto Latviešu Centra nogāzē. Foto J. Ligers.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ČIKAGA

● Čikagas Latviešu organizāciju apvienības rīkoto aizvesto piemiņas aktu 13. jūnijā Latviešu namā atklāja kultūras nozares vad. A. Kandarovičs, bet svētbrīdi noturēja māc. A. Rautenšilds. Uzrunu teica ČLOA priekšs. I. Bergmanis. Viņš uzsvēra, ka šī diena mums atkal no jauna atgādina, ka latviešu tauta vēl arvien ir verdzībā un nebrīvības važās un to lēnām iznīcina. Tas pats attiecināms uz pārējām Baltijas valstīm. Tāpēc nav jābrīnās, ka šī diena — 14. jūnijs tika atzīta ASV kongresā un ar likumu ko valsts prezidents parakstīja par Baltijas valstu Brīvības dienu. Turpmāk to atzīmēs katru gadu. Šodien un vienmēr lai mūsu mērķis būtu tautas brīvība un Latvijas valsts.

Aktā runāja viesis Viktors Kalniņš. Viņš savā runā ļoti saistoši un interesanti pastāstīja par notikumiem un pārdzīvojumiem kā dzimtenē, tā izsūtījumā. 14. jūnijs bijis tikai sākums tam, kas sekoja 1945. — 1947. un 1949. g. martā. Vienā reizē izsūtīti ap 70,000 mūsu tautas locekļi. Tā bijusi vislielākā masveida izvietošana. Bez tam, sākot jau ar 1940. gadu, bijušas dažādas apcietināšanas un dažāda veida vajāšanas, arī nāves sodi. Referents minēja galvenās izsūtījuma vietas Tomskā, Krasnojarskā un daudzas citas tālajos ziemeļos. Čekā vēl arvien galvenie darbinieki esot paši latvieši. Notiesātie sodīti trīs grupās: vieglāk notiesātie, vidēji smagiem sodiem un vissmagākiem sodiem, kuŗus sūtot uz tālajiem ziemeļiem (nac. polītiskais darbs), pat esot nāves sods. Viņš arī pastāstīja par kartīšu sūtīšanu apcietinātiem, kaut arī tie visas nesaņemot. Tas vēršot uzmanību, ka vairāk par kādu interesējas un esot cerības uz soda laika samazināšanos vai atbrīvošanu. Ļoti interesants bija stāstījums par automatiskiem roku slēdzamiem dzelžiem. Tie esot ražoti ASV, tāpat kā noklausīšanās ierīces. Spīdzināšanas paņēmiens esot arī, ietinot mitros palagos. Visbriesmīgākās esot psīchiatriskās slimnīcas.

Par kultūras sakariem esot runāts līdz apnikumam, tāpēc neesot vērts, lai par to strīdētos, jo tie mums nekā laba nevarot dot. Ir jātic tiem, kas paši piedzīvojuši un, brīvībā izkļuvuši, stāsta patiesības, bet ne čekas pakalpiņiem. Par trimdas traģēdiju runātājs uzskata, ka mēs par daudz sašķeļamies dažādās grupās, organizācijās un novirzienos. Kā konkrētu piemēru viņš minēja ALA, kas nodarbojoties ar sīkām lietām, bet novārtā paliekot nacionālpolītiskā cīņa mūsu tautas un nākotnes labā. Vienīgi Daugavas Vanagi cīnoties par savām un citu tiesībām.

V. Kalniņa stāstījums un attēlojums bija ļoti interesants un pamācīgs. Referāta nobeigumā klātesošie lielā sajūsmā kājās piecēlušies spēcīgiem aplausiem izteica pateicību runātājam. L. Ozoliņa pasniedza ziedus. Viesim pateicās A. Kaudarovičs, kopīgi nodziedot mūsu valsts himnu. Koncerta daļā dziedāja Māra Mozga — soprāns. Klavieŗu solo un pavadījumus spēlēja Valdis Treimanis. Abi saņēma ziedus.

A. Zaube

GRAND RAPIDI

● Bladžeta slimnīcā Grand Rapidos 15.jūnijā mirusi Dr. Milda Sproģe, dzim. Valdmane. Dzimusi Verro, Igaunijā, 1893.g. 18.jūlijā, viņa bija viena no nedaudzām latvietēm, kas ārstes gradu ieguvusi cara Krievijā. Beigusi Jelgavas tirdzniecības skolu, viņa pašmācības ceļā sagatavojās medicīnas studijām, kuŗas uzsāka 19 g. v. Ķijevas universitātē. Studiju laikā nodibina ģimenes dzīvi ar Dr. Jāni Sproģi, un 1917.g. pati beidz studijas ar ārstes gradu. Jauno ārsti mobilizē armijas vajadzībām un nosūta darbā frontes rajonā. Pēc atgriešanās Latvijā 1921.g. viņa strādā par ārsti Daugavpilī Sarkanā krusta slimnīcā, kur vīrs ilgus gadus darbojas par direktoru. Dr.M.Sproģe ilgāku laiku vadīja arī 18.Daugavpils aizsargu stāba aizsardžu pulciņu. Komūnistu un vācu okupācijas gados viņa strādāja par ārsti Jelgavā. Darbojusies savā speciālitātē Vācijā un Šveicē un ASV Ohaijo un Vestvirdžinijas gara slimo ārstniecības iestādēs, ko turpina līdz 82 g. sasniegšanas. Pēdējos mūža gadus dzīvoja pie brāļa meitas Grand Rapidos un otras brāļa meitas Louivillē, Kentakijā, ziemas mēnešus pavadot siltajā Floridā. Viņu izvadīja 18.jūnijā no Egebīnes bēŗu nama uz Vudlavna kapsētu māc. I. Mednis. Kapos atvadījās latv. ev.lut. draudzes pārstāvis A. Runka. Par aizgājēju sēro divas brāļa meitas ar ģimenēm, citi radi un draugi.

● Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudzes bērnu vasaras nometne notiks no 11.jūlija līdz 24.jūlijam draudzes lauku īpašumā Mežvidos māc.V. Fricsones vadībā. Atklāšana 11.jūlijā pl.12, nobeigums 24. jūlijā pl. 10. Piedalīšanās maksa par katru ģimenes pirmo bērnu (arī no latv.katoļu draudzes) 65 dol. nedēļā, par otru un katru nākošo 60 dol. nedēļā. Citu draudžu bērniem par katru pirmo bērnu 70 dol. nedēļā, par otru un katru nākošo 65 dol. nedēļā. Ja nometnē dzīvo māte vai cits kāds piederīgais ar mazu bērnu, tad kopējā maksa 10 dol. dienā. Maksājums kārtojams pirms nometnes sākšanas vai pirmajā nometņošanas dienā, kad jānodod arī veselības pārbaudes lapas.

V. Z.

MINEAPOLE

● Amerikas Latviešu Katoļu Apvienības valdes sēdē 4.jūnijā pārrunāja vairākas aktuālitātes. Šinī vasarā iecerēti divi vienotāji sarīkojumi: 1917. gada Rēzeknes Kongresa atcere no 2.-4.jūlijam Vandavegā, Viskonsinā, latviešu Mariāņu tēva vasaras īpašumā, ar vairākiem referātiem.

ALKA gadskārtējais sabraukums Gaŗezerā notiks 24. un 25.jūlijā. Sestdien, 24.jūlijā, plkst.19 koncerts jauno mākslinieku izpildījumā: Daina Borgele - pianiste, Māra Mozga - soprāns, Renāte Šakina - oboja, u.c. Svētdien, 25.jūlijā, dievkalpojums pl. 10 Gaŗezera brīvdabas baznīcā ALKA kapelāna A.Justa izkārtojumā. Pēc dievkalpojuma tradicionālais izbraukums groziņu veidā turpat Dr.Z.Zadvinska un D.Dauksta vasarnīcu pagalmos, kur paredzēti jauniešu vasaras priekšnesumi. Notiks arī gleznu izstāde, kuŗā piedalīsies V.Vabale, P.Zadvinskia, M. Skutāne-Netz, L.Lobza, A. Klīdzēja un zeltkalis L.Lisovskis.

Jautājums par pasaules latviešu katoļu apvienību ir aktuāls. Darbības lauks ietvertu laju nacionāli sabiedriskās, kultūrālās un polītiskās rosmes. Reliģiski morālās rosmes ir mūsu garīdzniecības labākajā izkārtojumā un pārstāvniecībā.

Ļoti aktuāls jautājums ir latviešu katoļu ticības mācības jautājums latviešu vasaras vidusskolās, kā arī pamatskolās. Tā izkārtošana prasīs ilgāku laiku, jo vēl nav saņemta atbilde no garīdzniecības, ALKA kapelāna Pr.A.Justa.

ALKA valde nosūtīja protesta vēstuli Billijam Grēmam sakarā ar viņa apgalvojumu, ka Padomju savienībā pastāv ticības brīvība, prasot viņam paskaidrojumus, uz kādiem faktiem viņš balsta savu teikto. ALKA's valdes sešas piešķirtās stipendijas latviešu valodas studijām šovasar saņēma: M.Dauksts, V.Dauksts, M.Zommere, P.Sprūdžs, R. Sventeckis, Ē.Liepa. ALKA valde nolēmusi piešķirt divas pusstipendijas vai vienu pilnu stipendiju uz Dr.J.Leļa kursu "Ievads latgaļu rakstu valodā un literātūrā" no 22.jūlija līdz 13.augustam, Rietummičigenas universitātē latviešu studiju centrā. Pieteikšanās stipendijām līdz š.g. 15.jūlijam: 2330 Innsbruck Parkway, Minneapolis, Minnesota 55421.

Tālākās pārrunās valde apsvēra iespēju nominēt kandidātus PBLA Tautas balvai. Bīskapa B.Sloskāna piemiņas dievkalpojums notika Altetingā, Vācijā, A.Jūrdža fonda ierosinājumā un izkārtojumā. Informāciju par to pārraidīja uz dzimteni.

KLĪVLANDE

Tautas sēru dienu Klīvlandē jau otru gadu pēc kārtas atzīmēja ne vien latviešu dievkalpojumā Apvienotās draudzes baznīcā, bet arī ar kopēju baltiešu dievkalpojumu pilsētā, šoreiz Sv. Jāņa katedrālē. Piedalījās arī poļi, un pirmo reizi lielākajā Ohaijo pavalsts amerikāņu avīzē The Plain Dealer vienā dienā parādījās divi gari raksti par baltiešu problēmām, pie tam ar pareizu izpratni.

Latviešu Klīvlandes kreditsabiedrība jaunievēlētā priekšsēža Jāņa Krūmiņa un viceprieksšēža Vilmāra Kukaiņa vadībā pārsniegusi 600 aktīvu biedru skaitu ar 1 2/3 milj. dol. ieguldījumos. Savā jūnija sēdē valde nolēma maksāt augstāku noguldījumu procentu likmi par naudas tirga vērtszīmēm nekā citas Ohaijo pavalsts krājaizdevumu sabiedrības. Valde arī piešķīra stipendijās 700 dol. Gaŗezera vidusskolas skolniekiem bez jau agrāk ziedotiem vairāk nekā 1000 dol. latviešu organizācijām izglītības atbalstam. Kreditsabiedrības birojs, ko vada Ināra Rožukalna, ir atvērts otrdienās, piektdienās un sestdienās no plkst. 17—19 vakarā, bet trešdienās no pl. 13—15. Biroja telefons ir (216) 228-1996.

V. K.

Dziesmotie gadi

Milvoku DV vīru koris
atskatījās uz 30 sekmīgiem darba gadiem.

Atzīmējot notikumu, vīru koris kopā ar Kalamazū vīru kori 5. jūnijā rīkoja Milvoku Latviešu namā kopēju koncertu, kādus jau rīko kopā 5 gadus, diriģentu V. Aparjoda un R. Zuikas vadībā.

Milvoku DV vīru koris diriģenta V. Aparjoda vadībā ir vecākā DV vīru dziesmu vienība, kas nepārtraukti kāpusi pa dziesmu trepēm pretī latviešu tautas ilgām svešumā.

Koŗa pirmais priekšnieks E. Starķis kori vadīja līdz 1953. g.ada pavasarim, kad vadību pārņēma R. Prūsis, kas 25 gadus rosīgi meklēja un atrada dziedātājus, līdztekus rūpējoties par nošu sagādi dziesmām. 1977. g. koŗa vadību pārņēma H. Misiņš, kam uzticīgi palīdz priekšn. vietnieks Āris Peniķis.

Koŗa sastāvā vīri, kuŗi gadu desmitos iemīļējuši savu dziesmu draudzi un, neņemot vērā gadus, savu saimi nepamet: K. Upesleja (korī dzied 30 gadus), R. Prūsis (29 g.) O. Blūms (29), E. Čakāns (28), O. Peniķis (28), Ā. Peniķis (28), E. Paeglis (29), V. Zālītis (26), H. Misiņš (25), P. Rudzītis (24), N. Kļaviņš (22), O. Skraučevs (21), V. Muša (21), U. Muižnieks (16), A. Kitta (9 g., dzied korī un patstāvīgi solo), J. Vilciņš (8), R. Dzelzkalns (8), M. Kalniņš (4), U. Briedis (4) un E. Kalniņš (3). Pēdējā gadā korim pieslējies E. Brusubārdis III, kas arī korī pavada kantātes.

Bijām paraduši ikvienā DV vīru koncertā dzirdēt pavisam jaunas dziesmas, tāpat, kad sākās sadarbošanās ar Kalamazū vīru kori. Šoreiz milvokiešu 30 gadu darbības atskatē bija izmeklētas dziesmas, kas kādreiz bijušas tikpat koŗa kā arī klausītāju iemīļotas. Dažas nebijām dzirdējuši desmit vai vairāk gadu. Tas zināmā mērā pārbaudījums — vai tās, kas kādreiz radījušas dzīvu atsaucību, aizkustinājušas, spēj arī šodien dot dziedāšanas prieku dziedātājiem un emocionālu saviļņojumu klausītājiem.

Vērojot dziedātājus, kā arī klausītājus, likās, ka tāpat vieni, kā otri, dzirdot J. Straumes Pie Baltijas jūras, E. Vīgnera Kā Daugava vaida (Ausekļa, dir. V. Aparjods) un J. Vītola Uguns Milna (A. Brigadere), jutās kā atgriezušies iemīļotās mājās.

Abi diriģenti visai atšķirīgi; liekas, diriģēšanai izvēlējušies dziesmas, kas katrai personībai tuvākas. R. Zuika vairāk impulsīvs — liekas, ka dziesmas netulko pēc iepriekš izsvērta plāna, bet pēc izjūtas izpildīšanas brīdī. Tāpēc nereti kādas dziesmas atkārtojums atšķiras no pirmā izpildījuma.

V. Aparjoda izraudzītās dziesmas vairumā liriskas un tādas, kuŗās autori nav atļāvušies daudz brīvības tulkojumos. Tas sakāms par pirmajā daļā dzirdēto V. Baštika t.dz.sab. Gaŗa man šī naksniņa, kuŗā solo dziedāja A. Kitta, kā it sevišķi otrā daļā B. Skultes Mūzika (V. Veldres), K. Lietiņa t.dz.sab. Sniga sniegi, putināja, E. Dārziņa Mirdzi kā zvaigzne (K. Jēkabsona) — bija jāatkārto un J. Norviļa Noriet saule vakarā (t.dz. sabalsojums).

Pēc koncerta koŗa priekšnieks H. Misiņš sniedza pārskatu par koŗa attīstību, suminot koŗa idejas ierosinātāju E. Peniķi, ilggadējo diriģentu V. Aparjodu, uzticīgos dziedātājus, solistus: A. Kittu, E. Paegli, Āri Peniķi, R. Dzelzkalnu, klavieŗu pavadītājus: B. Kreišmani, V. Treimani, G. Vaidemani, I.Prūsi, A. Zvēru un E. Brusubārdu 3. Nobeigumā viņš pieminēja dziedātājus, kas piepulcināti mūžības ceļinieku saimei. H. Misiņš minēja, ka grūtības korim piesaistīt jauniešus, lai gan ir vīri, kas brauc uz mēģinājumiem no patālās Madisonas (tēvs ar dēlu Krūmiņi) un no Čikagas (U. Briedis).

Sekoja daudzu organizāciju apsveicēju rinda. Pēc akta sekoja saviesīgs vakars ar deju. Par vakariņām rūpējās vanadzes.

-is

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

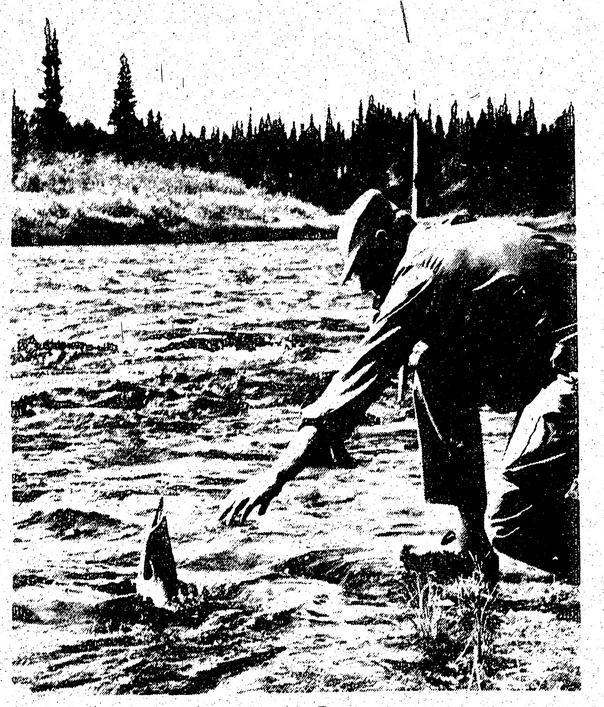

Dižsacīkstes Simko ezerā

Manā priekšā ir nozīmīgs dokuments, ko ar savu parakstu apliecinājis DV Toronto nodaļas makšķernieku sekcijas šefs V. Īvāns. Vēstījumu ar savu zīmogu gan nav apstiprinājis neviens Toronto latviešu izcelsmes notārs, jo Īvānam atmiņā vēl nesenā viena notāra debija liecinieka lomā Kalifornijā. Nav zināms, vai minētais notārs no jauna ievietots kādā koncentrācijas nometnē vai arī ar nevainīgu ģīmi maisījies pa līgotāju pūli zivīm trūcīgās Sidrabenes upes apkārtnē. Upe, lai noslīcinātos, ir par seklu.

Zivju aprindās par nežēlīgu burlaku izsludinātais makšķernieku sporta veicinātājs V. Īvāns raksta:

„DV Toronto nodaļas makšķernieku sekcija 18. jūlijā Simko ezerā, Kesvikā, pie Miller Marine rīko gadskārtējās makšķerēšanas sacensības. Sacensību sākumu ar pistoles šāvienu plkst. 7.30 no rīta paziņos J. Treijs, bet beigas ar svilpi nopūtīs tieši plkst. 12.30 V. Īvāns.

Uz K. Draules piemiņas balvu varēs pretendēt tikai sekmīgākais makšķernieks, kas samaksājis Ainai Selgai pietiekami daudz dāldeŗu, lai saņemtu pilntiesīga vanaga biedru karti.

Īvāna ceļojošo balvu var iegūt ikviens godīgs makšķernieks, kam ticība, vecums, ģimenes stāvoklis nav šķērslis šī sudraba biķeŗa iegūšanai. Tā kā Simko makšķerēšanas dižsacīkstes ir nepolītisks notikums, tad dardedziešus un citus sakaros iejukušos Antiņus labi apmācīta sardzes vienība ar veciem makšķeŗu kātiem padzīs vismaz 350 metrus tālu no Millera laivu ostas.

Makšķernieki Kesvikā pulcēsies jau 18. jūlijā pirms saules lēkta. Pēc neoficiālām sausām brokastīm un nelielu atspirdzinājumu uzņemšanas paredzēta makšķerēšanas auklu atpiņķerēšana, āķu uzasināšana un spoļu ieeļļošana.

Ja izdosies noorganizēt, tad jau pl. 7 rītā notiks svinīga visu dalībnieku parāde. Oficiālo ziņojumu nodos V. Īvāns, bet parādi varbūt pieņems Elmārs vai Tonija Krūkas.

Oficiālo daļu kuplinās makšķernieku jauktais koris ar dziesmām Ai, zaļā līdaciņa un Jauns un traks tu, puika, esi bijis. Gados vecākā izlaiduma pārstāvji pirms sēšanās laivās dziedās: „Tā nenāks, nenāks vairs . . . tā neatgriezīsies!" un „Inki, pinki, parlevū!"

Dāmas vakarkleitas varēs uzvilkt tikai pēc sacensībām. Sacensību laikā piemērotākās drānas ir peldkostīms vai lietus mētelis.

Jaunajai paaudzei atļauts laivā ņemt līdz radioaparātus, bet ne vairāk kā četrus skaļruņus.

Var ņemt līdz savas laivas un motorus. Trūcīgākie tās varēs noīrēt ar Latviešu kreditsabiedrības čekiem vai uzrādot Latvian Mastercard pie Millera.

Par jautrību gādās paši sacensību dalībnieki. Neoficiālo sabiedrisko sarīkojumu — atspirdzināšanos ar deju, iecerējis ievadīt majora Stīpnieka izlūks — Osvalds.

Lai neviens nepaliek mājās. Tiksimies Kesvikā!

A. Pelēkais

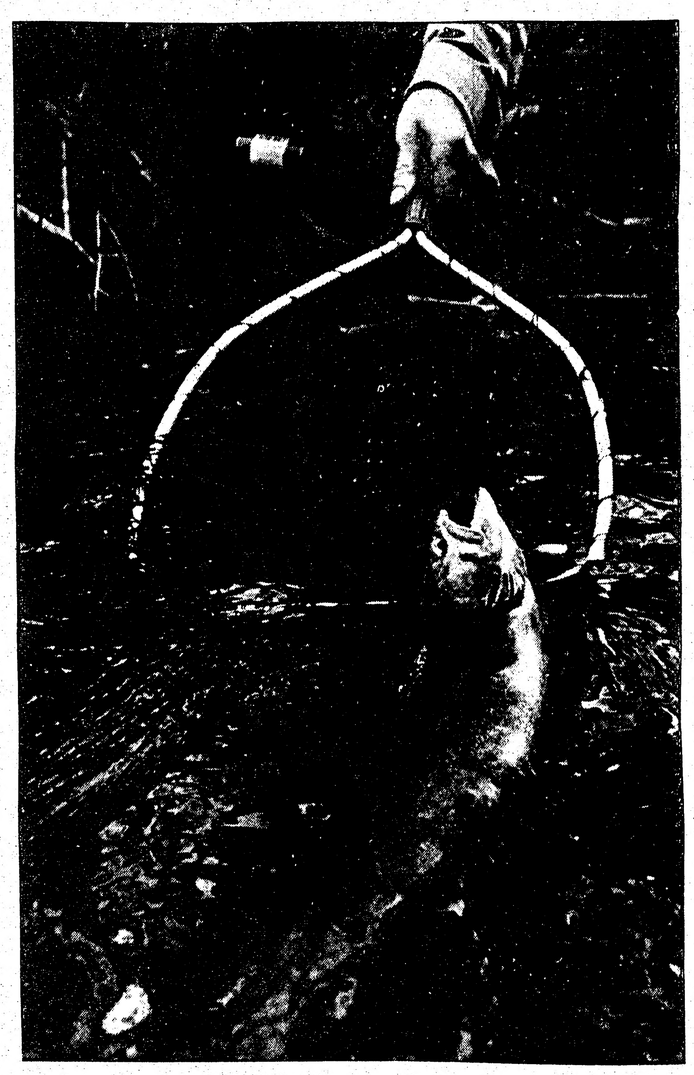

ĒRGĻU LIGZDAS MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

EAGLESNEST

Jauni viļņu garumi Radio Liberty

Sākot ar šā gada 2. maiju, Radio Liberty latviešu programmām mainīti viļņu garumi un frekvences. Raidījumu laiki paliek tie paši.

Raidām pēc Latvijas laika	Frekvence	Viļņu garumi metros
18.00 — 19.00	17725	16,9
	15130	19,8
	11885	25,2
22.00 — 23.00	17885	16,8
	15130	19,8
	11885	25,2
5.30 — 6.00	15170	19,8
	11915	25,2
	9680	31,0
	7155	41,9
7.30 — 8.00	15130	19,8
	11915	25,2
	9680	31,0
	7155	41,9

Piektdienās, sestdienās un svētdienās ir divas pusstundu gaŗas programmas. Pārējās dienās viena.

RADIO BRĪVĪBA
Latviešu redakcijas vadītājs

Leitnants

Roberts Tūtiņš

dzimis 1913. gada 11. septembrī Ludzas apriņķī,
miris 1982. gada 16. jūnijā Toronto.

Per aspera ad astra

Latviešu Virsnieku apvienība Kanadā

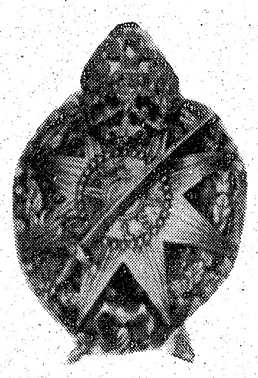

Mūžības pulkiem pievienojies
6. Tukuma latviešu strēlnieku pulka strēlnieks

Jānis Cielava

dzimis 1897. gada 22. decembrī Latvijā,
miris 1982. gada 25. jūnijā Toronto.

Latviešu kaŗa veterānu-strēlnieku biedrība Kanadā.

RM
NSM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Roberts Bērziņš
SPARK ELECTRIC
latviešu uzņēmums,
labo un atjauno elektriskas installācijas — gaisa vēsināšanas ierīces. (refrigeration, air conditioning u.c.).
Mērenas cenas. • **Kvalitātes darbs.**
Zvanīt **962-6840.**

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada M5M 3Z4
Tel.: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

LATVIJA AMERIKA
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ **vienu gadu** $40.00
☐ **6 mēnešiem** $21.00
☐ **3 mēnešiem** $12.00

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....

Jauns abonents ☐ **pagarinājums** ☐
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārds
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

No mikroelektrotechnikas līdz debesskrāpjiem

SESTAIS TECHNISKO ZINĀTŅU KONGRESS MINSTERĒ NO 3. LĪDZ 5. AUGUSTAM

Latviešu technisko zinātņu sestais kongress noritēs Minsterē, Rietumvācijā, no 3. līdz 6. augustam. Divās dienās paredzēti pavisam 20 referāti dažādās zinību jomās, vairumā gan tehniskajās zinātnēs.

Vislielāko referātu skaitu — deviņus dos paši Rietumvācijas latvieši Archīvārs O. Bongs kongresā rādīs Latvijas brīvvalsts grāmatu apdari. Gaismas ķermeņu speciālists inž. J. Liepiņš iepazīstinās ar spīdcauruļu veidošanu, Dr. E. Caune stāstīs ar piesārņošanu. Dipl. inž. V. Zvidriņš iepazīstinās ar mikroelektroniku, bet biologs A. Ribovskis jun. ar ekoloģisko problēmu jēdzienu politisko atšķirību. Dipl. inž. A. Ribovskis savukārt referēs par automobiļu ātrumu noteikšanu pēc negadījumā izsisto stiklu attāluma. Jāpiebilst, ka abi Ribovski ir vienas ģimenes locekļi, tēvs un dēls, un tikai nesen ieradās Vācijā no Latvijas un tagad dzīvo Brēmenē.

R. Pauls stāstīs par tehnikas iespaidu uz cilvēku, bet skaņas speciālists Dr. I. Veits iepazīstinās ar izstarotās skaņu jaudas noteikšanas metodēm. Abi šie zinātnieki dzīvo un strādā Rietumvācijā. Dipl. inž. un arch. A. Grāmatiņš pastāstīs par problēmām, kādas rodas universitāšu kliniku plānošanā.

Otra lielākā technisko zinātnieku grupa, četri cilvēki, ieradīsies no Kanadas. Dipl. inž. A. Palejs pieteicis referātu par Ņujorkas augstbūvju automatisko projektēšanu. Otrs dipl. inženieris N. Zoldners stāstīs par ķīmiskajām piedevām betonam, bet prof. D. S. Jerumanis — par organiskajiem metalliem un par penicilina struktūras maiņas iespaidu uz bioloģisko aktivitāti. Dipl. inž. A. Tenne-Šens par Kanadas elektrisko sistēmu.

Zviedrijas viesis architekts R. Lezdiņš diapozitīvos rādīs Latvijas sakrālo architektūru, bet Dr. R. Tepfers apskatīs mitruma problēmas ēkās.

No ASV pieteicies tikai viens referents — Dr. V. Aserītis, un stāstīs par lielajiem matemātiķiem. Dr. J. Jerumanis no Beļģijas dos ieskatu alusdarītavu zinātnes attīstībā.

Iepriekšējā kongresā Kanadā bija ieradušies vairāki zinātnieki no Latvijas. Minsterē apsolījies ierasties prof. Dr. J. Stradiņš. Viņš referēs par Latvijas ķīmiķu tradicijām un organiskās sintezes institūtu Rīgā. Nebūs aizmirsta arī latviešu valoda, jo par technisko terminu veidošanos latviešu valodā referēs viesis no Polijas, Poznaņas universitātes doc. Dr. St. Fr. Kolbuševskis. Šis poļu zinātnieks labi runā latviski, jo ir bijušā Latvijas universitātes prot. Kolbuševska dēls.

Savā ziņā vēsturē ietieksies prof. Dr. E. Kanaviņa no Norvēģijas stāstījums par Baltijas valstu hidrologu konferencēm un to nozīmi mūsdienu skatījumā.

Kongresa laikā turpat MLĢ telpās būs latviešu technisko zinātnieku grāmatu skate no agrākajiem gadiem līdz pat jaunākajiem izdevumiem. Netrūks arī lielā izdevuma — Technisko terminu vārdnīca latviski, angliski, vāciski. Līdz šim jau iznākuši trīs sējumi.

Kongresa telpā MLĢ aulā krāsainā neona gaismā mirdzēs kongresa emblēma, ko izgatavojis inž. J. Liepiņš.

Kongresa rīkotāji — Latviešu inženieru apvienības Rietumvācijās biedri sarūpējuši daudzpusīgu un interesantu programmu, ko vērts noklausīties ikvienam. Rīkotāji gaida klausītājus arī no Kanadas.

Minstere nav tūrisma pilsēta, tāpēc viesnīcās apmešanās nav jāpieprasa mēnešiem iepriekš.

Referentiem ierašanās paredzēta 3. augustā. Iepazīšanās vakars 4. augustā.

Pēteris Bauzis

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

GRĀMATA — LABĀKAIS DRAUGS ATVAĻINĀJUMĀ

A. Plensners — Pret vētrām un negaisiem, atm...	$14.00
G. Janovskis — Ines, rom.....	$14.00
Andr. Eglītis — Caur daudzām zemju zemēm, caur daudzām debesīm, dzej.....	$ 7.00
J. Zariņš — Cilvēku ķērāji, rom.....	$18.00
Archib. A. Lūsis — Aiztek ūdeņi, aiztek gadi, atm.....	$14.00
A. Dzērvītis / L. Treimanis — Latviešu jostas.....	$60.00
Ed. Šmugajs — Skolotājs Antons, dzīves st.....	$11.50
Dr. P. Cirsis — Cilvēkam tuvais Dievs.....	$16.00
Al. Liepa — Rīgas privātdetektīvi.....	$ 2.00
Ed. Dunsdorfs — Dr. K. Ulmaņa dzīve.....	$33.50
A. Aizsilnieks — Latvijas saimn. vēsture 1914 — 1945.....	$22.00
Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs.....	$29.00
A. Landsmanis — pastāvēt vai iznīkt.....	$ 5.00
Edm. Zirnītis — Zvaigžņu krusta ēnā, dz.....	$ 6.00
J. Babres tulk. — Svētceļnieka dvēs. atklājumi...	$ 8.00
Mass deportations from The Soviet occ. B. S....	$ 3.75
Ed. Salna — Horizonta hipotenūza, pastāsti.....	$14.00
A. Ruņģis — .. Iet latvieši caur gadu simteņiem.....	$15.00
J. Jaunsudrabiņš — Nauda, rom.....	$14.00
A. Dziļums — Vēja kaņepe, rom.....	$12.00
H. M. Grīvāns — Pie dzīves vārtiem.....	$ 4.50
N. Kalniņš — Cēsis nav Rīga, rom.....	$15.00
V. Richters — Zemgalieši vēl turas, rom.....	$13.00
V. Richters — Uz Jelgavas pusi, rom.....	$13.00
R. Birzgalis — Šoreiz bez grima, atm.....	$12.00
E. Grīslis — Par Dievu un Latviju.....	$14.00
K. Dzelzītis — Iesākumā bija vārds, dzej.....	$ 8.00
B. Bičole — Griežos, dzej.....	$ 8.00
M. Čuibe — Grēkāboli, atm.....	$12.00
B. Pukulevičūte — Lieldienas bez zvaniem, rom..	$11.50
A. P. Mierkalns — Zvaigznājs, dzej.....	$ 9.75
V. Janelsiņa — Kaķi, ja tu būtu cilvēks, st.....	$13.50
O. Gulbis — Sekot Kristum, svētr. un apc.....	$15.00
Ruta U. — Dear God, I wanted to live.....	$ 7.50
Vēl tā gribējās dzīvot.....	$ 7.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.
DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA - SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

Vērša gaļas šķēles ar svaigu tomātu mērci
(8 personām)

2 vērša gaļas šķēles (round steak), katra 1 mārc., sagrieztas 1/4 collu biezas; ūdens, 5 vidēja lieluma tomāti, 1/4 tase salātu eļļas, 2 ēdamk. sasmalcināti lociņi, 1 ēdamk. cukura, 1 1/2 tējk. sāls, 1 tējk. basil virces, 1 ēdamk. kartupeļu miltu.

Izdauza katru šķēli līdz 1/8 collas biezumam. Stēkus sagriež 6 x 3" gabaliņos. — Katliņā lielā karstumā uzvāra ūdeni, apm. 3 collu ūdenī ieliek tomātus un vāra 1/2 minūti. Ar putu karoti izņem no verdošā ūdens un ieliek aukstā ūdenī. Noņem tomātiem mizu un izgriež cieto daļu. Sasmalcina 3 tomātus, pārējos divus sagriež šķēlītēs.

12" pannā vidējā karstumā karstā eļļā cep stēka šķēles pa daļām, kamēr no abām pusēm apbrūninātas; izņem stēkus un tur uz silta šķīvja. Samazina siltumu un tanī pašā pannā ieliek sasmalcinātos tomātus, lociņus, cukuru, sāli un basil virci. Traukā sajauc kartupeļu n is ar 1/2 tasi ūdens, pama n pielej tomātu maisījuman n vāra, pastāvīgi maisot, ka maisījums kļuvis biezs un vārās; vāra 1 minūti. Pievieno tomātu šķēles un uzsilda. Tomātu maisījumu pārlej pār stēkiem un katram stēkam uzliek šķēlīti.

Tuna zivs sacepums

2 7 unču zivs skārdenes, 1/2 citrona sula, sāls un pipari, 4 anžovi filejas, 1 1/4 ēdamk. olīvu eļļas, 1 sasmalcināts sīpols, 4 tomāti, sagriezti, 1 sasmalcināts ķiploks, *bouquet garni*, 2/3 t. baltvīns, sasmalcināti pētersīļi.

Izņem no skārdenes tuna zivi ļoti rūpīgi, lai nezaudē veidu. Noliek abas zivis blakus sacepumu traukā. Apslaka ar citrona sulu un viegli apkaisa ar pipariem un sāli. Katrai virsū uzliek divus anžovi filejus.

Pannā uzkarsē olīvu eļļu, pieliek sīpolu un cep, kamēr mīksts. Pievieno tomātus, ķiploku, *bouquet garni* virci un vīnu. Ātri uzvāra bez vāka, kamēr mērce samazinās un kļūst bieza. Pārlej mērci pār zivi, uzliek vāku un cep krāsnī 10 — 15 min. Gatavai zivij pārkaisa sasmalcinātas pētersīļu lapiņas.

Rabarberu un ananasu sacepums

2 tases svaigu ananasu, sagriezti kubiņos (apm. 12 unces), 2 t. rabarberu, sagriezti (apm. 12 unces), 1/2 t. cukura, 1/2 t. milti un 1/2 t. auzu pārslas, 1/4 t. margarīna, mīksta, 1 tējk. kanēļa, 1/4 tējk. sāls.

Ietaukotā 8 collu četrstūraina pannā saliek sajauktus ananasus un rabarberus, apkaisa ar 1/4 t. cukura. Blodā sajauc atlikušo 1/4 t. cukura, miltus, auzu pārslas, margarīnu, kanēli un sāli, kamēr veidojas drumslas. Vienmērīgi pārkaisa pār augļiem. Cep 30 — 40 min. 375°F karstumā vai kamēr virsa zeltaini brūna un rabarberi mīksti. — Svaigo ananasu vietā var lietāt arī labi notecinātus ananasu gabaliņus skārdenē.

Pasniedz siltu ar pienu, krējumu vai putu krējumu.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

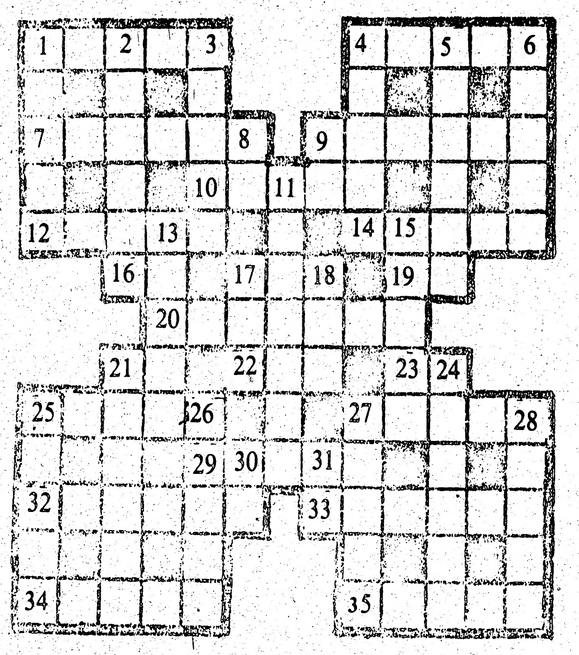

Līmeniski: 1. Dzīvnieks 2. Naudas vienība 7. Zivs 9. Staigna vieta 10. Zvejas rīks 12. Dvēseles noskaņojums 14. Vīr. vārds 16. Ķīm. elem. apzīm. 17. Laukuma mērs 19. Divi vienādi 20. Tālskaša sastāvdaļa 21. Barojas 22. Rit 23. Nots 25. Vilnaine 27. Termins grāmatvedībā 29. Valkāt 32. Notece 33. Ziede 34. Arods 35. Ziedu sastats.

Stateniski: 1. Pilsēta Latvijā 2. Noskumis 3. Dzēsiens 4. Atalgojums 5. Pagasts Kurzemē 6. Dzīvnieks 8. Izsauciens 9. Ķīm. elem. apzīm. 11. Persona Blaumaņa darbā 13. Elektrods 15. Siev. vārds. 17. Apģērbt 18. Startē 21. Mežs 24. Homēra dziedājums 25. Grieķu burts 26. Garšviela 27. Ierocis 28. Skatuves darbs 30. Vietniekvārds 31. Ziņu aģentūra.

IEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1.Liepna. 4.Eseja. 7.Lama. 8.Aida. 10.Mē. 12.Vakar. 14.Kvarta. 16.Al. 17.Paskāls. 18.Sn. 19.Ski. 21. Mēs. 23.Nē. 25.Priedes. 28. Mo. 30.Gneiss. 31.Remis. 33. Re. 34.Asni. 36.Vaŗš. 37.Elsas. 38.Klepus.

Stateniski: 1.Lauva. 2.Priaps. 3.Ala. 4.Em. 5.Samaļ. 6.Aināži. 8.Ak. 9.Draņķis. 11.Erss. 13.Aļģe. 14.Kk. 15. Vāgners. 20.Kami. 21.Magone. 22.Sper. 24.Esence. 26. Rieva. 27.Es. 29.Ostas. 32.Mi. 34.Ask. 36.As.

Rirdāns

VECTĒVA LĀDE

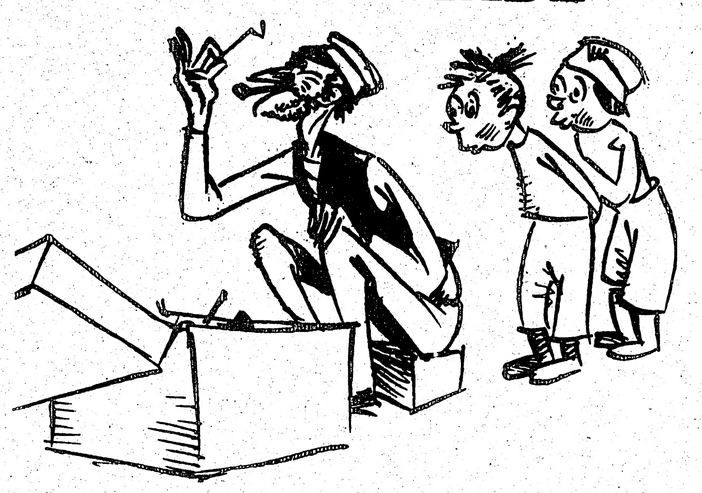

Vai atceraties vectēva koka lādi istabas augšā? No ārpuses tā neko sevišķu neizteica. Pavisam parasta koka kaste. Kaut tā nebija noslēgta, tās priekšā karājās nesamērīgi liela sarūsējusi un nelietojama piekaramā atslēga.

Bet nesakiet, tā tomēr bija ievērojama kaste. Svētdienas rītos pēc dievvārdiem atcerieties, kā mēs lavījāmies vectēvam līdz uz istabas augšu, kad viņš mēdza lādes saturu pacilāt.

Jūs teiktu: „Ak, Kungs, kā gan visa tur nebija iekšā!" Nolauztu pīpju galviņas, krama gabali, līkās naglas, ādu sturbuļi, sarkans krīta gabals, skārda un stiepļu gabaliņi, pogas un neskaitāmas citas pazīstamas un vēl neizgudrotas lietas.

Viņš pārcilāja lādes saturu, pie katra priekšmeta brītiņu piedomājot, un sita mums pa nagiem, ja rokas pašas stiepās pēc kāda interesanta priekšmeta. Atcerieties, cik bieži mums nācās taisnoties, ka mēs gan neesam tie, kas to vai ko citu esam ņēmuši un diezkur aizvazājuši.

Vakar šo vectēva lādi man spilgti atsauca atmiņā skats pie dzelzceļa stacijas barjēras, kur pasažieri uzrāda savas biļetes.

Kāda dāma cītīgi rakņājās pa savu rokas somiņu. Sākumā tā rīkojās tikai ar vienu roku, — ar otru tikai pieturēdama somu. Bet vēlāk tā somu nolika zemē un iekāpa tajā ar abām rokām. Brīdi padzīvojusies pa tās iekšpusi, viņa apgāza to uz mutes un vienkārši izbēra saturu uz grīdas.

„Ak, Kungs," es izsaucos, tāpat kā jūs to darītu. Kā gan visa tur nebija! Tas bija īsts vectēva lādes saturs: tādi paši skārda un stiepļu gabali, papīra un drēbju sturbuļi, līkas naglas, vecas pogas un vēl daudz kas, ko jau uzskaitīju, vectēva lādi aprakstot. Ap visu to vēl notiņās kā veco dienu atmiņu plīvurs — balts bīdelēto miltu plīvurs.

Beidzot dāma visu sabēra atpakaļ somā un uztraukti dzelzceļniekam kaut ko skaidroja. Laikam žēlojās, ka puikas kādu krama gabalu jeb citu kādu vajadzīgo lietu atkal kaut kur aizvazājuši.

Jā, puikām jau vienmēr nagi niez pēc visādiem krabuļiem.

Mans ceļa biedrs, bijušais jūrnieks, izteicās, ka tā nav nekāda nieka lieta orientēties bez kompasa tādā dāmu rokas somiņā, kas bieži vien ir mērena pieliekamā kambaŗa lielumā. Viņš vēl teicās zinot kādu gadījumu no dzīves, kur kāda tikumīga un sabiedrībā ļoti cienījama dāma esot pati savā rokas somiņā apmaldījusies, caur ko viņai cēlušies sarežģījumi līdz šim laimīgā laulības dzīvē. Viņa nevarējusi vīram pierādīt, kur viņa liktenīgo nakti pavadījusi. Es pats šim stāstam lāgā neticu — tas pēc manām domām izklausās drusku pēc pārspīlējuma.

Es gan pats lasīju kādā laikrakstā, kur bija aprakstīts kāda dāmu rokas somiņas zagļa liktenis. Tas, lai likvidētu savākto mantu krājumus, atvēris universālveikalu un sācis tirgoties ar dažādām antīkām lietām, ķīmikālijām, dažādām krāsām, koka un metalla lakām, balsināmo kaļķi un citiem būvmateriāliem.

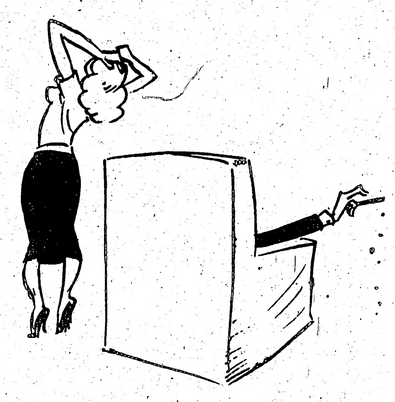

Cik atceros — tad tas bija rakstīts kādā Svētdienas garīgās misiones laikrakstā, norādot uz šo raksturīgo piemēru un uzsverot šādu rokas somiņas svētīgo misiju kā šai gadījumā palīdzēt grimušam cilvēkam no vicināmā zagļa ceļiem nonākt godīgā un visai sabiedrībai cienījamā lieltirgotāja stāvoklī.

Esmu gan drusku novirzījies no galvenā temata, bet tomēr esmu jums palīdzējis atsaukt atmiņā vectēvu un esam kopīgi brītiņu pakavējušies vecajās atmiņās, tur istabas augšā pie vectēva lādes.

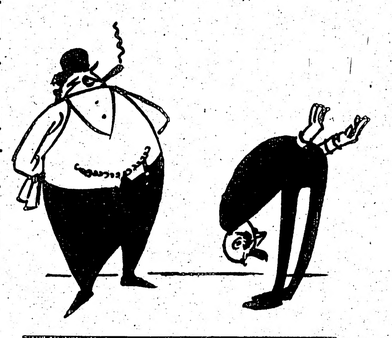

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

* **Izvērtē**
* **Novērš valodas kļūdas**
* **Rediģē**
* **Sagatavo salikumu**
* **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
* **Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave,
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Ātri, glīti un lēti

iespiežam

dažādus ielūgumus

Tel. 466-1514

Lebanonas dēkas . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

jās nostāties zaudētāju atbalstītāju pusē.

Vai tā nav likteņa ironija, ka Lebanonas konflikta rezultātā vismaz pagaidām lielākā zaudētāja ir Pad. savienība, jo arabu valstu vairākums tai vairs netic. Pat daudzi radikāli arabu valstsvīri tagad konstatē, ka uz Maskavu kā uzticamu sabiedroto vairs nevarot paļauties.

Izraēlas patvarīgais iebrukums suverēnā valstī Lebanonā ir rupjš starptautisko tiesību pārkāpums. Begina patētiskais apgalvojums, ka Izraēla Lebanonā atrodas tikai tādēļ, lai darītu galu palestīniešu terroristiem, ir bīstams precedents. Uz kuru valsti iznīcināt savus pretiniekus dosies Begins pēc Lebanonas? Iznīcinot dažus tūkstošus teroristu, bojā gājis desmitkārt lielāks lebanoniešu nevainīgo civīliedzīvotāju skaits. Arī palestīniešu bēgļu nometņu nolīdzināšana ar zemi artilerijas ugunīs ir grūti attaisnojams solis.

Lebanonas prezidents Sarkis un valdības galva Vazons nostādīti neapskaužamā un nožēlojamā stāvoklī. Miers ar pamieru mainās gandrīz katru stundu. Uzbrucējs ir Begins, un žēl, ka viņš neaptveŗ, ka Izraēlas bruņoto spēku triumfs Lebanonā vēlāk var izrādīties par Pirra uzvaru.

Ēģiptes ministru prezidents Mubaraks jau prasa tūlītēju amerikāņu iejaukšanos, lai apturētu Begina tālāko aktīvitāti. Ēģipte līdz šim bija vienīgā Izraēlai draudzīgā zeme, un tagad tā piedāvājusi palestīniešu vadonim Arafatam patvērumu. Begins ar savu Lebanonas dēku iemantojis gandrīz visas arabu pasaules naidu.

Interesanti atzīmēt, ka pat pašā Izraēlā notikušas demonstrācijas, kuŗās prasīta kaŗa pārtraukšana ar Lebanonu. Vairāki pazīstami pasaules valstsvīri — žīdu izcelsmes Austrijas kanclers Kreiskis, tāpat žīdu izcelsmes kādreizējais Francijas valdības galva Pjērs Mendess un pat bijušais Pasaules žīdu kongresa prezidents Goldmans atklāti nosoda Begina izrīcību. Amerikāņu senātors Barijs Goldvoters, kas aliaž bijis tuvu Izraēlai, izteicis šaubas par to, vai Beginam galvā viss esot kārtībā.

Vai Heiga ierašanās Jeruzalemē būtu Beginu apturējusi? Vai Heigs nebrīdināja Rēgenu par amerikāņu sabiedroto Eiropā nostāju sankciju jautājumā? Rēgens tomēr paklausīja Klarkam un prasīja eiropiešiem pārtraukt Sibirijas gāzes pievada financēšanu. Eiropieši ne bez pamata šo viņa diktātu noraidīja, prasot, lai amerikāņi rāda pirmie paraugu un pārtrauc miljoniem dolaru lielos labības darījumus ar Pad. savienību.

Jau otru nedēļu Ženēvā Maskava un Vašingtona atkal runā par atbruņošanos. Vai ārpolītiskais analfabēts — Rēgena padomdevējs valsts drošības jautājumos Klarks — vēl nezina, ka kopš Otra pasaules kaŗa ASV un Pad. savienība parakstījušas ne mazāk kā 17 līgumus, kuŗu faktiskā vērtība izrādījusies nulle, jo Pad. savienība tos respektē tikai par tik, par cik tas viņai izdevīgi. Varbūt ka Rēgens ir spiests runāt ar Kremli psicholoģiskā kaŗa ietvaros. Atomkaŗa briesmu nobaidītie demonstrantu miljoni līdz šai dienai vēl nav spējuši saskatīt, kur atrodas lielākais drauds pasaules mieram.

Aleksandrs Ķegumnieks

HARIJA SILIŅA PIEMIŅAI

Harijs Siliņš

Toronto 21. jūnijā pēkšņi 76 g. vecumā miris farmaceits Harijs Siliņš. Aizgājēju pēdējā gaitā St. James krematorijas kapličā izvadīja māc. A. Celms, iepriekšējā vakarā vadot arī piemiņas brīdi Rosar-Morrison bēŗu namā. Sēru mūziku spēlēja ērģelniece A. Rundāne. Kā bēŗu namā, tā krematorijā stāvēja Lettgallia's un eksternā goda sardze. Dziedot dziesmu „Ja kādu brāli..." pār šķirstu noliecās sērās tītais Lettgallia's karogs.

Krematorijā no aizgājēja atvadījās Lettg. konventa un Lettg. kopas Toronto vārdā kopas seniors filistrs J. Šīrons; korporāciju kopas Toronto vārdā A. Dābols un no Hanavas nometnes līdzgaitniekiem rakstniece Biruta Senkēviča.

H. Siliņš dzimis 1906. g. 3. janvārī Jelgavā. Studējis farmāciju L.U. Rīgā, strādājot sākumā Jelgavā, pēc tam Rīgā. Kanadā līdz aiziešanai pensijā strādāja lielajā pārtikas rūpniecības uzņēmumā Toronto — Canada Packers Ltd. — sieru ražošanas nodaļā.

Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Ērika, meita ar znotu un māsa ar ģimeni.

A. Andžāns

Atklāta Sidrabenes vasaras nometne

Atskanot brīvdabas baznīcas zvana skaņām, svētdien, 4. jūlijā, Sidrabenes nometņotāji un viesi pulcējās atklāšanas dievkalpojumā, ko vadīja mācītājs Ā. Čops. Meiteņu galvenās vadītājas Astrīdas Kalnas vadībā meiteņu kvartets kuplināja dievkalpojumu ar jauki nodziedātu dziesmu.

Nometnes oficiālā atklāšana notika nometnes kalnā. Atskanot Latvijas himnai, karogu mastos uzvijās Latvijas un Kanadas karogi. Nometni atklāja Sv. Andreja draudzes padomes priekšsēdis Uldis Ķiesners, bet nometni apsveica ar jauno darbības gadu Sidrabenes pārvaldes priekšsēdis Vilis Ozols. Nometnes komandants skolotājs Juris Eglītis iepazīstināja klātesošos ar nometnes personālu. Bērnu vecāki un viesi pēc atklāšanas ceremonijas iepazinās ar nometni. Visus pārsteidza skaistā mazo bērnu māja — Cāļu kalns, kur nodarbību istabā sienas rotā mākslinieka Agra Anšmita krāsainie pasaku tēli. Mazajiem turpat ir modernas labierīcības un dušu telpa, jaunas gultiņas, jauni matrači — īsos vārdos sakot — skaisti. Mazo bērnu nodarbības vadīs E. Ābele un A. Avena.

Bagāta, kā vienmēr, būs arī vasaras nodarbību programma: Par peldēšanas instruktori darbosies Daina Vāgnere. No speciālām nodarbībām lai atzīmējam: rokdarbu, kokgriešanas, u. c. projektu vadītājus — Elzu Zīverti, Ziedoni Lakstīgalu, Dainu Daucet, Dzidru Majoriņu, Martu Masīti un mākslinieku Arnoldu Treibergu ar stikla gleznieciību. No 1. līdz 8. augustam darbosies Sporta skola, kuŗā Jānis Daugavietis ar palīgiem iepazīstinās nometņotājus ar dažādiem sporta veidiem, bet basketbola apmācības vadīs Timminsas „Northern College" sporta direktors Jānis Zentiņš. Jānis Kļaviņš iepazīstinās bērnus ar latviešu dzeju un stāstiem, bet Juris Dreifelds vadīs sarīkojumus. Īpaša latviešu valodas apmācība notiks latviešu valodas nepratējiem no 1. līdz 14. augustam.

Ļoti plaša vērība šogad būs veltīta interešu grupām, apcerēm par kristīgiem un latviskiem tematiem, dziedāšanai, svecīšu un brīvdabas svētbrīžiem, ugunskuriem, filmām un citām nodarbībām.

Nometnes atbildīgais vadītājs ir mācītājs Juris Cālītis, administrātore Inga Veinberga, medicīniskā māsa Olga Vandele, ārsts Andris Rubenis. Saimniece ir atkal viena no šīs nozares labākām speciālistēm—Rasma Gaile.

Nometne darbosies līdz 14. augustam. Bērnu svētki būs 18. jūlijā, bet sporta svētki 8. augustā.

Nometnes maksa ir 75 dol. nedēļā, bet sporta nometnes — 80 dol. nedēļā. Ja nepieciešams financiāls atbalsts, to lūdz pieteikt draudzes dāmu komitejas priekšniecei, Balvai Kūlai, zvanot 822-7929. Nometnes biroja tālrunis (416) 335-2030.

Pirmajā dienā nometnē ierādās 44 bērni, neskaitot vadītājus.

Ž. Zentiņš

PĒDĒJĀ IESPĒJA PAR LĒTĀKO CENU

Pērciet grāmatu LATVIA

Augstas kvalitātes lielizdevums angļu valodā

Grāmata LATVIA iznāks 1982. g. novembrī. ____ Cena $ 60.00
bet ir pasūtināma pirms izdošanas par pazeminātu cenu:

Līdz 1982.g.31. jūlijam — 1 eksemplārs, ____ $ 50.00
2 jeb vairāk eks. katrs, $ 45.00

PIESAKU
GRĀMATAS LATVIA SUBSKRIBCIJU____EKSEMPLĀRAM/IEM

Pievienoju čeku/naudas pārvedumu $ ____ vērtībā.

Visi maksājumi kārtojami tikai ASV valūtā.

UZVĀRDS VĀRDS

ADRESE

Vārdu un adresi lūdzu drukāt

Pasūtinājumus ar attiecīgo samaksu adresēt:
BOOK LATVIA, INC.
Illinois Latvian Federal Credit Union
4148 N. Elston Avenue, Chicago, Illinois 60618

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījās ar ziediem un klātieni

JĀŅA CIELAVAS

izvadīšanā. Sirsnīgs paldies māc. A. Briedim, ērģelniecei A. Rundānei un Birutai Senkēvičai, kas bija izkārtojusi Strēlnieku biedrības piedalīšanos bērēs.

Draugi un piederīgie.

BĒRZAINĒ
1982. g. 17. jūlijā
DV Bramptonas, Druvas un Kesvikas nod.

ŠAUŠANAS SACENSĪBAS

ar mazkalibra šautenēm no pl. 9—16 un pl. 16 ar pistolēm.

Dažādas sporta nodarbības.

Kesvikas mākslinieku **gleznu izstāde** kluba zālē visu dienu.

Pusdienas ● Loterija ● Bufete

VAKARĀ DEJAS.

BRĪVA IEEJA. VISI LAIPNI IELŪGTI.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

MEŽCIEMS

31. jūlijā tradicionālā Rudzupuķu balle.